

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Diplomová práce

2021

Bc. Michala Repáňová

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

**Mediální obraz soudního procesu
s Adolfem Eichmannem ve vybraném dobovém
československém a zahraničním tisku**

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Michala Repáňová

Studijní program: Mediální a komunikační studia

Vedoucí práce: PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.

Rok obhajoby: 2021

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 3.5.2021

Michala Repáňová

Bibliografický záznam

REPÁŇOVÁ, Michala. *Mediální obraz soudního procesu s Adolfem Eichmannem ve vybraném dobovém československém a zahraničním tisku*. Praha, 2021. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.

Rozsah práce: 218 484 znaků s mezerami bez abstraktu a příloh (včetně poznámek pod čarou)

Abstrakt

Tato práce se věnuje životu Adolfa Eichmanna, jeho působení v druhé světové válce a mediálnímu obrazu jeho soudního procesu, který proběhl v roce 1961 v Izraeli. Teoretická část této práce pokrývá tři kapitoly – Adolf Eichmann před 2. světovou válkou, Adolf Eichmann a jeho role ve 2. světové válce (s podkapitolami „Odborník na emigraci a evakuaci“, „Přechod k fyzické likvidaci“, „Eichmann, jeho působení v Maďarsku a v závěru války“), a Eichmannův únos z Argentiny. Teoretická část je doplněna o stručnou kapitolu věnující se dobovému kontextu v zahraničí a v Československu. Praktická část práce si klade za cíl reflexi Eichmannova procesu ve vybraném československém a zahraničním tisku, čehož bude dosaženo pomocí obsahové a deskriptivní analýzy. Zkoumány budou relevantní články o Eichmannovi či jeho procesu ve sledovaném období duben-srpen 1961, prosinec 1961 a květen 1962. Analýze budou podrobeny československé deníky (Rudé právo, Práca) a zahraniční tisk (americké deníky The New York Times a Daily News, britské Guardian a Daily Mirror, a kanadské The Gazette). Praktická část je doplněna o stručnou kapitolu věnující se soudu a jeho průběhu. Cílem analýzy je popsat, jak dané deníky o procesu a Eichmannovi referovaly, zda se zaměřovaly na různé aspekty procesu a čím se případně referování lišilo.

Abstract

This thesis deals with the life of Adolf Eichmann, his work in World War II and the media image of his trial, which took place in 1961 in Israel. The theoretical part of this thesis covers three chapters - Adolf Eichmann before World War II, Adolf Eichmann and his role in World War II (with subchapters "Expert in emigration and evacuation", "Transition to physical liquidation", "Eichmann, his work in Hungary and at the end of the war"), and Eichmann's abduction from Argentina. The theoretical part is supplemented by a brief chapter devoted to the contemporary context abroad and in Czechoslovakia. The practical part of the thesis aims to reflect on the Eichmann process in the chosen Czechoslovak and foreign press, which will be achieved through content and descriptive analysis. Relevant articles about Eichmann or his trial in the period April-August 1961, December 1961 and May 1962 will be examined. Czechoslovak dailies (Rudé právo, Práca) and foreign press (American dailies The New York Times and Daily News, British Guardian and the Daily Mirror, and the Canadian The Gazette) will be analysed. The practical part is supplemented by a brief chapter devoted

to the court and its course. The aim of the analysis is to describe how the dailies reported on the process and Eichmann, whether they focused on different aspects of the process and how the referencing differed.

Klíčová slova

Eichmann, mediální obraz, zpravodajství, Československo, USA, Velká Británie

Keywords

Eichmann, media image, news, Czechoslovakia, The USA, Great Britain

Title/název práce

Mediální obraz soudního procesu s Adolfem Eichmannem ve vybraném dobovém československém a zahraničním tisku

Media image of Eichmann trial in chosen contemporary Czechoslovak and foreign press

Poděkování

Ráda bych využila tento prostor k poděkování panu PhDr. Petru Bednaříkovi, Ph.D. za velmi trpělivé vedení práce, cenné rady a připomínky, které tuto práci posouvaly kupředu.

Kromě toho bych chtěla poděkovat za velkou toleranci a podporu, které se mi dostalo od mých nejbližších.

Obsah

Úvod	2
1. Adolf Eichmann.....	3
1.1 Adolf Eichmann před 2. světovou válkou	3
1.2 Adolf Eichmann a jeho role v 2. světové válce	9
1.2.1 Odborník na emigraci a evakuaci.....	9
1.2.2 Přejít k fyzické likvidaci.....	12
1.2.3 Eichmann, jeho působení v Maďarsku a v závěru války	24
1.3 Eichmannův únos.....	36
2 Dobový kontext	43
2.1 Mezinárodní situace.....	43
2.2 Situace v Československu.....	47
3 Praktická část.....	50
3.1 Soud s Eichmannem	50
3.2 Obsahová analýza vybraného denního tisku v Československu.....	55
3.2.1 Rudé právo	55
3.2.2 Práce.....	59
3.3 Obsahová analýza vybraného zahraničního denního tisku	65
3.3.1 USA: The New York Times.....	65
3.3.2 USA: Daily News.....	72
3.3.3 Velká Británie: The Guardian	77
3.3.4 Velká Británie: Daily Mirror.....	82
3.3.5 Kanada: The Gazette	86
Závěr.....	91
Summary	94
Použitá literatura.....	97
Teze diplomové práce	114
Seznam příloh.....	117

Úvod

Ve své diplomové práci se budu věnovat Adolfu Eichmannovi a soudnímu procesu, který s ním proběhl na počátku 60. let v Izraeli. K tématu mě přivedla kniha Hannah Arendtové *Eichmann v Jeruzalémě*, kterou jsem četla před několika lety a na níž mě zaujalo Arendtové pojetí nacistického úředníka jako ztvárnění banality zla. Když jsem však téma zkoumala hlouběji, narazila jsem na velmi malé množství akademických prací, které by se věnovaly osobnosti Eichmanna a jeho mediálnímu obrazu – většina prací je zaměřena na právní aspekt Eichmannova procesu. Mým cílem je proto představit ucelený obraz Eichmannova života a následnou reflexi jeho procesu ve vybraném československém a mezinárodním tisku.

Ve své práci bych chtěla nejprve podrobněji představit Eichmannův životní vývoj, který ho dovedl až do role nacistického podplukovníka v druhé světové válce. Následně bych v druhé polovině teoretické části chtěla stručně představit dobový kontext ve světě a v Československu, vč. vlivů, které ovlivňovaly referování o Eichmannově procesu v československém tisku.

Druhá polovina práce, praktická část, si klade za cíl obsahovou a deskriptivní analýzu československého tisku (Rudé právo, Práca) a zahraničního tisku (amerických deníků *The New York Times* a *Daily News*, britských *The Guardian* a *Daily Mirror*, a kanadského *The Gazette*). Deníky jsem vybrala tak, aby byl v československém tisku zastoupen tisk český (Rudé právo) i slovenský (Práca), abych mohla reflektovat případné rozdíly mezi nimi. Ve výběru zahraničních deníků jsem se snažila vybírat tak, aby byly zastoupeny deníky serióznějšího i bulvárnějšího zaměření, abych byla schopná analyzovat, zda se zásadně měnily aspekty procesu, na které se deníky zaměřovaly. Analýze budu podrobovat články ve sledovaném období dubna až srpna 1961, kdy probíhalo jednání, následně se budu věnovat prosinci 1961, kdy byl vynesena rozsudek, a květnu 1962, kdy byl rozsudek vykonán. Analyzovat budu všechny články, které se nějakým způsobem týkají Eichmannova procesu či Eichmanna samotného. Citace převzaté ze zdrojů v angličtině jsou mé vlastní překlady.

1. Adolf Eichmann

1.1 Adolf Eichmann před 2. světovou válkou

Ačkoliv se mnozí autoři pokoušeli najít v Eichmannově dětství předzvěsti chování budoucího nacistického úředníka spoluzodpovědného za vyvraždění několika milionů lidských životů, a představovali při tom historiky přitažené za vlasy – třeba o tom, jak Eichmannova nenávisť vůči Židům vznikla tehdy, když se mu spolužáci smáli, protože vypadá jako „Malý Žid“¹ – žádné alarmující projevy v jeho dětství nenašli.

Adolf Eichmann se narodil v roce 19. března 1906 v německém městě Solingen jako nejstarší z pěti dětí. Matka zemřela v roce 1916, otec se znovu brzy oženil a s celou rodinou se přestěhovali do rakouského Lince. Rodina byla protestantského vyznání a patřila ke střední třídě.

Adolf po absolvování základní školy pokračoval na Státní vyšší reálné škole císaře Františka Josefa, kterou shodou okolností o několik let dříve studoval i Adolf Hitler – ve škole se však nepotkali. Ve studiu se mu nedařilo, a tak ho otec přehlásil na Vyšší spolkové učiliště elektrotechnické, strojní a stavební. Ani zde však neprosplval, a tak po dvou letech opustil školu bez vyučení. Po ukončení studia vyzkoušel několik zaměstnání, ale v žádném nijak výjimečně nevynikal.

Za start úspěšné kariéry můžeme považovat pracovní poměr u Vacuum Oil Company. Jeho přijetí na pozici obchodního zástupce dopomohla Eichmannova nevlastní matka Marie, která využila svých konexí u židovských přátel, kteří se znali s ředitelem společnosti, rovněž Židem². Eichmannovou pracovní náplní bylo prodávat ropné produkty, vytipovávat místa pro čerpací stanice a zajišťovat dodávky paliv pro firemní zákazníky.³

Eichmannovi byla blízká pravicová politika. Nejprve vstoupil do mládežnického hnutí Wandervogel, v roce 1927, pak do Německo-rakouského sdružení frontových bojovníků (Deutsche-Österreichen Jungfrontkämpfer-Vereinigung), v němž působil v uskupení

---

¹ REYNOLDS, Quentin, Ephraim KATZ a Zwy ALDOUBY. *Minister of Death: The Adolf Eichmann Story*. New York: The Viking Press, 1960. ISBN 9780670476732., s. 61

² CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7., s. 31

³ Tamtéž, s. 31

domobrany. Postupně rostl jeho obdiv k národním socialistům, který vyvrcholil vstupem do nacistické strany (NSDAP) prvního dubna 1932 s pořadovým číslem 899895.⁴ Podle jeho vyjádření ho však ke vstupu do strany nehnala nenávisť vůči Židům, ale Versailleská mírová smlouva a nezaměstnanost⁵. O několik měsíců později vstoupil do SS, konkrétně do jednotky SS Standarte 37 – jednotku pro Horní Rakousy. Mezi hlavní úkoly této jednotky patřilo střežit Hnědý dům (centrálu NSDAP), najímat nové členy a chránit řečníky na schůzích nacistické strany.⁶

I přes svoji politickou angažovanost Eichmann stále zastával pozici obchodního zástupce pro Vacuum Oil Company. To se změnilo v roce 1933, kdy se výrazně proměnila politická situace v Rakousku – Hitler se stal německým kancléřem, v Rakousku vypukla parlamentní krize a v červnu byla zakázána NSDAP⁷. V této vyhrocené politické situaci a ekonomické krizi (postupně se zhoršující od roku 1929, kdy došlo ke krachu na burze v New Yorku) se dostalo do nejistoty mnoho firem, Vacuum Oil Company nevyjímaje, a Eichmann dostal výpověď. Přestože Eichmann později tvrdil, že byl propuštěn kvůli své politické příslušnosti⁸ (jak bylo zmíněno výše, ředitel dané společnosti byl Žid), zdá se to málo pravděpodobné – společnost o jeho politických aktivitách věděla už dříve, Eichmann byl ale pracovní povýšen a k výpovědi dostal velmi štědré odstupné⁹.

Po výpovědi odchází do Německa, kde se v rámci SS školí v boji a ideologii a pomáhá prchajícím nacistům z Rakouska. Zřejmě ho to však příliš nenaplnovalo, poněvadž podává přihlášku do Bezpečnostní služby SD (Sicherheitsdienst). SD fungovala v této chvíli jako zpravodajská síť SS, kterou řídil Reinhard Heydrich¹⁰. Přestože Stangethová uvádí,

---

⁴ REYNOLDS, Quentin, Ephraim KATZ a Zwy ALDOUBY. *Minister of Death: The Adolf Eichmann Story*. New York: The Viking Press, 1960. ISBN 9780670476732., s. 65

⁵ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7., s. 39

⁶ Tamtéž, s. 41

⁷ ZEMANOVÁ, Kamila. *Osobnost Engelberta Dollfusse* [online]. České Budějovice, 2016 [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/zr1gom/18115280>. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích., s. 31

⁸ CÍLEK, Roman. *Půjdu do pekla spokojen...: Adolf Eichmann: životní dráha masového vraha*. Praha: EPOCHA, 2015. ISBN 978-807-4252-686., s. 11

⁹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7., s. 9

¹⁰ Heydrich působil od září 1941 jako zastupující říšský protektor Čech a Moravy. V květnu 1942 na něj byl spáchán atentát výsadkáři operace Anthropoid Jozefem Gabčíkem, Janem Kubišem a Josefem Valčíkem

že příslušníci SD měli speciální postavení a nemuseli projít vojenským drilem¹¹, minimálně u Eichmanna to tak nebylo – po svém přijetí do SD v září 1934 byl poslán na výcvik.¹² Po jeho absolvování byl zařazen na oddělení V, referát I: Svobodné zednářství, v němž měl sbírat a katalogizovat údaje o svobodných zednářích v Německu.¹³ Eichmann později tvrdil, že se k SD přihlásil omylem:

„Zkrátka, spletl jsem si Bezpečnostní službu SS (SD) s Říšskou bezpečnostní službou ... nikdo mi to nevysvětlil a nikdo mi o tom nic neřekl.“¹⁴

V okamžiku, kdy Eichmanna do SD přijímali, měla tato organizace ještě nejasné obrysy své budoucí podoby – její činnost podléhala ideologickému kontextu, tedy hledání nepřátel strany a bránění strany před těmito živly (marxisty, komunisty, socialisty, zednáři a dalšími), avšak přestože byli i Židé zahrnuti do kategorie nepřátel strany, organizace na ně nebyla explicitně zaměřena. Židovský referát II/112 byl zřízen až v roce 1934¹⁵ a jeho vedením byl Heydrichem pověřen Leopold von Mildenstein. Vzhledem k faktu, že první právní výpady vůči Židům můžeme sledovat již v roce 1933 (bojkot židovských obchodů, ordinací židovských lékařů a kanceláří židovských právníků)¹⁶, je zřejmé, že oddělení II/112 nebylo hlavním hybatelem protižidovských opatření v počátcích vlády nacistické strany a provádění protižidovské politiky ještě nebylo uchopeno zcela systematicky.

Do židovského referátu II/112 Eichmann přestoupil po několika měsících práce v oddělení svobodného zednářství. Popisy okolností Eichmannova pracovního přestupu se rozcházejí – zatímco někteří autoři tvrdí, že Eichmann si práci v židovském referátu explicitně

(příslušníkem výsadkové skupiny Silver A). Heydrich zemřel několik dní po atentátu, akce byla úspěšná.

Ačkoliv následovala vlna represí, zatýkání a poprav, atentát na Heydricha představuje jeden z nejdůležitějších odbojových momentů v Evropě a velký úspěch československých odbojářů.

¹¹ STANGNETH, Bettina. *Eichmann before Jerusalem: the unexamined life of a mass murderer*. New York: Alfred A. Knopf, 2014. ISBN 9780307959683., kapitola 1 („The Path into the Public Eye“), odst. 2

¹² CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7., s. 46

¹³ Tamtéž, s. 46

¹⁴ ARENDOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 46

¹⁵ WALLACE, Max. *In the Name of Humanity: The Secret Deal to End the Holocaust*. USA: Skyhorse, 2018. ISBN 978-1-5107-3499-9., kapitola 4 („Strange Bedfellows“), odst. 33

¹⁶ VERNEROVÁ, Denisa. *Rasistické zákonodárství nacistického Německa*. Praha, 2017. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Vedoucí práce Doc. JUDr. Radim Seltenreich., s. 29

vyžádal¹⁷, Cesarani tvrdí, že nová pracovní pozice mu byla nabídnuta a Eichmann se tuto nabídku rozhodl přijmout.¹⁸

V březnu 1935 si Eichmann bere po několikaletém zasnoubení Veroniku Lieblovou, narozenou u Českých Budějovic v Československu. Navzdory nacistickým zvyklostem svatba proběhla v kostele, především kvůli katolické víře nastávající manželky.¹⁹ Pár se přestěhoval do Berlína a zanedlouho se jim narodil první syn Klaus.

Eichmannovi se dařilo i pracovně. V roce 1935 byl povýšen na rotného a v rámci nové pracovní pozice se školil v problematice sionismu – zpracovával židovský manifest, zkoumal činnosti židovských sdružení, věnoval se dokonce i studiu jidiš a hebrejštiny²⁰. Díky své usilovné práci, studiu a cest do Palestiny se během několika let vyprofiloval v „odborníka na židovskou otázku“, jehož role začíná být podstatná v roce 1937, kdy přednáší své poznatky na oficiálních schůzích a je povýšen na poručíka²¹. Oficiální stanovisko nacistické strany vůči Židům bylo jasně formulované: „řešení židovské otázky může spočívat pouze v naprostém očištění Německa od Židů“, k čemuž mělo dojít skrze „sionistickou emigraci“.²²

Rok 1938 znamenal zlom pro Eichmannovu kariéru. Plánovaný anšlus Rakouska proběhl 12. března 1938 za velké podpory rakouského obyvatelstva²³ a Německo spolu s Rakouskem získalo moc i nad osudem 192 000 Židů (přibližně 4 % rakouské populace), z nichž většina žila ve Vídni.²⁴ Právě ve Vídni se stává Eichmann vedoucím Ústředny pro židovské vystěhovalce (Zentralstelle für jüdische Auswanderung) se sídlem v Rothschildově paláci

---

¹⁷ SACHS, Ruth. *Adolf Eichmann: Engineer of Death*. New York: The Rosen Publishing Group, 2001. ISBN 0-8239-3308-3., s. 28

¹⁸ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7., s. 51

¹⁹ Tamtéž, s. 52

²⁰ ARENDTOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 51

²¹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 66

²² Tamtéž, s. 57

²³ podle referenda konaného v dubnu 1938 bylo 99 % obyvatel pro připojení k Německu; je však nutné zmínit, že Židé a další „nechtění“ obyvatelé byli vězněni, aby nemohli volit – zdroj: *Austria* [online]. [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: United States Holocaust Memorial Museum. Austria [online]. In: . [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/austria>

²⁴ *Austria* [online]. [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: United States Holocaust Memorial Museum. Austria [online]. In: . [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/austria>

v Prinz-Eugen-Strasse 22. Toto speciální oddělení SD bylo založeno 1. srpna 1938 a Eichmann získal odpovědnost za celou rakouskou židovskou komunitu, druhou největší v Evropě²⁵, a tomu odpovídající postavení – získal skutečnou moc a respekt. Eichmann sám toto období ve Vídni označil jako „nejšťastnější a nejúspěšnější období“ svého života.²⁶

Zmíněný úspěch spočíval v implementování systému, který urychloval vystěhování Židů. Jádro problému tkvělo v tom, že Židé ve snaze o získání cestovních dokladů naráželi na byrokratické průtahy a nedostatek prostředků²⁷, čímž se proces vystěhování značně zpomaloval. Eichmann si byl vědom neefektivity takového počínání a zavedl koncepci fungující na principu tzv. „běžícího pásu“ – žadatel všechny náležitosti potřebné k získání cestovních dokladů získal v jedné budově v logicky navazujících referátech.

Eichmann k fungování úřadu použil Židy – přiměl je, aby obsadili místa v orgánech odpovědných za provádění politiky SD²⁸. Příkladem takového počínání může být například dr. Josef Löwenherz, vězněný Žid, který dostal jasný úkol – vypracovat plán hromadného vystěhování rakouských Židů, nebo nebude propuštěn²⁹ - právě tak se Eichmann dostal ke konceptu tzv. „běžícího pásu“. Löwenherze rovněž stanovil do čela židovské komunity ve Vídni (Israelitische Kultusgemeinde Wien, IKG), která byla Eichmannovi nucena vycházet vstříc s jeho požadavky.

Eichmann vyřešil i otázku týkající se vystěhování Židů, kteří nedisponovali dostatečnými finančními prostředky na to, aby si mohli dovolit zaplatit odchod do zahraničí. Před odjezdem musel totiž každý žadatel zaplatit veškeré daně, vyrovnat dluhy, a ještě musel mít dostatečnou hotovost, aby pro svou novou zemi nebyl přítěží. Peníze na vystěhování takových Židů čerpal Eichmann z darů židovské komunitě ze zahraničí a ze zmrazených účtů jednotlivců a židovské obce³⁰, ke kterým měla SD přístup a které měla pod kontrolou.

---

²⁵ REYNOLDS, Quentin, Ephraim KATZ a Zwy ALDOUBY. *Minister of Death: The Adolf Eichmann Story*. New York: The Viking Press, 1960. ISBN 9780670476732., s. 80

²⁶ ARENDOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 54

²⁷ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 71

²⁸ Tamtéž, s. 74

²⁹ Tamtéž, s. 72

³⁰ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 74

Výsledky úřadu byly velmi dobré – do konce září 1938 opustilo Rakousko 50 000 Židů, z toho 38 000 prošlo ústřednou³¹. Ačkoliv se jednalo o impozantní čísla, proces vystěhování pro samotné žadatele nebyl důstojný. Cesarani popisuje Ústřednu pro židovské vystěhovalce následovně:

„Ústředna představovala dům hrůzy, kde židovští žadatelé běžně museli strpět ponižování ze strany esesmanů a nacistických úředníků, kteří je poháněli ke spěchu. [...] Ústředna prospívala spíše SD než židovským vystěhovalcům.“³²

Spolu s vyostřováním protižidovské politiky rostl tlak na vystěhování. Výrazně tomu přispěla tzv. Křišťálová noc – protižidovský říšský pogrom, který proběhl v noci z 9. na 10. listopadu. Kromě zřejmých dopadů (vypálení synagog, rabování židovských podniků, zavlékání Židů do koncentračních táborů) nacisté využili pogrom ještě ekonomicky – Židé museli na škodách zaplatit miliardu marek a židovský majetek měl být „arizován“.³³

Během následných debat vyšších stranických představitelů o řešení eskalující situace židovské problematiky byl uznán Eichmannův úspěch ve Vídni – byl povýšen do hodnosti kapitána³⁴ a bylo rozhodnuto, že jeho model vystěhování bude aplikován v celé Říši – tedy v Německu a později i v Protektorátu Čechy a Morava. Pobočka v Berlíně byla zřízena v lednu 1939, pobočka v Praze, kam se Eichmann přestěhoval s celou rodinou, potom dubnu 1939, tedy již několik týdnů po obsazení.

Průběh zřizování poboček byl následovný – do vídeňské pobočky úřadu byly vyslány židovské delegace, kterým byl vysvětlen princip fungování úřadu, jenž měly delegace zkopírovat v určeném místě. Všechny pobočky Úřady pro židovské vystěhovalce spadaly pod Heydricha, jenž předal řízení Heinrichu Müllerovi, Eichmannovu nadřízenému. Sám

---

³¹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 75

³² Tamtéž, s. 74

³³ KÁRNÝ, Miroslav. *Pogrom zvaný Křišťálová noc* [online]. 07. 08. 2011 [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/zdroje/clanky-z-ros-chodese/ros-chodes-1998/listopad-12/pogrom-zvany-kristalova-noc/>

³⁴ GOSHEN, Seev: *Eichmann und die Nisko-Aktion im Oktober 1939*. Eine Fallstudie zur NS-Judenpolitik in der letzten Etappe vor der „Endlösung“. *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, 1981, Jahrgang 29, Heft 1, s. 78

Eichmann oficiálně zastával pozici vedoucího.³⁵

1.2 Adolf Eichmann a jeho role v 2. světové válce

1.2.1 Odborník na emigraci a evakuaci

V září 1939 vtrhla německá vojska do Polska, čímž zahájila válku. Pro Eichmannovu kariéru to znamenalo zásadní změnu – státy uzavřely svoje hranice, a tak legální vystěhovávání Židů mimo Říši téměř nebylo možné. Část SD, pod kterou Ústředna pro židovské vystěhovalectví patřila, nyní spadala pod nově vytvořený Hlavní říšský bezpečnostní úřad (RSHA), jehož vedením byl Himmlerem pověřen Heydrich³⁶.

V říjnu 1939 byl Eichmann odvolán z Prahy do Berlína, aby vedl Říšskou ústřednu pro židovské vystěhovalectví (tzn. pobočku v Berlíně, kterou Eichmann vedl již dříve). Mezi první úkoly, jimiž byl Eichmann Müllerem pověřen, byla tzv. Akce Nisko. Ta byla zahájena na začátku října 1939 a spočívala ve „vyčištění“ anektovaných polských území (tzn. západní část a Generální gouvernement) od Židů, kteří měli být následně koncentrováni na jednom místě – v Nisku nad Sanem, kde měla vzniknout jakási židovská rezervace (Judenstaat, Reichs-Getto)³⁷. Müller rozhodl o přesunutí 70-80 000 Židů z katovické oblasti.³⁸ Do Niska byla deportována i část Židů z Protektorátu a Vídně³⁹, ale akce neměla dlouhého trvání – byla zastavena po několika týdnech a neskončila valným úspěchem.

Pokračováním řešení židovské otázky bylo heslo „Heim ins Reich“, neboli „přivést domů do Říše“ etnické Němce (Volksdeutsche). V prosinci 1939 byl proto Eichmann Heydrichem jmenován „zvláštním referentem pro vyklízení východních provincií“ v nově vzniklém

---

³⁵ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 79-80

³⁶ *Reich Security Main Office (RSHA)* [online]. Nov 4, 2020 [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/reich-security-main-office-rsha>

³⁷ BROWNING, Christopher R. *Origins of the Final Solution: The Evolution of Nazi Jewish Policy, September 1939–March 1942*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2004. ISBN 0-8032-1327-1., s. 37

³⁸ DVOŘÁK, Jan, Jan HORNÍK a Adam HRADILEK. První transporty evropských Židů v dějinách holocaustu. *Paměť a dějiny*. Ústav pro studium totalitních režimů České republiky, 2014, VIII(4), 101-118. ISSN 1802-8241., s. 102

³⁹ Tamtéž, s. 103-105

úřadu IV D 4⁴⁰, zodpovědného za „emigrační a evakuační agendu“.⁴¹ V konečném důsledku se jednalo o etnickou čistku a od Eichmanna se očekávala organizace přesouvání zhruba 500 000 Židů a Poláků⁴² do oblasti Generálního gouvernementu tak, aby došlo k vytvoření prostoru pro etnické Němce přicházejících z různých částí Evropy.

Jednalo se o velmi ambiciózní plán, který narážel na spoustu potíží: nedostatek vlaků používaných pro deportace, financování a potíže mocenské: jedním z hlavních problémů byl generální guvernér Polska Hans Frank, který měl v plánu vybudovat z Generálního gouvernementu výnosnou oblast, do které už nechtěl přijímat tisíce ožebračených Židů, a proto další přesouvání Židů a Poláků do této oblasti zásadně odmítal⁴³. V březnu 1940 byla pak vydána směrnice zakazující jakékoliv další deportace bez Frankova souhlasu⁴⁴, definitivní zastavení evakuací Židů do této oblasti nařídil Himmler v červenci 1940⁴⁵.

Německo napadlo Francii v květnu 1940, o měsíc později se Francie vzdala. Pro RSHA, tedy i pro Eichmanna, to znamenalo dalších 350 000 Židů⁴⁶, které bude potřeba přemístit. Další nápad na řešení židovské otázky vzešel z ministerstva zahraničí, konkrétně od Franze Rademachera, vedoucího židovského referátu při ministerstvu zahraničí. Ten přednesl nápad přemístit Židy na ostrov Madagaskar. Jeho nápad nadchl nejen ministra zahraničí Ribbentropa, ale i Hitlera, který tento nápad osobně prezentoval Mussolinimu⁴⁷. Heydrich si uvědomoval, že Ribbentrop zasahuje do oblasti jeho zájmu a zodpovědností, napsal mu proto dopis, ve kterém žádal zapojení RSHA do dalších diskusí na toto téma.⁴⁸

Eichmann strávil další měsíce důkladným rozpracováváním „Plánu Madagaskar“, ten měl

---

⁴⁰ V roce 1940 byla RSHA reorganizována, oddělení bylo přejmenováno na IV D 4 „Emigrace a evakuace“ a formálně spadala pod gestapo. V březnu 1941 bylo oddělení přejmenováno na IV B 4 s pozměněnou agendou týkající se „židovských záležitostí a evakuační agendy.“ Zdroj: CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 91, 97

⁴¹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 85-86

⁴² Tamtéž, s. 86

⁴³ Tamtéž, s. 87

⁴⁴ HAUSNER, Gideon. *Spravedlnost v Jeruzalémě*. Praha: Paseka, 2018. ISBN 978-80-7432-901-2., s. 64

⁴⁵ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 90

⁴⁶ LACHMANOVICH, Liraz. *The Holocaust of the French Jews – A Historical Review* [online]. In: . [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <https://www.yadvashem.org/articles/general/historical-review.html>

⁴⁷ BROWNING, Christopher R. *Origins of the Final Solution: The Evolution of Nazi Jewish Policy, September 1939–March 1942*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2004. ISBN 0-8032-1327-1., s. 83

⁴⁸ Tamtéž, s. 83

však šanci na úspěch jen v případě, že Německo přestane válčit s Británií. To se ale nestalo, a tak bylo od plánu v říjnu 1940 upuštěno.⁴⁹

Po tomto fiasku se vrátil Eichmann ke své předchozí činnosti: vedení vystěhovaleckých ústředí a organizaci nelegálních emigrací Židů do Palestiny. RSHA dále rozmýšlela nad plány na řešení židovské otázky (např. přesunutí Židů na v budoucnosti dobytá území v Rusku⁵⁰), neboť problém byl stále palčivější a dosud nebylo vymyšleno řešení, které by bylo realizovatelné a udržitelné.

Do této chvíle se řešení protižidovské politiky spatřovalo ve vyčištění Říše (a anektovaných území) od Židů⁵¹ územní formou - tzn. nucené vystěhování do zahraničí (nejčastěji Palestiny), vytvoření židovské rezervace (v Generálním gouvernementu), či přemístění těchto obyvatel na ostrov Madagaskar, všechny tyto plány však z různých důvodů ztroskotaly.

Vývojem prošel i Eichmannův osobní přístup k Židům. Když začínal pracovat v židovském referátu pod vedením Leopolda von Mildensteina o několik let dříve, studoval díla o sionistickém hnutí, historii sionismu, učil se jazyk a vyjížděl do Palestiny. Ačkoliv existují důkazy o tom, že Eichmann věřil mýtu o celosvětovém židovském spiknutí⁵², s Židy pracovně jednal. Vypovídal o tom dr. Franz Meyer, svědek v procesu:

„Někdy jsme přišli my se žádostí o něco, jindy to byl zase on, kdo na nás něco chtěl. Poslouchal, co jsme říkali, a upřímně se snažil naši situaci pochopit. Jeho chování bylo ‚zcela korektní‘, oslovoval mě ‚pane‘ a vybízel mě, abych se posadil.“⁵³

---

⁴⁹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 91

⁵⁰ Tamtéž, s. 93

⁵¹ Nejednalo se jen o Židy, ale i o další pro nacisty „nepohodlné“ skupiny obyvatel, např. Romy

⁵² CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 58

⁵³ ARENDTOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knižovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 76

Eichmannovo chování se zásadně změnilo po anšlusu Rakouska a jeho jmenování do funkce vedoucího Ústředny pro židovské vystěhovalectví v druhé polovině roku 1938. Stejný svědek, dr. Meyer, o jejich setkání v tomto období hovořil takto:

„Nemohl jsem ho poznat. ... Teď jsme stáli před vládcem nad životem a smrtí, který mluvil panovačně a hrubě.“⁵⁴

„Nedovolil ani, abychom se přiblížili k jeho stolu. Celou dobu jsme museli stát.“⁵⁵

Ačkoliv se u Eichmanna projevovala nadutost a hrubost⁵⁶, neprojevovaly se u něj tendence Židy fyzicky likvidovat.

„Působil na mě tedy jako člověk posedlý židovským problémem, ale ne jako potenciální hubitel Židů.“⁵⁷

1.2.2 Přejít k fyzické likvidaci

Když byl v létě 1941 Eichmann srozuměn o Hitlerově rozhodnutí týkajícího se „fyzické likvidace“⁵⁸, které přišlo krátce po zahájení operace Barbarossa⁵⁹, nebylo to tak naplněním Eichmannova dlouhodobého přání a plánu. V Jeruzalémě Eichmann vzpomínal na svoje pocity v okamžiku, kdy mu Heydrich Hitlerovo rozhodnutí osobně sdělil:

„... Na něco takového, na tak násilné řešení, jsem sám nikdy ani nepomyslel. Všechno mě opustilo, radost z práce, jakákoliv snaha a zájem. Nějak jsem celý vyhasl.“⁶⁰

---

⁵⁴ HAUSNER, Gideon. *Spravedlnost v Jeruzalémě*. Praha: Paseka, 2018. ISBN 978-80-7432-901-2., s. 4

⁵⁵ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 67

⁵⁶ Tamtéž, s. 78

⁵⁷ Tamtéž, s. 78

⁵⁸ Zvažování fyzické likvidace probíhalo už v roce 1940, definitivní rozhodnutí, které však došlo i k důstojníkům střední a nižší úrovně, datujeme na konec léta 1941

⁵⁹ Operace Barbarossa bylo označení německého útoku na Sovětský svaz, který byl zahájen 22. června 1941

⁶⁰ ARENDOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 9

Ačkoliv Eichmann s krokem fyzické likvidace podle svých slov nepočítal, neexistují žádné náznaky toho, že by snad požádal o pracovní přeložení; nové situaci se přizpůsobil. Na pokyn nadřízených (Heydricha a Müllera) se vydal na cesty do Lublinu, Chełmna a Minsku, aby přihlížel různým způsobům poprav Židů v daných oblastech a sepsal o tom hlášení. Tyto cesty, jejich načasování a Eichmannovy aktivity v období července 1941 - ledna 1942 zůstávají předmětem sporů a nevyřešenou otázkou⁶¹. Eichmannova role během těchto cest historiky rozděluje; jedni ji vnímají jako zdokonalování omezené deportace, na které pracoval už předtím⁶², druzí tvrdí, že se jednalo o přípravy na vyhlazovací kampaň⁶³ - tuto verzi zastávala obžaloba v Jeruzalémě. Verze toho, jaké dojmy si Eichmann z cest odvážel, však zůstávají nezměněné – hovořil o tom na magnetofonových páskách pořizovaných v Argentině i během výslechů v Izraeli. Z těchto cest odjížděl šokován, znechucen⁶⁴ a svoje dojmy sepsal Müllerovi do hlášení.

Emigrace Židů je oficiálně zakázána v říjnu 1941⁶⁵, ve stejném měsíci je Eichmann povýšen na podplukovníka⁶⁶. V září 1941 se Heydrich stává ke svým stávajícím pracovním povinnostem ještě zastupujícím říšským protektorem a hned 10. října organizuje schůzku (jejímž účastníkem je pochopitelně i Eichmann) ohledně deportací Židů z Protektorátu. Řešením má být vytvoření koncentračního tábora někde na území Protektorátu – toto je poprvé, kdy se v nacistických dokumentech objevuje zmínka o Terezíně⁶⁷.

Hned v říjnu začínají větší deportace - 20 000 Židů bylo deportováno do Łódži a o nutnosti deportovat dalších 50 000 bylo rozhodnuto⁶⁸.

---

⁶¹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 102

⁶² Tamtéž, s. 108

⁶³ Tamtéž, s. 108

⁶⁴ ARENDOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 100-101

⁶⁵ LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8., s. 85

⁶⁶ ARENDOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 91

⁶⁷ LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8., s. 85

⁶⁸ RABINOVICI, Doron. *Eichmann's Jews: The Jewish Administration of Holocaust Vienna, 1938-1945*. Cambridge, UK: Polity Press, 2011. ISBN 978-0-7456-4682-4., s. 104

Důležitým okamžikem je konference ve Wannsee. Ta se měla původně uskutečnit 8. prosince 1941 (pozvánky, které připravoval Eichmann, byly rozeslány 29. listopadu⁶⁹), kvůli prosincovému vstupu USA do války však byla schůzka posunuta na 20. ledna 1942. Ačkoliv Eichmann tvrdil, že důvod uspořádání konference byla Heydrichova touha dát všem najevo svoji novou ústřední mocenskou pozici⁷⁰, oficiálním předmětem jednání byla koordinace konečného řešení v Říši. Statistické podklady pro Heydricha připravil Eichmann, který rovněž dostal za úkol sepsat z konference protokol⁷¹. Schůze se zúčastnilo 15^{72,73} úředníků s vysokými hodnostmi (zástupci SS, čtyřletého plánu, ministerstva vnitra, stranického kancléřství, zahraničních organizací a ministerstva pro okupovaná východní území).⁷⁴ Eichmann byl mezi nimi účastníkem s nejnižší hodností⁷⁵.

Schůze se nesla v podobě Heydrichova monologu, během kterého sdělil, že se stal zmocněncem pro přípravu „konečného řešení“⁷⁶ a následně představil další postup tohoto procesu (deportace na východ, výjimky z deportací a další organizační záležitosti) a dal přítomným najevo, že je potřeba, aby v těchto postupech všechny organizační složky spolupracovaly. Po schůzi následovala krátká debata, během níž proti představeným záležitostem nikdo neprotestoval, a po zhruba 90 minutách byla schůze u konce⁷⁷.

Heydrich s Müllerem a Eichmannem ještě zůstali na posezení s koňakem⁷⁸. Eichmann později vypověděl, že se za přijatá rozhodnutí přijatá během konference necítil odpovědný,

---

⁶⁹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 114

⁷⁰ LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8., s. 89

⁷¹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 114

⁷² JASCH, Hans-Christian a Christoph KREUTZMÜLLER. *The Participants: The Men of the Wannsee Conference*. Berghahn Books, 2017. ISBN 978-1-78533-634-8., s. 2

⁷³ Celkové číslo účastníků schůze se ve zdrojích liší, některé zdroje (např. BROWNING, Christopher R. *Origins of the Final Solution: The Evolution of Nazi Jewish Policy, September 1939–March 1942*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2004. ISBN 0-8032-1327-1., s. 414) uvádí, že účastníků bylo 17.

⁷⁴ BROWNING, Christopher R. *Origins of the Final Solution: The Evolution of Nazi Jewish Policy, September 1939–March 1942*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2004. ISBN 0-8032-1327-1., s. 414

⁷⁵ LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8., s. 90

⁷⁶ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 115

⁷⁷ Tamtéž, s. 116

⁷⁸ Tamtéž, s. 116

vinu svaloval na ostatní účastníky; sám si připadal jako „Pilát Pontský“⁷⁹.

Ačkoliv byla konference ve Wannsee dříve mylně považována za počátek masového vyvražďování, nebylo tomu tak a od 80. let jí historici ubrali na významu.⁸⁰ Masová vyvražďování probíhala už dlouhou dobu, konference ve Wannsee posloužila spíše jako koordinační schůzka, během níž byly definovány zodpovědnosti a zájmové skupiny pro účely konečného řešení⁸¹.

Plánované deportace začaly kvůli vývoji na východní frontě až v březnu 1942. Abychom pochopili situaci, ve které se Eichmannovo oddělení nacházelo, je potřeba si přiblížit, jak probíhal proces deportací z hlediska rozhodovacích pravomocí: Himmler vydal písemný rozkaz šéfovi RSHA Kaltenbrunnerovi (Kaltenbrunner nahradil ve funkci zesnulého Heydricha, který byl ve funkci do své smrti v květnu 1942), který písemně předal zprávu Müllerovi (šéf sekce IV RSHA, Eichmannův nadřízený). Ten následně úkolem pověřil Eichmanna jakožto šéfa sekce IV B 4⁸². Eichmann byl odpovědný za vytvoření fungujícího systému, pracoval však v rámci hranic vymezených jeho nadřízenými.

Eichmannův vztah s Müllerem byl poměrně blízký, i když ne kamarádský. Eichmann o Müllerovi říkal, že „*byl velmi puntičkářský, malicherný a nesnášenlivý, zakládal si na tom, že všechno vyřizoval sám. [...] Rozhodoval i nejnícotnější otázky.*“⁸³ Stejně to pochopitelně prezentovala i obhajoba v Jeruzalémě; čím větší míra zodpovědnosti byla na Müllerovi, tím méně jí bylo na Eichmannovi.

Jednou z Eichmannových hlavních zásluh bylo vytvoření fungujícího systému financí – majetek deportovaných byl totiž velmi citlivou oblastí. Postup, který Eichmann vytvořil za pomoci dalších „odborníků“, byl následovný: deportovaní museli do připraveného formuláře vepsat veškerý majetek, kterým disponovali. Při nástupu do deportačních vlaků

---

⁷⁹ ARENDOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 127

⁸⁰ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 116

⁸¹ RABINOVICI, Doron. *Eichmann's Jews: The Jewish Administration of Holocaust Vienna, 1938-1945*. Cambridge, UK: Polity Press, 2011. ISBN 978-0-7456-4682-4., s. 103

⁸² ARENDOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 167

⁸³ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 132

jim byl pak předložen tiskopis, kterým všechn jejich majetek připadal státu⁸⁴. Zamezilo se tak bojům o kořist mezi jednotlivými resorty.

Jakmile byly dané počty Židů, kteří budou deportováni, pracovník IV B 4 zodpovědný za transport, Franz Novak, kontaktoval Hlavní úřad hospodářství a správy SS (VWHA). Tento úřad byl zodpovědný za provoz téměř všech koncentračních táborů a rozhodoval o tom, do jakých táborů transporty zamíří. Pracovníci úřadu se rozhodovali podle toho, kde byla potřeba pracovní síla nebo kde byly volné kapacity. Podle rozhodnutí o destinaci pak Franz Novak vytvořil jízdní řád. Toto bylo považováno kvůli nedostatečnému počtu vlaků za nejobtížnější část procesu.⁸⁵

Na oddělení IV B 4 pod Eichmannovým vedením pracovali ještě další úředníci, kteří si dělili různé zodpovědnosti. Řada z nich fungovala na okupovaných územích jako „odborníci na židovskou otázku“ - za zmínku stojí například Dieter Wisliceny, o kterém bude řeč později ve spojitosti se situací na Slovensku. Eichmann díky spolehlivosti svých podřízených fungoval spíše v terénu, operativně řešil problémy a jednal s Müllerem. Spíše koordinoval, než velel⁸⁶.

Eichmannovým neustávajícím problémem bylo vyjasňování toho, na koho se budou deportace vztahovat. Nevyjasněnou záležitostí zůstávala i otázka míšenců, která byla předmětem diskuse už ve Wannsee a do konce roku proběhla ještě další dvě setkání – v březnu 1942 se odehrála druhá schůzka (někdy označovaná jako druhé setkání konečného řešení), na které ovšem příslušníci IV B 4 nebyli přítomni kvůli konfliktu v kalendářích. V říjnu 1942 předsedal Eichmann třetímu (poslednímu) setkání. Otázka míšenců měla být vyřešena sterilizací, v případě odmítnutí by byli pak míšenci deportováni. Rozhodnutí však zůstala jen na papíře, nebyla nikdy implementována.⁸⁷

Složitost organizace deportací se odvíjela od území, ze kterého měli být Židé evakuováni. Deportace z Německa, Rakouska a Protektorátu byly pro Eichmannovo oddělení

---

⁸⁴ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 123-124

⁸⁵ Tamtéž, s. 123-124

⁸⁶ Tamtéž, s. 147

⁸⁷ LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8., s. 91-92

nejjednodušší, složitější vyjednávání probíhala kvůli Židům v zahraničí. Otázka deportací mimo Říši se musela projednávat s ministerstvem zahraničí, což situaci komplikovalo – pracovníci ministerstva jednali velmi opatrně, aby se vyhnuli diplomatickým incidentům⁸⁸.

Míra a povaha zapojení pracovníků IV B 4 v zahraničí se lišila podle situace panující v jednotlivých zemích. Zatímco v určitých zemích měli pracovníci IV B 4 funkci pouhých koordinátorů a okupovaná země plnila protižidovskou politiku v souladu se standardy genocidy – tento příklad se týká kupříkladu Nizozemska, v jiných zemích museli pracovníci reagovat na místní tlaky, naschvály a další průtahy. Velice složitá byla situace ve Francii, kde z Eichmannova týmu působil Theodor Dannecker (ve Francii však působil jen do srpna 1942, kdy byl zbaven funkce⁸⁹). V čele francouzské vlády byl v té době Pierre Laval, který souhlasil s deportací Židů bez francouzského státního občanství⁹⁰ se slovy:

„Tito cizí Židé představovali pro Francii vždy problém. [...] Francouzská vláda byla ráda, že změna německého postoje vůči nim dala Francii příležitost, jak se jich zbavit.“⁹¹

Arendtová však podotýká, že o skutečné povaze deportací ještě Laval neměl tušení a domníval se, že se skutečně jedná jen o územní změnu.⁹² V červnu 1942 Eichmann oznamoval, že má být z Francie deportováno 40 000 práceschopných Židů a odjel na dva dny do Paříže, aby situaci obhlédl. Deportace provázelo složité vyjednávání s francouzskými úřady a nízký počet Židů cizího občanství v určitých částech Francie.⁹³

Podle Arendtové došlo k zásadnímu otočení francouzského přístupu k řešení židovské otázky v okamžiku, kdy po Francouzích chtěli vydat Židy s francouzským občanstvím,⁹⁴ důležitou roli při záchraně Židů sehrála rovněž vysoká míra asimilace a vazby na nežidovské

---

⁸⁸ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 125

⁸⁹ Tamtéž, s. 143

⁹⁰ ARENDOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 179

⁹¹ Tamtéž, s. 179

⁹² Tamtéž, s. 179

⁹³ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 141-142

⁹⁴ ARENDOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 181

obyvatelstvo.⁹⁵ Jednání ohledně deportací ve Francii často potřebovalo Eichmannovo osobní zapojení a intervenci:

„Jisté složky francouzské vlády stavěly německým orgánům do cesty překážky, buď ze šovinismu, anebo proto, že si nepřály evakuaci Židů.“⁹⁶

Eichmann se osobně zapojil i do řešení situace na Slovensku. Slovensko vyhlásilo samostatný Slovenský stát (v červenci 1939 byl název změněn na Slovenskou republiku⁹⁷) 14. března 1939. Vedoucí strana státu byla Hlinkova slovenská ľudová strana (HSLĽS), jejímž předsedou byl Jozef Tiso, katolický kněz, od října 1939 prezident Slovenské republiky. Pozici předsedy vlády následně převzal Béla Tuka.

Politika nového režimu byla neskrytě antisemitská, Slovensko přijalo v průběhu doby řadu opatření, která zbavila Židů občanských, majetkových a lidských práv. První arizační zákon (znám rovněž jako Židovský zákon) v kompetenci ministerstva hospodářství byl přijat v dubnu 1940⁹⁸, o několik měsíců později, v září 1940, byl však nahrazen ústavním zákonem, který vládě umožnil „učinit opatření, která jsou nezbytná: aby se vyloučili Židé ze slovenského hospodářského a sociálního života a aby majetek Židů přešel do vlastnictví křesťanů“.⁹⁹

Vyvrcholením předchozích protižidovských nařízení bylo přijetí nařízení č.198/1941 slovenského zákona o právním postavení Židů, rovněž známé jako Židovský kodex, přijatý v září 1941. Vznikají rovněž úřady zaměřující se na židovskou otázku – Ústřední hospodářský úřad (jehož zájmem byla arizace židovského majetku, v jehož čele stál Augustín Morávek) a jemu podřízená Ústředna židů (od roku 1940 jediná veřejnoprávní

---

⁹⁵ ŠTĚPKOVÁ, Tereza. *Holocaust ve Francii* [online]. In: . 26. 09. 2011 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/soa/holocaust-v-evropskych-zemich/holocaust-ve-francii/>

⁹⁶ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 144

⁹⁷ *Slovensko v rokoch 1938 – 1945* [online]. In: . [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <http://www.muzeumsnp.sk/historia/slovensko-v-rokoch-1938-1945/>

⁹⁸ HLAVINKA, Ján. Korupcia v procese arizácie podnikového majetku. In: *Forum Historiae*, 2011, roč. 5, č. 2. ISSN 1337-6861. http://www.forumhistoriae.sk/FH2_2011/texty_2_2011/hlavinka.pdf, s. 117-118

⁹⁹ Ústavný zákon č. 210/1940 Sl. z., ktorým sa vláda splnomocňuje, aby činila opatrenia vo veciach arizácie. *Slovenský zákonník*, roč. 1940, s. 343

instituce Židů, členství pro ně bylo povinné)¹⁰⁰. V rámci řešení židovské otázky na Slovensko rovněž přijíždí již zmíněný poradce Dieter Wisliceny.

Eichmann se do situace na Slovensku zapojuje na jaře 1942, kdy Německo přijalo nabídku slovenské vlády ohledně deportací slovenských Židů. Eichmann stanovil podmínky a instruoval Wislicenyho: deportováno bude 20 000 práceschopných mužů, při opuštění Slovenska budou zbaveni státního občanství a slovenská vláda zaplatí 500 říšských marek na osobu za cestovní náklady.¹⁰¹ Slovenská vláda naopak požadovala záruku, že „Židé přestěhovaní ze Slovenska a převzatí Němci zůstanou trvale ve východních teritoriích a nebudou mít žádnou příležitost vrátit se na Slovensko“.¹⁰²

Pokračovalo jednání o dalších deportacích, během kterých se Eichmann osobně setkal s Tukou, který se ujišťoval, že je s Židy lidsky zacházeno; Eichmann ho upokojil¹⁰³. První vlna deportací probíhala od března do října 1942, vypraveno bylo 57 transportů a deportováno bylo téměř 58 000 Židů¹⁰⁴. Po tom, co se na světlo dostal reálný význam slova „deportace“¹⁰⁵, Slovensko požadovalo souhlas s vysláním delegace, která by prověřila stav deportovaných slovenských Židů v táborech; to pochopitelně nebylo možné, jelikož většina deportovaných již nebyla mezi živými – Eichmann odmítl, náhradou nabídl Terezín.¹⁰⁶ Další deportace následovaly až v roce 1944 v období německé okupace Slovenska; celkově bylo povražděno přibližně 70 000 slovenských Židů¹⁰⁷.

Aby Německo zmírnilo negativní pozornost upírající se na deportace a vyhlazovací tábory,

---

¹⁰⁰ HRADSKÁ, Katarína. Činnosť Ústredne židov počas deportácií židov zo Slovenska. *Človek a spoločnosť*, 2004, roč. 7, č. 3., s. 152

¹⁰¹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 149

¹⁰² ARENDTOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 222-223

¹⁰³ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 149

¹⁰⁴ *Zodpovední* [online]. In: . [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <http://www.holokaust.sk/zodpovedni>

¹⁰⁵ podle Cesaraniho je to zásluhou BBC a jejím informování o táborech v Polsku, Arendtová označuje jako hlavní zdroj informací Vatikán - zdroj: CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 149, ARENDTOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 223

¹⁰⁶ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 150

¹⁰⁷ Tamtéž, s. 150

přikázal Himmler sepsání pozitivně laděných článků pro zahraniční tisk. Wisliceny doporučil Eichmannovi slovenského novináře Fritze Fialu, který navštívil vybrané tábory a posléze o nich sepsal zadané články, které Eichmann schválil a následně předal k odsouhlasení Himmlerovi.¹⁰⁸

Od ledna 1942 probíhaly obsáhlejší deportace do koncentračního tábora Terezín. Ten měl mezi ostatními tábory speciální pozici – nebyl spravován a provozován VWHA, ale v organizační struktuře spadal pod RSHA. Eichmann Terezín navštěvoval při cestách mezi Berlínem a odlehlejšími cíli.¹⁰⁹ Plán na vybudování Terezína vzešel už v říjnu 1941 z Heydrichem svolané porady v Praze, samotná výstavba pak začala v listopadu 1941¹¹⁰.

Mělo se jednat o celé město obsazené Židy, které je rovněž Židy spravováno (důležitou roli při budování Terezína měl člen Rady starších Jakob Edelstein). Eichmann Terezín označil za příležitost „zachovat si tvář vůči vnějšímu světu“¹¹¹ - mělo se jednat o starobní ghetto, kam by byli rovněž umísťováni i privilegovaní Židé s určitými zásluhami. Toto působilo uklidňujícím dojmem pro veřejnost; skutečnost, že Terezín bude sloužit jako tranzitní místo a vězni odsud budou deportováni do vyhlazovacích táborů na východě, se už k veřejnosti nedostala. Aby působil obraz terezínského tábora co nejméně jako koncentrační tábor, s deportovanými byly uzavírané smlouvy o tzv. „získání práva pobytu“¹¹² - Židé převedli veškerý svůj majetek výměnou za místo v Terezíně – o reálném stavu věcí pochopitelně neměli tušení.

Do Terezína v průběhu roku 1942 přijelo 281 transportů o přibližně 100 000 lidech¹¹³, ve stejném roce pak bylo z Terezína na východ (tyto deporty mířily většinou do Treblinky)

---

¹⁰⁸ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 149

¹⁰⁹ Tamtéž, s. 137

¹¹⁰ Tamtéž, s. 135

¹¹¹ ADLER, H. G. *Theresienstadt 1941–1945: The Face of a Coerced Community*. New York: Cambridge University Press, 2017. ISBN 978-0-521-88146-3., s. 17

¹¹² ARENDOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 174

¹¹³ *Seznam všech transportů do Terezína* [online]. In: . 01. 12. 2016 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/help/chronologicky-prehled-transportu/seznam-vsech-transportu-do-terezina-razeno-podle-data-odjezdu/>

deportováno přibližně 43 000 lidí¹¹⁴.

Terezín byl několikrát navštíven delegací Mezinárodního výboru Červeného kříže. Poprvé navštívili Terezín němečtí velvyslanci Červeného kříže W. Hartmann a D. Neumann v červnu 1943, v hlášení výboru se Hartmann vyjádřil jen o jistých „chmurných dojmech“ z návštěvy¹¹⁵. Návštěvě druhé delegace v roce 1944 předcházelo několikaměsíční zkrášlování, které nařídil a posléze kontroloval sám Eichmann. Druhá návštěva byla z pohledu nacistů úspěšná, delegát psal o Terezíně následovně:

„Řekněme, že náš úžas byl obrovský, když jsme v ghettu našli město, které žije téměř normálním životem, očekávali jsme to horší.“¹¹⁶

Tábor Terezín byl pro RSHA a Eichmanna úspěšným projektem, který splnil zadání protizidovské politiky a zároveň jako propagandistický, „modelový“ tábor. Až poslední delegace, která navštívila Terezín v dubnu 1945, odjížděla s odlišnými dojmy. Nebylo to však způsobeno nedostatečnou přípravou tábora (inspekci před návštěvou opět prováděl Eichmann osobně¹¹⁷), nýbrž skutečností, že na konci války už nikdo neměl pochyby o reálném účelu terezínského tábora a skutečném stavu věcí. Delegace se proto nepříjemně dotazovala na vlaky mířící na východ a po návštěvě důrazně doporučila deportace zastavit.¹¹⁸

Kromě Terezína se Eichmann zapsal do dějin Protektorátu Čechy a Morava ještě jedním rozhodnutím – podle dostupných zdrojů to měl být právě on, kdo rozhodl o osudu dětí z Lidic nevhodných k poněmčení, které následně zahynuly v Chełmnu.¹¹⁹ Tyto děti byly usmrceny ve speciálně upravených vozech, do kterých byly zavedeny výfukové plyny – ty

---

¹¹⁴ *Seznam transportů z Terezína (řazeno dle cíle transportu)* [online]. In: . 01. 12. 2016 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/help/chronologicky-prehled-transportu/seznam-transportu-z-terezina-razeno-podle-cile-transportu/>

¹¹⁵ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 137

¹¹⁶ *Mezinárodní výbor Červeného kříže a konečné řešení židovské otázky* [online]. 26. 09. 2011 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/zdroje/odborne-a-dalsi-texty/mezinarodni-vybor-cerveneho-krize-a-konecne-reseni-zidovske-otazky/>

¹¹⁷ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 193

¹¹⁸ Tamtéž, s. 193

¹¹⁹ STEHLÍK, Eduard. *Lidice: příběh české vsi*. Praha: V ráji, 2004. ISBN 80-867-5813-3., s. 98

vedly k otravě a udušení obětí. Eichmann tomuto způsobu usmrcení přihlížel během jeho cest v druhé polovině roku 1941 a podle jeho slov z něj zůstal otřesený:

„Celou dobu, co jsem tam byl, jsem se nemohl podívat dovnitř. Nemohl. Nemohl! Stačilo, co jsem viděl a slyšel. Ten křik a...Byl jsem příliš otřesený.“¹²⁰

V polovině roku 1943 byl Eichmann vyslán do Polska, aby obhlédl následky povstání ve varšavském ghettu nacházejícím se na území Generálního gouvernementu. Ghetto ve Varšavě patřilo mezi ta největší, jeho populace činila až 500 000 obyvatel.¹²¹ První vlna deportací z ghetta, která nesla označení „Velká akce“ (Große Aktion), probíhala od konce července do poloviny září 1942 a deportováno bylo 300 000 osob, z toho 265 000 mířilo do vyhlazovacího tábora v Treblince.¹²²

Uvnitř ghetta se zformovala řada odbojových organizací (za nejvýznamnější považujeme Židovskou bojovou organizaci a Židovský vojenský svaz), které se rozhodly nezvolit cestou kapitulace a připravovaly se na ozbrojený střet s Němci. Jeho první náznak přišel v lednu 1943 po Himmlerově inspekci, při které vyjádřil nespokojenost nad tím, že ghetto ještě není vyklizené; v tuto chvíli čítalo ghetto zhruba 60 000 obyvatel.¹²³

Himmler stanovil nejzazší termín likvidace ghetta na 14. února 1943¹²⁴ a pokusy o pokračování deportací započaly již v lednu; Židům se však podařilo tyto snahy odvrátit. Samotné ozbrojené povstání ve varšavském ghettu probíhalo od 19. dubna do 16. května 1943, objektivně nevyrovnaný boj tedy trval dlouhých 28 dní. Velitelem zásahu byl Jürgen Stroop, který osobně nechal vyhodit do povětří Velkou synagogu na ulici Tłomackie¹²⁵.

---

¹²⁰ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 104

¹²¹ *Warsaw, Poland* [online]. [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/warsaw-poland-2>

¹²² ZEMAN, Pavel. *Polský protinacistický odboj: Zemská armáda, Polský podzemní stát a povstání ve Varšavě 1943 a 1944. Paměť a dějiny: revue pro studium totalitních režimů*. 2014, **8**(3.), s. 46-54., s. 50

¹²³ Oficiální zaevidované číslo bylo nižší, mezi 35-40 tisíci, avšak v ghettu žilo dalších zhruba 25 000 Židů, kterým se podařilo vyhnout selekci. Zdroj: EDELMAN, Marek. *The Ghetto Fights: Warsaw 1941 - 43*. London: Bookmarks Publications, 2013. ISBN 978-0906224564., s. 51

¹²⁴ HENRY, Patrick, ed. *Jewish Resistance against the Nazis*. Washington: The Catholic University of America Press, 2014. ISBN 978-0-8132-2589-0., s. 416

¹²⁵ SYDNOR, Charles W. *Soldiers of Destruction: The SS Death's Head Division, 1933-1945 - Updated Edition*. Princeton; New Jersey: Princeton University Press, 1990. ISBN 978-0-691-21416-0., s. 334

Přestože se synagoga nacházela za hranicemi ghetta, pro Němce měla destrukce synagogy symbolický význam – konečné vítězství německé síly a ducha, zničení varšavských Židů a odstranění hmotných pozůstatků židovského života.¹²⁶ Stroop rovněž po skončení povstání sepisoval hlášení, ve kterém reportoval zabití 7 000 Židů během povstání a zajetí dalších 56 065 Židů.¹²⁷

Sám Eichmann se na potlačení povstání nepodílel, po jeho skončení byl pouze vyslán na inspekci, aby prohlédl škody a situaci. O svých dojmech hovořil takto:

„V ghettu jsem viděl hnízda odporu, kde se urputně bojovalo. Nikdy za války jsem nezažil takovou spoušť jako ve varšavském ghettu.“¹²⁸

Do konce roku 1943 rovněž sledujeme negativní vývoj Eichmannova chování a osobnosti. Přestože v roce 1941 Eichmann s politikou „fyzické likvidace“ židovského obyvatelstva nesouhlasil a neztotožňoval se s ní, o dva roky později byla situace už docela odlišná. Rudolf Höss, velitel tábora v Osvětimi, se kterým se Eichmann potkával relativně často, ve svých pamětech vzpomínal na jejich soukromé rozhovory:

„Pokoušel jsem se z Eichmanna vydolovat jeho nejniternější, nejopravdovější názor na ‚konečné řešení‘, a to všemi prostředky. Ale i ve stavu pokročilého alkoholického uvolnění – jen mezi námi dvěma – obhajoval, jsa tím přímo posedlý, bezvýhradné vyhlazení všech dosažitelných Židů. Museli jsme likvidaci provádět co možná nejrychleji, bez slitování, s ledovým chladem.“¹²⁹

Eichmann se tedy přizpůsobil nové politice a vůči Židům se projevuje již velmi chladnokrevně, nelidsky a hrubě.¹³⁰

---

¹²⁶ GUTMAN, Israel. *Resistance: The Warsaw Ghetto Uprising*. Boston: Houghton Mifflin, 1994. eISBN 978-0-15-603584-2., kapitola 1 („The first weeks of war“), odst. 2

¹²⁷ HENRY, Patrick, ed. *Jewish Resistance against the Nazis*. Washington: The Catholic University of America Press, 2014. ISBN 978-0-8132-2589-0., s. 424

¹²⁸ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 165

¹²⁹ HÖSS, Rudolf. *Velitelem v Osvětimi: autobiografické zápisky*. Praha: Academia, 2010. Stíny. ISBN 978-80-200-1471-9., s. 171

¹³⁰ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 155

1.2.3 Eichmann, jeho působení v Maďarsku a v závěru války

Téměř závěrečná zásadní kapitola Eichmannova působení v druhé světové válce se odehrává v Maďarsku.

Maďarsko figurovalo v druhé světové válce jako spojenec Německa, se kterým si byli ideologicky blízcí. Na jaře 1938 vstoupily v platnost první protizidovské zákony, které byly následovány dalšími nařízeními. V té době měl činit počet Židů v Maďarsku (spolu s Židy na anektovaných územích) 750 000.¹³¹

K vraždění maďarského židovského obyvatelstva došlo již v roce 1941 a na začátku roku 1942¹³² (tedy ještě před konferencí ve Wannsee). V té době působily v Maďarsku jednotky Einsatzgruppen¹³³, ale za některé masakry nesou zodpovědnost pouze maďarské vojenské orgány, bez německého přičinění.¹³⁴

Admirál Horthy byl od vstupu USA do války v prosinci 1941 přesvědčen, že Německo nemůže válku vyhrát a porážka Němců v bitvě o Stalingrad v lednu 1943 tento pocit jedině posílila; Maďarsko začalo sondovat možnosti uzavření míru se Spojenci.¹³⁵ Situace se zhoršovala s postupující Rudou armádou na začátku roku 1944 a Hitler ztratil s váhavým maďarským postojem trpělivost – v únoru 1944 vydal instrukce, aby začaly přípravy okupace Maďarska.¹³⁶

Operace Margarethe I. ve vojenské podobě měla proběhnout tak, že zdánlivě pouze projíždějící německá armáda se měla náhle zastavit, internovat maďarskou armádu a obsadit klíčové pozice. Hitler nejdříve zkusil jednodušší variantu – s Horthym se setkat a dohodnout. Setkání proběhlo na rakouském zámku Klessheim 17. března. Horthy s Hitlerovými

---

¹³¹ ŠTĚPKOVÁ, Tereza. *Holocaust v Maďarsku* [online]. 26. 09. 2011 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/soa/holocaust-v-evropskych-zemich/holocaust-v-madarsku/>

¹³² FRIEDMAN, Jonathan C., ed. *The Routledge History of the Holocaust*. London: Routledge, Taylor & Francis, 2011. ISBN 0-203-83744-4., s. 251-252

¹³³ Jednotky zvláštního určení; mobilní militarizované jednotky spadající pod RSHA

¹³⁴ FRIEDMAN, Jonathan C., ed. *The Routledge History of the Holocaust*. London: Routledge, Taylor & Francis, 2011. ISBN 0-203-83744-4., s. 251-252

¹³⁵ FRIESER, Karl-Heinz, ed. *Germany and the Second World War: VOLUME VIII The Eastern Front 1943–1944: The War in the East and on the Neighbouring Fronts*. Oxford: Clarendon press, 2017. ISBN 978–0–19–872346–2., s. 846-848

¹³⁶ Tamtéž, s. 854

požadavky na pro-německou politiku souhlasil, odjel však bez podepsání protokolu.¹³⁷ Zatímco byl o dva dny později ve vlaku na cestě zpět do Maďarska, německá armáda překročila hranice a k Horthymu přistoupili Edmund Veessenmayer (zplnomocněnec německého ministerstva zahraničí pro Maďarsko) a Ernst Kaltenbrunner (vedoucí RSHA), kteří mu vyložili novou situaci. Horthy přijal a rozhodl se setrvat ve funkci admirála, čímž potvrdil legitimitu dosazeného režimu. Novým ministerským předsedou byl určen Dome Sztojaj, který byl Německu silně nakloněn.¹³⁸

Eichmann byl povolán do Maďarska jako vedoucí speciální skupiny oficiálně nazvané „Sonder-Einsatzkommando Eichmann“¹³⁹, zkracované jako „Eichmann-Kommando“ - jednalo se o Eichmannův tým z oddělení IV B 4, mezi který patřil již zmíněný Dieter Wisliceny, Franz Novak a další; celkově čítalo oddělení přibližně 150-200 pracovníků.^{140,141}

Eichmann si cestu do Maďarska spojoval se soukromou oslavou, vypovídal v Izraeli: „To datum si pamatuju, protože jsem měl narozeniny.“¹⁴²

Ohledně začátku okupace začalo zatýkání nacistických odpůrců, Židů a dalších pro nacisty nevyhovujících občanů. Pozatýkáno bylo přibližně 10 000 lidí po celé zemi, z toho 3 076 Židů¹⁴³.

Nová politika, mezi kterou patřila i Eichmannova agenda, tedy řešení židovské otázky, byla stanovená již předem – Hitler se s Horthym domluvil na vydání 100 000 Židů na práci již

---

¹³⁷ ZIEMKE, Earl F. *Stalingrad to Berlin: The German Defeat in the East*. Washington, D.C.: Government Printing Office., 2002. ISBN 978-0160019623., s. 287

¹³⁸ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 162

¹³⁹ Někdy bývá též označováno Sonder-Einsatzkommando Ungarn („oddíl zvláštního nasazení Maďarsko“)

¹⁴⁰ BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 64

¹⁴¹ Zdroje uvádějí rozdílné počty pracovníků Eichmann komanda: Karsai uvádí číslo 200-300, Winkelmann odhadl počet lidí pod jeho velením (pod které spadalo SS, zpravodajská služba SS a Orpo) na 600. zdroj: BRAHAM, Randolph L. a András KOVÁCS, ed. *Holocaust in Hungary: Seventy Years Later*. Hungary: Central European University Press, 2016. ISBN 978-963-386-147-9., s. 123

¹⁴² CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 164

¹⁴³ SZITA, Szabolcs. It happened seventy years ago, in Hungary. *Témoigner. Entre histoire et mémoire* [online]. 2014, (118), 146-154 [cit. 2021-03-26]. ISSN 2031-4183. Dostupné z: doi:10.4000/temoigner.998, s. 148-149

během jejich schůzky na rakouském zámku Klessheim¹⁴⁴, celková vize politiky včetně židovské otázky byla potom předestřena a odsouhlasena ve vlaku cestou do Německa. Kaltenbrunner v prvních dnech okupace vyjednal s maďarskými vládními představiteli hlavní linie politiky vůči Židům (protižidovské zákony a nařízení ohledně koncentrací do ghatt a deportací)¹⁴⁵ a Maďarsko se zavázalo německé požadavky plnit. Eichmann fungoval v rámci linií, které už dříve vytyčili jeho nadřízení. O svojí roli v Budapešti hovořil před soudem takto:

„Moje úloha zpočátku nebyla ještě vyjasněná. [...] Vím, že to zní nepravděpodobně, ale dokumenty moje slova potvrzují – jen jsem se okrajově podílel na vytváření časových harmonogramů, protože moji vysocí nadřízení, Winkelmann a Veessenmayer, tuto věc v Maďarsku dojednali.“¹⁴⁶

Otázka Eichmannových nadřízených byla poměrně nejasná. První dny okupace to byl sám Kaltenbrunner, ten však v zemi setrval jen tři dny. Velitelem bezpečnostní policie byl Hans Geschke a velitelem HSSPF (pod které spadaly SS, zpravodajská služba SS a Orpo) byl Otto Winkelmann. Ačkoliv Eichmann oficiálně spadal pod Geschkeho¹⁴⁷, Winkelmann byl podřízen Himmlerovi a jeho zodpovědností byly mimo jiné i deportace Židů, čímž se stal rovněž Eichmannovým nadřízeným – podle dostupných zdrojů však na Eichmannovy aktivity příliš nedohlížel.¹⁴⁸ Nejvýše postaveným německým úředníkem v Maďarsku byl Edmund Veessenmayer, který působil jako osobní zplnomocněný zástupce Hitlera v Maďarsku.¹⁴⁹

Vzhledem k tíživé válečné situaci bylo potřeba jednat velmi rychle. Ústřední židovská ráda

---

¹⁴⁴ BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 57

¹⁴⁵ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 165

¹⁴⁶ Tamtéž, s. 164

¹⁴⁷ LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8., s. 242

¹⁴⁸ SZITA, Szabolcs. It happened seventy years ago, in Hungary. *Témoigner. Entre histoire et mémoire* [online]. 2014, (118), 146-154 [cit. 2021-03-26]. ISSN 2031-4183. Dostupné z: doi:10.4000/temoigner.998, s. 148

¹⁴⁹ BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 54

v Budapešti a posléze lokální židovské rady po celém Maďarsku byly ustanoveny již v prvních dnech okupace; 20. března byl ustanoven do čela budapešťské židovské rady respektovaný Sámuel (Samu) Stern.

Eichmann při iniciálních schůzkách s židovskými představiteli přítomen nebyl, své první dny v Budapešti (do které dorazil 21. března) trávil seznamováním s maďarskými politiky, jejichž náplň práce byla podobná jako ta jeho: židovská problematika. Nejdůležitějšími z nich byli László Endre (vedoucí správního oddělení)¹⁵⁰, László Baky (vedoucí politického odboru ministerstva vnitra)¹⁵¹ a Andor Jaross (ministr vnitra), kteří dohromady tvořili takzvané „deportační trio“.¹⁵² Především první dva jmenovaní byli fanatičtí antisemité. Baky o své pracovní pozici veřejně hovořil:

*„Moje práce souvisí s konečnou a úplnou likvidací židovské a levicové pohromy v této zemi. Jsem si jist, že vláda bude schopna dokončit tuto velkou misi, která má obrovský historický význam.“*¹⁵³

Endre v řádu několika týdnů po okupaci připravil celou řadu nařízení omezující židovské obyvatelstvo – omezení zaměstnání, zmrazení bankovních účtů, znárodnění půdy, vyhlášení nutnosti nošení Davidovy hvězdy a podobně.¹⁵⁴

Eichmann si část židovské rady předvolal až 31. března. Po zkušenostech z Varšavy chtěl minimalizovat riziko odporu, a tak členy židovské rady především uklidňoval – když budou Židé spolupracovat, nic jim nehrozí.¹⁵⁵ Členy rady informoval o nutnosti nošení Davidovy hvězdy, poradil jim s množstvím látky, doporučenou cenou, možnostech financování a dalšími záležitostmi. Vyslechl si rovněž stížnost na internační tábor v Kistarcsy a tvrdil,

---

¹⁵⁰ GULYÁS, Éva. The Role of Public Administration in the Hungarian Holocaust General Assessment and Case Study in Historical Social Psychology. *Central European Papers*. 2016, 4(2), 80-99. ISSN 23363312. Dostupné z: doi:10.25142/cep.2016.016, s. 88

¹⁵¹ Tamtéž, s. 88

¹⁵² HANEBRINK, Paul A. *In Defense of Christian Hungary: Religion, Nationalism, and Antisemitism, 1890–1944*. Ithaca and London: Cornell University Press, 2006. ISBN 978-1-5017-2726-9., s. 224

¹⁵³ LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8., s. 242

¹⁵⁴ Tamtéž, s. 245-246

¹⁵⁵ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 167

že záležitost prošetří; obecně ale platí to, že čím lépe se budou lidé chovat, tím dříve budou lidé propuštěni. Prohlašoval, že sám není přítelem násilí, a tak by byl rád, kdyby se věci daly vyřešit pokojně.¹⁵⁶

Eichmannova slova byla pochopitelně jen fabulací – první schůzka ohledně konkrétního plánu deportací se uskutečnila jen několik dní poté, 4. dubna 1944. Konala se na ministerstvu vnitra a předsedal jí László Baky. Mimo jiné se jí účastnili i Eichmann a vybraní členové jeho komanda, výše postavení příslušníci wehrmachtu a maďarské armády.¹⁵⁷ Na základě zkušeností z ostatních zemí vytvořili konkrétní plán deportací: Maďarsko bude rozděleno do šesti zón, Židé z nich budou soustředěni do ghatt a následně budou deportováni na východ.¹⁵⁸

Nejvyšším vedením nad realizací tohoto plánu byl určen László Ferenczy, podplukovník Národní gardy.¹⁵⁹ Eichmann naléhal, aby se zatýkalo nejprve od nejvzdálenějších míst, nikoliv od Budapešti – kdyby se Židé ve vzdálených krajích dozvěděli o deportacích, mohli by sami deportacím uniknout.¹⁶⁰

Koncentrace Židů do ghatt započala už v dubnu a skončila 3. července. Zatýkání probíhalo následovně¹⁶¹:

- Zóna I.: Zakarpatská Ukrajina a severovýchodní Maďarsko, datum: 16.4.-28.4.1944, zatčeno 194 000 Židů
- Zóna II.: Kluž a severní Sedmihradsko, datum: 3.-10.5.1944, zatčeno 98 000 Židů
- Zóna III.: oblast severního Maďarska sahající od Kassy (Košic) až k hranicím Třetí říše, datum: 5.-10.6.1944, zatčeno 53 000 Židů

---

¹⁵⁶ MUNKÁCSI, Ernő, MUNK, Nina, ed. *How it happened: Documenting the Tragedy of Hungarian Jewry*. 3rd ed. edition. Montreal & Kingston: McGill-Queen's University Press, 2018. ISBN 978-0-7735-5581-5., s. 36-40

¹⁵⁷ BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 110

¹⁵⁸ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 168

¹⁵⁹ BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 110

¹⁶⁰ LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8., s. 248

¹⁶¹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 168

- zóna IV.: jižní části Maďarska východně od Dunaje (do této zóny patřila města Debrecen a Segedín), datum: 16.-26.6.1944, zatčeno 40 000 Židů
- Zóna V.: jihozápadní Maďarsko západně od Dunaje, datum: 30.6.-3.7.1944, zatčeno 29 000 Židů + 24 000 Židů ve vesnicích a na okraji Budapeště
- Zóna VI.: Budapešť a bezprostřední okolí, zatýkání prozatím neprobíhalo

Na konci dubna, zatímco probíhalo zatýkání Židů z první zóny, vyjela delegace určitých příslušníků Eichmannova komanda (včetně Eichmanna a Wislicenyho) a maďarských zástupců po hlavních ghettech v oblasti. Přestože byly životní podmínky v ghettech extrémně drsné a často brutálně nelidské¹⁶², Endre po návratu z delegace hlásil Jarossovi, že je vše v pořádku a „provinční ghetta mají skutečně charakter sanatoria. Židé jsou konečně na čerstvém vzduchu a mají zdravější životní styl než dříve.“¹⁶³ Židovská rada poslala memorandum popisující stav ghatt a připojila žádost „přijetí opatření, aby evakuované osoby dostaly vhodné ubytování a stravu.“¹⁶⁴ Memoranda byla poslána Jarossovi i Eichmannovi, ale zůstala bez reakce.¹⁶⁵

V průběhu dubna se rozhořel spor o to, jak bude s Židy koncentrovanými v ghettech naloženo. Veessenmayer chtěl začít (po domluvě s maďarskou stranou) deportací 50 000 Židů na práci (dalších 50 000 mělo následovat v květnu), avšak RSHA se do tohoto úkolu nechtělo – jejich zájmem bylo deportovat celou židovskou populaci v Maďarsku, nikoliv jen padesát tisíc. Probíhaly i diskuse s ministerstvem zahraničí o využití Židů na práci v Německu, to bylo však zamítnuto, jelikož by dovoz Židů na práci v návaznosti na předchozí „vyčištění Říše od Židů“ působil směšně.¹⁶⁶

Milníkem v debatách o deportacích byla schůzka 19. nebo 20.dubna¹⁶⁷, kterou organizoval

¹⁶² BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 118

¹⁶³ Tamtéž, s. 122-123

¹⁶⁴ PATAI, Raphael. *The Jews of Hungary: History, Culture, Psychology*. Detroit: Wayne State University Press, 1996. ISBN 978-0-8143-4192-6., s. 568

¹⁶⁵ Tamtéž, s. 568

¹⁶⁶ LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8., s. 249

¹⁶⁷ Zdroje se v přesném datu rozcházejí. Cesarani a Braham uvádí 19. dubna, Lozowick uvádí datum 20. dubna. Zdroj: CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 169; LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-

Baky. Přítomni byli běžní účastníci: Eichmann a vybraní členové jeho komanda, Ferenczy a další. Hlavním předmětem schůzky byla situace panující v koncentračních ghettech první zóny – Zakarpatské Ukrajině, kde již v tuto chvíli panovaly drsné podmínky. Eichmann nabídl možnost nechat všechny Židy deportovat z Maďarska a maďarská strana tuto možnost využila, čímž se otevřely dveře masovým deportacím.¹⁶⁸

První deportace z Židů z Maďarska do Osvětimi proběhly 28. dubna.^{169,170} Přibližně 1800 Židů bylo deportováno z Kistarcsy, další přibližně 2 000 potom z ghetta Topolya – jednalo se především o vězně zadržené v prvních dnech okupace z politických důvodů.¹⁷¹

Rozsáhlejší deportace začaly 15. května. Během dalších osmi týdnů bylo deportováno přibližně 444 000 Židů do Osvětimi¹⁷², z toho pouhá třetina lidí z každého transportu byla určena na pracovní využití.¹⁷³

Deportace se prozatím vyhnuly budapešťským Židům, jelikož Herthy deportace 7. července 1944 pozastavil.¹⁷⁴ Důvodů bylo několik: Spojenci se vylodili v Normandii, Rudá armáda uspěla ofenzivou v Bělorusku a na začátku července postihl Budapešť silný nálet – porážka německé armády se zdála být nevyhnutelnou.¹⁷⁵ Na Horthyho rovněž apelovali státníci a významné zahraniční osobnosti – například papež Pius XII. a švédský král Gustav.¹⁷⁶ Endre a Baky byli zbaveni svých funkcí v židovských záležitostech 30. června. Baky se v tajné dohodě s Endrem a Jarossem pokusil o puč, který však skončil neúspěchem

---

5711-8., s. 250; BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 122

¹⁶⁸ LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8., s. 250

¹⁶⁹ BRAHAM, Randolph L. a András KOVÁCS, ed. *Holocaust in Hungary: Seventy Years Later*. Hungary: Central European University Press, 2016. ISBN 978-963-386-147-9., s. 170

¹⁷⁰ Cesarani uvádí datum 29. dubna. Zdroj: CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 172

¹⁷¹ BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 134

¹⁷² CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 172

¹⁷³ BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 138

¹⁷⁴ Tamtéž, s. 151

¹⁷⁵ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 181

¹⁷⁶ Tamtéž, s. 181

a zatčením Bakyho i Endreho.¹⁷⁷

Eichmann byl ze vzniklé situace velmi frustrovaný. Nechal 15. července deportovat 1800 Židů z Kistarcsy, židovská rada se o tom však dozvěděla a kontaktovala Horthyho, který zvládl nechat včas vlak zastavit a k deportaci nedošlo. Eichmannovu frustraci to ještě posílilo a tři dny na to, 18. července, pozval židovskou radu na schůzku. Celý den se však neobjevil a rada na něj čekala zbytečně – Eichmann je pozval jen proto, aby v daném čase nechal deportovat více než 1 000 Židů z Kistarcsy a židovská rada mu v tom nemohla zabránit.¹⁷⁸ V tomto činu můžeme spatřit míru Eichmannovy fanatičnosti a frustrace z toho, že deportace neprobíhaly tak, jak by si přál. Neměl příkaz jednat proti maďarskému rozhodnutí, avšak přesto k tomuto kroku aktivně přistoupil s plným vědomím důsledků tohoto činu.

Termín obnovení deportací byl stanoven na 5. srpna, ale datum nebylo dodrženo a několikrát se posouvalo. Poslední termín byl stanoven na 25. srpna, ale k němu rovněž nedošlo – deportace byly místo toho zastaveny, k čemuž dal svolení i Himmler. Přednost nyní mělo udržení Maďarska jako spojence, a pro obnovení deportací bylo nutné obnovit vojenskou stabilitu.¹⁷⁹

Eichmann ztratil trpělivost a požádal o přeložení. Ještě předtím, než byla jeho jednotka oficiálně rozpuštěna, dostal úkol na frontě. Konkrétně se jednalo o evakuaci 10 000 etnických Němců z oblasti Aradu před postupující Rudou armádou. Cestou neplánovaně pomohl utíkajícímu personálu polní nemocnice, samotná záchrana etnických Němců však nebyla úspěšná a změnila se ve frašku. Za svůj počín vůči personálu nemocnice byl však vyznamenán Železným křížem druhé třídy.¹⁸⁰

Eichmannova jednotka byla oficiálně rozpuštěna 28. září, Eichmann však ještě spolu

---

¹⁷⁷ BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 162-163

¹⁷⁸ LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8., s. 263

¹⁷⁹ BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 167-170

¹⁸⁰ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7., s. 183, 186

s několika důstojníky dostal příkaz zůstat v zemi v roli pozorovatele.¹⁸¹

Maďarská vláda procházela změnami: již na začátku srpna byl odvolán Jaross (novým ministrem vnitra se stal Miklós Bonczos) a na konci srpna byl jmenován Géza Lakatos předsedou vlády. Horthy plánoval oznámit vystoupení Maďarska z války, tato informace však neunikla Němcům, kteří na ni zareagovali operací Panzerfaust. Tento plán byl vypracován týmem pod vedením plukovníka SS Otyy Skorzenyho¹⁸² a kladl si za cíl převzetí moci v Maďarsku ve spolupráci s Ferencem Szálasim, vedoucím Šípových křížů – maďarského fašistického hnutí. Horthyho přiměli ke spolupráci únosem jeho syna, ke kterému došlo 15. října 1944. Poté co byl Horthy ujistěn, že život jeho syna závisí na tom, zda bude Horthy spolupracovat, podepsal 16. října rezignační dopis a jmenoval Szálasiho ministerským předsedou.¹⁸³

Eichmann se chopil příležitosti a vyjednával se Szálasim nasazení 50 000 Židů na práci. Odvod začal 20. října, cílová skupina měli být židovští muži ve věku od 16 do 60 let a židovské ženy ve věku od 18 do 40 let.¹⁸⁴ Cílem jejich putování byly západní hranice Maďarska, kde měli pracovat na opevňovacích liniích. Ačkoliv někteří z nich jeli vlakem, většina byla nucena jít pěšky v pochodech, pro které se později vžilo označení „pochody smrti“. Ti, kteří později přežili extrémně náročné pracovní podmínky, byli nuceni pochodovat do koncentračních táborů Mauthausen či Günskirchen. Odhaduje se, že zhruba dvě třetiny těchto Židů nasazených na práci zemřely buď v pochodech či v pracovních táborech.¹⁸⁵

Eichmann se zdál být nehumánními podmínkami pochodů absolutně nedotčen a na mnohé

---

¹⁸¹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7., s. 186

¹⁸² Skorzeny se proslavil rovněž jako vedoucí úspěšné operace Eiche, která měla za cíl vysvobození Mussoliniho ze zajetí. Zdroj: Operation Eiche: The rescue of Benito Mussolini. *Veritas: Journal of Army Special Operations History* [online]. 2015, 11(1) [cit. 2021-03-28]. ISSN 1553-9830. Dostupné z: https://arsof-history.org/articles/v11n1_eiche_page_1.html

¹⁸³ FRIESER, Karl-Heinz, ed. *Germany and the Second World War: VOLUME VIII The Eastern Front 1943–1944: The War in the East and on the Neighbouring Fronts*. Oxford: Clarendon press, 2017. ISBN 978-0-19-872346-2., s. 875-876

¹⁸⁴ BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 185-186

¹⁸⁵ FRIEDMAN, Jonathan C., ed. *The Routledge History of the Holocaust*. London: Routledge, Taylor & Francis, 2011. ISBN 0-203-83744-4., s. 253-254

námítky nejen odpůrců konečného řešení, ale i jeho vlastních kolegů, reagoval naprosto lhostejně. Pěší pochody odsuzoval i Kurt Becher, významný pracovník RSHA, který koncem listopadu 1944 Eichmannovi vyhrožoval, že pokud nedojde k zastavení pochodů, bude si stěžovat Himmlerovi. Eichmann ve své fanatičnosti plánování pochodů nezastavil, a tak Becher výhružku splnil; Himmler si je oba předvolal.¹⁸⁶ Becher o tomto setkání později vypovídal:

„Himmler s Eichmannem mluvil tónem, který bych označil za vlídný i rozzlobený zároveň. Vzpomínám si na jednu věc, kterou Himmler v souvislosti s tím Eichmannovi řekl. Zařval na něj něco ve smyslu ‚Jestli jste doted’ Židy likvidoval, tak teď vám nařizuju, že o ně musíte pečovat.‘“¹⁸⁷

Pochody byly ukončeny. Eichmann definitivně odjel z Maďarska na Kaltenbrunnerův příkaz na Štědrý den 1944 a zamířil do Berlína.¹⁸⁸

Eichmann se v Maďarsku aktivně zapojil do vyjednávání s představiteli záchranné organizace, Joelem Brandem a Rezső Kasztnerem. Oba byli členy Pomocného a záchranného výboru Vaada, který se snažil o záchranu Židů. Od března byli v kontaktu s Wislicenym, kterého měli za osobu zodpovědnou za ukončení deportací na Slovensku, a tento úspěch připisovali úplatkům, které Wisliceny obdržel.¹⁸⁹ Kasztner a Brand s ním jednali o možné záchraně židovských obyvatel výměnou za určitou finanční částku. Wisliceny si vyžádal zálohu na znamení, že to Brand s Kasztnerem myslí vážně, a předal informaci Eichmannovi, který se s nimi na konci dubna osobně setkal.

Eichmann jim předložil návrh: výměnou za velkou sumu peněz nebo 10 000 nákladních vozidel uchrání milion Židů z deportací do Osvětimi a 600 Židů nechá vycestovat

---

¹⁸⁶ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 190

¹⁸⁷ Tamtéž, s. 190

¹⁸⁸ Tamtéž, s. 192

¹⁸⁹ BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6., s. 201

do Palestiny.¹⁹⁰ Tento návrh je někdy označován jako obchod „kamiony za krev“¹⁹¹ či „zboží za krev“¹⁹² – Eichmann totiž navrhl, že nákladní vozy by měly být naplněny nedostatkovým zbožím.¹⁹³ Povolil Brandovi vycestovat, aby mohl obchod dojednat v zahraničí a Brand 25. dubna odletěl do Turecka. Jeho mise byla neúspěšná, ale i v případě, že by Brand uspěl, Eichmann neměl pravomoci deportace zastavit; už den po Brandově odletu zjišťoval, zda je Osvětim připravena na příjem maďarských Židů.¹⁹⁴

Jediným úspěchem bylo vypravení tzv. Kasztnerova vlaku, který vyjednal Kasztner a kterým se zachránilo 1 684 Židů výměnou za zlato a jiné cennosti.¹⁹⁵ Toto vyjednávání židovských představitelů s nacisty zůstává velmi kontroverzním tématem – Rezső Kasztner byl po válce zastřelen kvůli údajné kolaboraci.¹⁹⁶ Eichmannovo cynické vyjednávání bez jakéhokoliv záměru reálné pomoci může být důkazem toho, že v roce 1944 Eichmann morálním kreditem příliš nedisponoval. Z dalších zdrojů víme, že myšlenkou vyhlazení Židů byl zcela posedlý, silně kouřil, měl řadu milenek a hodně pil, často z něj táhla kořalka.¹⁹⁷

Kromě Vaadah probíhaly i jiné snahy o pomoc Židům. Od července vydávaly neutrální země ochranné dokumenty Židům, kteří tak získali ochranu. Do listopadu 1944 se k této snaze přidaly i další státy a vytvořily tzv. „mezinárodní ghetto“, které ochránilo 16 000 Židů.¹⁹⁸

I přes tyto snahy byl rozměr genocidy v Maďarsku velmi rozsáhlý – v průběhu války zemřelo přibližně 550 000 Židů z Maďarska a jeho anektovaných území¹⁹⁹, zachránila se jen

---

¹⁹⁰ IRVING, David. *Banged Up: Survival as a Political Prisoner in 21st Century Europe*. Windsor, England: Focal Point Publications, 2008. ISBN 9781872197319., s. 72

¹⁹¹ BAUER, Yehuda. *Jews for sale?: Nazi-Jewish Negotiations, 1933-1945*. New Haven: Yale University Press, 1994. ISBN 0-300-05913-2., s. 163

¹⁹² CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 174

¹⁹³ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 175

¹⁹⁴ Tamtéž, s. 176

¹⁹⁵ MUNKÁCSI, Ernő, MUNK, Nina, ed. *How it happened: Documenting the Tragedy of Hungarian Jewry*. 3rd ed. edition. Montreal & Kingston: McGill-Queen's University Press, 2018. ISBN 978-0-7735-5581-5., s. 71

¹⁹⁶ BAUER, Yehuda. *Jews for sale?: Nazi-Jewish Negotiations, 1933-1945*. New Haven: Yale University Press, 1994. ISBN 0-300-05913-2., s. 3

¹⁹⁷ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 184-185

¹⁹⁸ Tamtéž, s. 190

¹⁹⁹ FRIEDMAN, Jonathan C., ed. *The Routledge History of the Holocaust*. London: Routledge, Taylor & Francis, 2011. ISBN 0-203-83744-4., s. 259

část Židů z hlavního města. Přestože byl Eichmann v Maďarsku osobně přítomen a fungoval jako poradce v deportacích, byla to především ochota Maďarů Židy vydat a spolupracovat, která takto rozsáhlou genocidu umožnila. Jak zmiňuje Lozowick v souvislosti s Eichmannovým výstřelkem, kdy nechal deportovat tábor v Kistarcsy:

„Moc a kreativita Eichmanna a jeho mužů stačila k tomu, aby zavraždili jeden vlak navíc s více než 1 000 Židy. Ale to byla jedinečná okolnost a sloužila spíše jako odbytí místo pro jejich pocit frustrace. [...] Přes všechny své zkušenosti a vynalézavost nemohl Eichmann deportovat Židy bez maďarské spolupráce.“²⁰⁰

Po návratu do Berlína se Eichmann věnoval budování úkrytu, „liščí nory“, kterou plánoval použít v případě bitvy o Berlín. Přátelského přivítání od kolegů a nadřízených se však nedočkal, v kolektivu už kvůli svému arogantnímu chování nebyl příliš oblíbený a stal se vyvržencem.

Obsahem jeho pracovního nasazení v posledních měsících války bylo ničení důkazů konečného řešení a návštěvy Terezína – například kvůli již zmíněné delegaci Mezinárodního červeného kříže v dubnu 1945.²⁰¹

V době podepsání květnové kapitulace se Eichmann nacházel v Altaussee v Rakousku, odkud následně utekl do Německa. Později byl zajat, umístěn do tábora pro válečné zločince ve Weidenu v Horní Rýnské Falci, odkud utekl, pořídil si falešné doklady a na jaře 1950 prchl do Argentiny.²⁰²

Přesné číslo obětí holokaustu není jednoduché určit. V roce 1943 pověřil Himmler profesionálního statistika Korherra, aby vyčíslil prozatímní číslo obětí konečného řešení – došel k přibližnému číslu 4,5 – 5 milionů.²⁰³ Konečná čísla jsou však nejasná kvůli hektickým závěrečným měsícům války a ničení záznamů. Autoři knih o holokaustu se však

---

²⁰⁰ LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8., s. 263

²⁰¹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 192-193

²⁰² Tamtéž, s. 195-203

²⁰³ Tamtéž, s. 157

většinou pohybují v přibližných číslech 5 – 6,2 milionů obětí.²⁰⁴ Přestože Eichmann nebyl autorem myšlenky konečného řešení a mnoho obětí bylo zabito i mimo německé rozkazy, zcela jistě se však dobrovolně a iniciativně podílel na tom, aby bylo číslo obětí co nejvyšší. V nahrávkách rozhovorů, které vedl v Argentině s Willemem Sassenem, rovněž nacistou, zaznívá:

„Ne, nemám žádné výčitky svědomí a vůbec si nesypu popel na hlavu. Za čtyři měsíce, které jste celé této záležitosti věnoval, kdy jste se pokoušel osvěžit mou paměť, se ledasco připomnělo. Bylo by příliš snadné a vzhledem k panujícimu názoru bych řekl i naprosto logické předstírat, že se Šavel změnil v Pavla. Musím ale říct, že to já nemohu, protože moje nejvnitřnější já odmítá připustit, že jsme v něčem pochybili. Ne, musím vám zcela upřímně říct, že kdybychom z těch 10,3 milionů Židů, které uvádí Korherr, jich pozabijeli 10,3 milionu, tak bych byl spokojený. Řekl bych si: „Výborně. Vyhladili jsme nepřítel.““²⁰⁵

1.3 Eichmannův únos

Na konci roku 1947, tedy dva roky po ukončení války, již nebylo pátrání po válečných zločincích pro vítězné mocnosti hlavní prioritou. Svoje pátrání uskutečňovaly židovské skupiny, například Hagana, podzemní vojenská organizace působící v Palestině. Právě Hagana vyslala v roce 1946 pětičlenný tým agentů do Rakouska, aby Eichmanna vypátral. Přestože se jejich agentka dokázala infiltrovat do Eichmannovy rodiny – k Vere Eichmannové a jejím třem synům -, nedokázala Eichmannovu lokaci určit, a tak bylo nutné misi ukončit. Avšak ještě před jejím definitivním ukončením přišla skupina s plánem na to, jak válečného zločince získat: únosem Eichmannovy rodiny výměnou za to, že se Eichmann vydá spravedlnosti. Tento plán byl však ústředím zamítnut.²⁰⁶

---

²⁰⁴ BARD, Mitchell. Documenting Numbers of Victims of the Holocaust & Nazi Persecution. In: *Jewish Virtual Library* [online]. [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/documenting-numbers-of-victims-of-the-holocaust>

²⁰⁵ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 216

²⁰⁶ MALKIN, Peter Z. a Harry J. STEIN. *Eichmann in My Hands: A First-Person Account by the Israel Agent Who Captured Hitler's Chief Executioner*. New York, NY: Open Road Integrated Media, 2018. ISBN 978-1-5040-5549-9., kapitola 12 („Blindman's Buff“), odst. 1-4

Nejvíce aktivními v pátrání po Eichmannovi byli nakonec pouze „nadšení“ jednotlivci – Tuviah Friedman a Simon Wiesenthal, kteří po Eichmannovi pátrali několik let. Jedním z počátečních problémů, kterým čelili, bylo získat Eichmannovu fotografii, velmi nedostatkový artikl – nakonec ji získali až léčkou na jednu z Eichmannových bývalých milenek, Marii Mösenbacher, která jeho podobenku vlastnila.²⁰⁷

V průběhu let se objevila řada náznaků o tom, že je Eichmann naživu a pravděpodobně se nachází v Argentině. Wiesenthal však narážel na neochotu a nezájem úřadů tuto příležitost prošetřit – a když už se záležitost prošetřovala, byl jí přikládán malý význam. Pátrání se tak velmi vleklo a bylo poměrně demotivující:

„Izraelci se už o Eichmanna nezajímali, museli bojovat o přežití proti Násirovi. Američani se o Eichmanna nezajímali, neboť se museli bránit Sovětskému svazu ve Studené válce. Až na pár stejně smýšlejících bláznů jsem měl pocit, že jsem úplně sám.“²⁰⁸

Velký podíl na dopadení Eichmanna měl Fritz Bauer, německý generální prokurátor, který své informace o Eichmannově poloze předal izraelským tajným službám.²⁰⁹ Ti sice zprávu prošetřili, dokonce byli i na Eichmannově adrese, byl to ale bohužel jeden z případů, kdy pátrání neproběhlo příliš pečlivě a případ byl proto z izraelské strany v roce 1958 uzavřen.²¹⁰

Případ popohnal kupředu až opět Fritz Bauer. Při své návštěvě Izraele na podzim 1959 si domluvil schůzku s Isser Harelem, vedoucím izraelské tajné služby Mosad a Haim Cohenem, Bauerovým protějškem v Izraeli. Bauer se na izraelské představitele rozzlobil za to, že se pátrání nevěnují:

„To je prostě neuvěřitelné! Tady máme jméno Klement: toto jméno zmiňují dva zcela nezávislé zdroje, které si jsou navzájem cizí. Každý policista druhé třídy by byl schopen následovat takové stopy! Stačí jít a zeptat se nejbližšího řezníka nebo zelináře a dozvíte se o

---

²⁰⁷ AHARONI, Zvi a Wilhelm DIETL. *Operation Eichmann: The Truth about the Pursuit, Capture and Trial*. London: Cassell & Co, 1999. ISBN 0-304-35201-2., s. 50

²⁰⁸ Tamtéž, s. 71

²⁰⁹ Tamtéž, s. 78

²¹⁰ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 220

*něm vše, co se o něm dá vědět!*²¹¹

Tentokrát již izraelská tajná služba Mosad zareagovala lepším způsobem a vyslala do Argentiny agenta, Zvi Aharoniho, aby Eichmannovo údajné místo pobytu prověřil. Odletěl do Buenos Aires v únoru 1960 pod diplomatickým pasem na falešné jméno.

Adolf Eichmann žil v Argentině od roku 1950²¹², kam emigroval na utečenecký pas Červeného kříže pod jménem Ricardo Klement. Uskutečnil řadu podnikatelských záměrů (otevřel si například prádelnu nebo obchod s textilem) a vyzkoušel různá zaměstnání, stejně jako na začátku své kariéry ovšem v ničem výjimečně nevynikal a rozhodně si nežil v žádném luxusu. V době svého únosu pracoval jako montér a svářeč v továrně Mercedes-Benz.

V roce 1950 navázal kontakt se svojí manželkou, která za ním i se syny přiletěla v roce 1952. Zvláštní bylo, že Vera vystupovala pod svým dívčím příjmením (Lieblová), ale synům ponechali příjmení Eichmann. O dva roky později se manželům narodil čtvrtý syn, kterému dali jméno Ricardo; se staršími syny si ovšem Eichmann příliš nerozuměl, jelikož byl na ně velmi přísný.²¹³

Aharoni odletěl do Buenos Aires pod diplomatickým pasem na falešné jméno na konci února 1960. Jeho mise byla přísně tajná – v Buenos Aires a celé Argentině byla početná komunita Němců a bývalých příslušníků SS, tudíž byla na místě velká opatrnost, aby nedošlo k vyzrazení izraelského agenta.

Ten využil ke svému pátrání mnoho dobrovolníků, kteří však reálný účel akce netušili – mysleli si, že se jedná o monitorování antisemitských aktivit v Argentině. Zjistili, že na původní adrese (ulice Chacabuco) již nikdo nebydlí, kousek od místa však pracoval jistý Tito, který byl dle všech náznaků Dieter, Eichmannův třetí syn. Aharoni vymyslel léčku

---

²¹¹ BASCOMB, Neal. *Hunting Eichmann: How a band of survivors and a young spy agency chased down the world's most notorious Nazi*. Boston: Houghton Mifflin Harcourt, 2009. ISBN 978-0-618-85867-5., kapitola 11, odst. 22

²¹² NAGORSKI, Andrew. *The Nazi Hunters*. New York: Simon & Schuster, 2016. ISBN 978-1-4767-7188-5., kapitola 7 („Like-Minded Fools”), odst. 47

²¹³ CÉSARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 205-213

– poslal k Titovi jednoho z pomocníků s dárkem pro Klause (Eichmannova nejstaršího syna) k narozeninám v naději, že mu prozradí novou adresu. To se nestalo, Tito byl velmi opatrný, a tak zkoušeli jiný způsob – sledovat Tita po práci. To však k úspěchu rovněž nevedlo; opět tedy poslal dobrovolníka za Titem s tím, že dárek Klausovi předán nebyl – tentokrát se již adresu domu Eichmannových dozvěděl.²¹⁴ Další dny trávil čas zjišťováním informací o domu na Garibaldiho ulici v San Fernandu – zjistil, že je vedený na Veronicu Liebl de Fichmann (v Argentině se používá dívčí i manželovo příjmení), malý rozpor v prvním písmenu manželova příjmení nijak neřešil – zřejmě šlo o chybu člověka na úřadu. Aharoni si byl jistý, že mají správného muže, jen potřeboval získat jeho fotografii. To se podařilo jednomu z jeho pomocníků za použití skryté kamery. Ještě před odletem si chtěl být Aharoni jistý, že se snímek podařil, zašel proto do obchodu pro fotografování, aby získal negativ. To byl velmi riskantní krok, neboť mohl fotografie vidět některý z Eichmannových známých a celou misi překazit. To se však naštěstí nestalo, vyšly čtyři skvělé fotografie a Aharoni 8. dubna z Buenos Aires odletěl.²¹⁵

Ben-Gurion, izraelský premiér, se již dříve (v prosinci 1959) vyjádřil, že židovský stát by měl „skrytě jednat, aby přivedl Eichmanna do Izraele“.²¹⁶ Jakmile byla tedy Eichmannova identita a adresa ověřena, spustily se oficiální přípravy pro jeho únos, který nesl označení Operace Eichmann.

Datum operace bylo určeno na 11. května 1960. Vyšlo velmi vhodně, neboť se konaly oslavy 150. výročí argentinské nezávislosti a na oslavy měla dorazit i izraelská delegace, agenti tedy mohli využít speciální linku El Al²¹⁷. Tým, který měl Eichmanna zajmout, byl vybrán velmi pečlivě. Sestával se z jedenácti agentů Mosadu či Šin Bet²¹⁸ pocházejících z různých států světa. Kvůli důležitosti operace byl na místě i Harel.

---

²¹⁴ AHARONI, Zvi a Wilhelm DIETL. *Operation Eichmann: The Truth about the Pursuit, Capture and Trial*. London: Cassell & Co, 1999. ISBN 0-304-35201-2., s. 88-99

²¹⁵ Tamtéž, s. 103-125

²¹⁶ VARGO, Marc E. *The Mossad: Six Landmark Missions of the Israeli Intelligence Agency, 1960–1990*. Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, 2015. ISBN 978-1-4766-1966-8., kapitola 1 („Adolf Eichmann: The Man, the Manhunt“), podkapitola „The Quest for Eichmann“, odst. 25

²¹⁷ Národní letecký dopravce státu Izrael

²¹⁸ V originále Shin Bet, je bezpečnostní organizace Izraele

Složení týmu Operace Eichmann, jejich původ a úkoly²¹⁹:

- Rafi Eitan – narozen v Palestině, velitel operace
- Peter Zvi Malkin – narozen v Polsku, spoluvelitel
- Avraham Shalom – narozen v Rakousku, zástupce velitele
- Moshe Tavor – narozen v Litvě, jeho úkolem bylo provedení samotného únosu
- Shalom Dani – narozen v Maďarsku, specialista na padělání dokumentů
- Yaacov Gat – narozen v Transylvánii (Rumunsku), jeho úkolem bylo obstarání zabezpečených domů a provádění údržby vozidel
- Yehudith („Judith“) Nissiyahu – jediná žena operace, narozena v Nizozemsku, měla zmírnit podezření, které by mohla skupina samých mužů vyvolávat, měla rovněž přispět k vytvoření zdání normální domácnosti
- Zvi Aharoni – narozen v Německu, vyšetřovatel, hovořil plynně německy
- Jicchak Neshet – narozen v Československu, jeho úkolem bylo vystupovat jako podnikatel, na jehož jméno budou zabezpečeny materiály pro tým (domy, vozidla, ...)
- Yonah Eliahu²²⁰, lékař
- Efraim Ilani – narozen v Německu²²¹, jediný kontaktní spoj mezi týmem a izraelským velvyslanectvím v Buenos Aires

Agenti studovali Eichmannovu denní rutinu a zjistili, že se vrací pravidelně každý pracovní den z práce autobusem č.203 ze San Fernanda a pak pěšky dochází z autobusové zastávky domů.²²² Na základě tohoto zjištění byl vytvořen plán únosu: budou zapojena dvě auta, v nichž první bude určené na samotný únos. Bude stát u krajnice mezi autobusovou zastávkou a Eichmannovým domem, a když bude Eichmann procházet kolem, agenti ho zpacifikují, vtlačí do automobilu a unesou do zázemí bezpečného domu. Druhé auto se

---

²¹⁹ VARGO, Marc E. *The Mossad: Six Landmark Missions of the Israeli Intelligence Agency, 1960–1990*. Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, 2015. ISBN 978-1-4766-1966-8., kapitola 2 („Mission: Operation Eichmann“), odst. 4-20

²²⁰ Státní příslušnost Izrael, místo narození se mi nepodařilo dohledat

²²¹ PRINCE, Cathryn J. New exposure needed for photographer of Israel's birth and Eichmann's capture. In: *The Times of Israel* [online]. 10.8.2018 [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.timesofisrael.com/new-exposure-needed-for-photographer-of-israels-birth-and-eichmanns-capture/>

²²² AHARONI, Zvi a Wilhelm DIETL. *Operation Eichmann: The Truth about the Pursuit, Capture and Trial*. London: Cassell & Co, 1999. ISBN 0-304-35201-2., s. 130

dvěma pasažéry bude zaparkováno opodál. Rozsvítí dálková světla v okamžiku, kdy Eichmann vystoupí z autobusu. Toto mělo dvojí účel – oslepit Eichmanna tak, aby si vůbec všiml zaparkovaného „únosového“ automobilu, a zároveň oslepit i projíždějící řidiče, kteří by tak měli zhoršené podmínky pro případné povšimnutí únosu.²²³

Přestože Eichmann v den operace nepřišel stejným autobusem jako obvykle, ale o něco později, agenti zůstávali na svých pozicích. Zatímco Eichmann kráčel po chodníku, měl ruku strčenou v kapse, což u Aharoniho vyvolalo podezření na to, že je Eichmann ozbrojen. Právě tomu přisuzuje Aharoni nešikovné provedení únosu. Malkin Eichmanna sice zastavil, ale špatně ho chytil, načež oba ztratili rovnováhu, spadli do příkopu a celý únos byl doprovázen Eichmannovým jekotem. Nakonec se Eichmanna podařilo nacpat do automobilu a odjet. Agenti mu nasadili masku a Aharoni ho upozornil, aby se nebránil, nebo bude zastřelen. Eichmann mu odpověděl, že už se se svým osudem smířil.²²⁴

Eichmann byl převezen do zabezpečeného domu, kde pro něj byla připravena jedna zvukově odizolovaná místnost s železnou postelí, malým stolem a dvěma židlemi. Agenti mu přikázali, aby se svlékl. Aharoni na ten okamžik vzpomíná ve své knize:

„Stále si přesně pamatuji, jak mě dojalo, dokonce i trochu znechutilo, když jsem viděl jeho ošuntělý oděv, zejména jeho spodní prádlo. Nemohl jsem si pomoci a spontánně jsem si položil otázku: je to opravdu ten velký Eichmann, muž, který rozhodoval o osudech milionů mých lidí?“²²⁵

Eichmanna mohl vyslýchat pouze Zvi Aharoni. Velmi důležité bylo, aby Eichmann přiznal svoji identitu. To se potvrdilo záhy hned v prvním výsledku:

„Jak se jmenujete?“

"Ricardo Klement."

"Jak jste se jmenoval předtím?"

---

²²³ AHARONI, Zvi a Wilhelm DIETL. *Operation Eichmann: The Truth about the Pursuit, Capture and Trial*. London: Cassell & Co, 1999. ISBN 0-304-35201-2., s. 133-134

²²⁴ Tamtéž, s. 137-138

²²⁵ Tamtéž, s. 140

"Otto Heninger."

[...]

„Pod jakým jménem jste se narodil?“

"Adolf Eichmann."²²⁶

Klaus Eichmann poskytl v roce 1966 rozhovor pro časopis Quick, ve kterém mimo jiné promluvil i o tom, co se dělo v nejbližších dnech po Eichmannově únosu. Na zmizení jeho otce Klause byl upozorněn mladším bratrem Dieterem. Klaus se proto obrátil na otcova nejbližšího přítele, příslušníka SS, jehož jméno však neuvedl – Cesarani se domnívá, že šlo zřejmě o Carlose Fuldnera²²⁷. Ten se snažil Eichmannovy syny uklidnit a nutil je myslet objektivně. Další dva dny kontrolovali nemocnice, márnice a policejní stanice, jestli se jejich otec někde neobjeví – nic však nevedlo k úspěchu. Prý se tedy potvrdilo jejich podezření, že otce unesli Izraelci.²²⁸ Policii však nekontaktovali.

Tři dny po uvěznění podepsal Eichmann prohlášení o tom, že dobrovolně předstoupí před soud v Izraeli. Přestože se původně uvolil pouze k soudu v Německu či Argentině, nechal se agenty zvíkat a prohlášení podepsal.²²⁹

Přestože směl s Eichmannem mluvit jen Aharoni, podle své knihy²³⁰ s ním navázal kontakt i Malkin. Přestože by to znamenalo přímé porušení rozkazů, Aharoni podotýká, že by se tomu nedivil, poněvadž „pro Malkina bylo slovo disciplína bezvýznamné“.²³¹ Zatímco Aharoni tvrdil, že byl Eichmann klidný a vyrovnaný, Harel vzpomínal na to, jak se Eichmann rozrušil, kdykoliv se dělo něco neobvyklého, například když ho vedli na dvůr, aby se

---

²²⁶ AHARONI, Zvi a Wilhelm DIETL. *Operation Eichmann: The Truth about the Pursuit, Capture and Trial*. London: Cassell & Co, 1999. ISBN 0-304-35201-2., s. 142-143

²²⁷ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 229

²²⁸ AHARONI, Zvi a Wilhelm DIETL. *Operation Eichmann: The Truth about the Pursuit, Capture and Trial*. London: Cassell & Co, 1999. ISBN 0-304-35201-2., s. 144

²²⁹ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 226-227

²³⁰ Malkin je autorem knihy *Eichmann in My Hands: A First-Person Account by the Israel Agent Who Captured Hitler's Chief Executioner*

²³¹ AHARONI, Zvi a Wilhelm DIETL. *Operation Eichmann: The Truth about the Pursuit, Capture and Trial*. London: Cassell & Co, 1999. ISBN 0-304-35201-2., s. 141

provětral.²³²

Transport Eichmanna do Izraele proběhl 20. května 1960. Eichmann byl převlečen za člena posádky El Al a byl pod vlivem léků, které mu aplikoval Elian, lékař týmu. Transport proběhl bez komplikací a Eichmann přistál 22. května v Izraeli.²³³

2 Dobový kontext

2.1 Mezinárodní situace

Z druhé světové války vzešly dvě vítězné světové mocnosti – Spojené státy a Sovětský svaz. Zatímco Spojené státy jsou založené na svobodném základě, Sovětský svaz byl založen na jedné vládnoucí straně (komunistické), plánovaném hospodářství a státní kontrole různých odvětví, médií nevyjímaje. Neshodné politické a hospodářské záměry těchto dominantních mocností vedly ke konfliktu, který vešel ve známost pod označením „Studená válka“, tj. válka zvláštního druhu probíhající v ostré a neustálé konfrontaci ve všech sférách s výjimkou přímé vojenské konfrontace mezi uvedenými supervelmocemi a jejich bloky.²³⁴

Rozpor mezi státy představil již v roce 1946 Winston Churchill ve své přednášce:

„Od Štětína na Baltu k Terstu u Jadranu, byla přes kontinent stažena železná opona.“²³⁵

Spojené státy se snažily o to, aby se pozice Sovětského svazu už dále nerozšiřovala. Za tímto účelem byly představeny formy finanční pomoci evropským státům – nejprve Trumanova doktrína (zemím, u kterých hrozila potenciální komunistická – Řecko, Turecko), později Marshallův plán, který nabízel pomoc všem evropským zemím pro obnovu jejich ekonomiky.²³⁶ Nabídku Marshallova plánu byly země spadající pod komunistický blok

---

²³² CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 227-228

²³³ Tamtéž, s. 227-228

²³⁴ VESELÝ, Zdeněk. *Dějiny mezinárodních vztahů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-807-3802-783., s. 342

²³⁵ TOMEK, Prokop. Studená válka - 50. léta. In: *Totalita.cz* [online]. [cit. 2021-4-24]. Dostupné z: https://www.totalita.cz/vysvetlivky/valka_stud.php

²³⁶ WESTAD, Odd Arne, LEFFLER, Melvyn P., ed. *The Cambridge History of the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-521-83719-4., s. 36-39

nuceny odmítnout, Československo nevyjímaje.²³⁷

Boj o vliv a moc se silně projevil na případu poválečného Německa, které bylo rozděleno na čtyři okupační zóny pod řízením Spojenecké kontrolní rady. Mezi východní (pod vlivem Sovětského svazu) a západní (pod vlivem západních mocností) částí Německa však panovala tenze, která eskalovala měnovou reformou v západní části. Napětí vyvrcholilo v první berlínskou krizi – bloádou západního Berlína Sovětským svazem trvající několik měsíců, během kterých byla blokována část Berlína zásobována Spojenci letecky.²³⁸ Po ukončení blokády bylo rozhodnuto o vyhlášení samostatného západoněmeckého státu, který byl ustanoven v květnu 1949 pod názvem Spolková republika Německo s Bonnem v roli hlavního města. Ve volbách v září 1949 zvítězil Konrad Adenauer a stal se kancléřem. Vyhlášení Německé demokratické republiky pod vlivem Sovětského svazu se posléze uskutečnilo v říjnu 1949.²³⁹ Zatímco západní Německo bylo založeno na zásadách parlamentní demokracie a tržní ekonomiky, východní Německo bylo založeno na mocenském monopolu vládnoucí komunistické strany (Sjednocená socialistická strana Německa) a bylo pod sovětským vlivem.²⁴⁰

Nový stát vzniká v roce 1948 i na území britského mandátního území Palestiny. Kvůli Palestině se v roce 1947 sešlo Valné shromáždění OSN, na jehož základě byla vytvořena zvláštní komise UNSCOP, která měla přijít s návrhem řešení. Tím bylo rozdělení Palestiny na dva státy – arabský a židovský.²⁴¹ Tento návrh odsouhlasilo Valné shromáždění OSN – vznik států podpořily Spojené státy, Sovětský svaz, Československo a další státy, státy Ligy arabských států byly proti.²⁴² V květnu 1948 však ukončila Velká Británie svůj mandát v Palestině a ve stejný den vyhlásil na téže území Ben Gurion vznik samostatného státu Izrael, jehož se stal premiérem. Se vznikem tohoto státu nesouhlasily arabské státy a započal

---

²³⁷ WESTAD, Odd Arne, LEFFLER, Melvyn P., ed. *The Cambridge History of the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-521-83719-4., s. 79

²³⁸ FULBROOK, Mary. *A Concise History of Germany*. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. ISBN 978-1-108-41837-9., kapitola 7 („The two Germanies, 1945–90“), podkapitola „The creation of the two Germanies“, odst. 8

²³⁹ JUDT, Tony. *Postwar: A History of Europe Since 1945*. New York: THE PENGUIN PRESS, 2005. ISBN 1-59420-065-3., s. 145-147

²⁴⁰ VESELÝ, Zdeněk. *Dějiny mezinárodních vztahů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-807-3802-783., s. 351

²⁴¹ Tamtéž, s. 375

²⁴² ČEJKA, Marek. *Dějiny moderního Izraele*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-7327-8., s. 34-35

vojenský konflikt – první arabsko-izraelská válka, která trvala několik měsíců. Izrael byl podpořen USA, Sovětským svazem a významně i Československem, které dodalo Izraeli letadla a vycvičilo řadu izraelských vojenských pilotů.²⁴³ Válka trvala několik měsíců, v průběhu roku 1949 byly s okolními státy uzavřeny dohody o příměří²⁴⁴; vítězně z války vyšel Izrael, který uhájil svou existenci. Izrael přestal být podporován Sovětským svazem a Československem na přelomu 40. a 50. let, kdy bylo zjevné, že je Izrael orientován prozápadně.²⁴⁵

Na počátku 50. let se obě světové velmoci, Spojené státy i Sovětský svaz, nepřímo setkaly v ozbrojeném konfliktu – válce v Koreji. Korea byla rozdělená na dvě části – Korejskou republiku (jižní část, podporovaná Spojenými státy) a Korejskou lidově demokratickou republiku (severní část, podporovaná Sovětským svazem). V červnu 1950 zahájila severokorejská vojska intervenci do jižní části Koreji za účelem jejího ovládnutí. Severní Korea byla Radou bezpečnosti OSN označena za agresora a následovalo zapojení vojsk OSN do konfliktu. V tomto sporu panovalo vážné nebezpečí toho, že válka přeroste ve světový konflikt a Spojené státy v určité chvíli hrozily použitím atomové bomby. K tomu však nedošlo a v roce 1953 bylo podepsáno příměří bez jasného vítěze sporu.²⁴⁶

K podepsání příměří přispěla událost, která zásadním způsobem změnila zahraniční politiku Sovětského svazu – smrt Stalina. Roky předcházející jeho úmrtí v březnu 1953 se vyznačovaly velmi přísnou politikou, pěstováním kultu osobnosti a politickými procesy s domnělými odpůrci komunistické strany ve východním bloku. Po Stalinově úmrtí se dostal do čela Komunistické strany v Sovětském svazu Nikita Chruščov. Ten při příležitosti XX. sjezdu sovětských komunistů v roce 1956 přednesl projev, ve kterém představil další směřování východního bloku – jeho představou byla politika mírového soužití se západními státy.²⁴⁷

Důležitý byl i jeho druhý projev, který ačkoliv tajný, dostal se na veřejnost – kritizoval

---

²⁴³ ČEJKA, Marek. *Dějiny moderního Izraele*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-7327-8., s. 45

²⁴⁴ Tamtéž, s. 54-55

²⁴⁵ Tamtéž, s. 47-48

²⁴⁶ WESTAD, Odd Arne, LEFFLER, Melvyn P., ed. *The Cambridge History of the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-521-83719-4., s. 286-287

²⁴⁷ VESELÝ, Zdeněk. *Dějiny mezinárodních vztahů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-807-3802-783., s. 382

politiku kultu osobnosti a politických zločinů, ke kterým ve východním bloku docházelo.²⁴⁸ Došlo tak k určitému uvolnění atmosféry, která vedla k demonstracím v Polsku a později v Maďarsku – především v Maďarsku bylo povstání tvrdě potlačeno. Ve vztahu k západním státům však došlo ke zlepšení, v roce 1959 se dokonce uskutečnil první sovětsko-americký summit.²⁴⁹

Ke zklidnění naopak nedošlo v oblasti Blízkého východu. V roce 1956 Egypt znárodnil Suezský průplav, v němž měly silné akciové podíly Francie s Velkou Británií. Tyto státy nechtěly o strategické území přijít a rozhodly se do Suezské krize zasáhnout. Spojily se s Izraelem, který později téhož roku zaútočil na Egypt. Zákrok ale odsoudily světové velmoci i OSN, intervence proto byla ukončena.²⁵⁰

V Evropě stále nebyla vyřešena otázka německého státu. Ačkoliv trvaly neutuchající snahy o její vyřešení, konala se řada společných setkání a konferencí, k žádnému uspokojivému pokroku nedošlo. Právě uprostřed Eichmannova soudního procesu eskalovalo napětí, jež vedlo k druhé berlínské krizi, která se zhmotnila v podobě betonové zdi a uzavření volných průchodů mezi východním a západním Berlínem 13. srpna 1961.²⁵¹

Další z krizí, která se odehrávala ve stejném období jako Eichmannův soudní proces, se děla na Kubě, kde byl v roce 1959 svrhnut režim Batisty a k moci se dostali povstalci pod vedením Fidela Castra. Nový způsob kubánské politiky však nevyhovoval zájmu Spojených států a v dubnu 1961 zorganizovala americká CIA invazi kubánských exulantů na Kubu s cílem svrnutí Castrova režimu – akce, která později vešla ve známost pod jménem Invaze v Zátocě sviní, však skončila fiaskem. Kuba následně posílila své vztahy se Sovětským svazem, který začal na Kubě rozmisťovat své rakety. Jednalo se o jednu z nejnapjatějších krizí Studené války.²⁵²

---

²⁴⁸ SUNY, Ronald Grigor, ed. *The Cambridge history of Russia: Volume III The Twentieth Century*. Cambridge: Cambridge University Press, 2006. ISBN 978-0-521-81144-6., s. 268-269

²⁴⁹ Tamtéž, s. 286

²⁵⁰ WESTAD, Odd Arne, LEFFLER, Melvyn P., ed. *The Cambridge History of the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-521-83719-4., s. 308-309

²⁵¹ FULBROOK, Mary. *A Concise History of Germany*. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. ISBN 978-1-108-41837-9., kapitola 7 („The two Germanies, 1945–90“), podkapitola „From establishment to consolidation“, odst. 6

²⁵² WESTAD, Odd Arne, LEFFLER, Melvyn P., ed. *The Cambridge History of the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-521-83719-4., s. 327-329

2.2 Situace v Československu

Československo patřilo po Únorovém převratu v roce 1948 do východního bloku, a proto následovala model vývoje Sovětského svazu. Na počátku 50. let, především v prvních třech letech, probíhala řada politických procesů proti domnělým nepřátelům strany – nejprve mimo stranu (např. JUDr. Milada Horáková), později i z řad členů KSČ (např. proces s bývalým generálním tajemníkem KSČ Rudolfem Slánským). Procesy, během kterých bylo popraveno více než 240 lidí, měly mít varovnou a výchovnou funkci.²⁵³

Po smrti Klementa Gottwalda, který zemřel několik dní po Stalinovi v březnu 1953, se do funkce prvního tajemníka KSČ dostal Antonín Novotný a prezidentem se stal Antonín Zápotocký.

V červnu 1953 proběhla měnová reforma, která měla vyřešit ekonomické potíže státu. Mezi obyvateli se jí říkalo „velká krádež“, jelikož směnný kurz byl velmi nevýhodný a hodnota úspor rázem ztratila z velké části svoji hodnotu. Reforma způsobila protesty a stávky v různých částech země – velká demonstrace proběhla v Plzni, kde vešli do ulic dělníci. Protest byl rozeznán za nasazení SNB a armády.²⁵⁴ O rok později se přesunula pozornost z těžkého průmyslu na průmysl lehký, což přineslo rychlé výsledky a zvýšení životní úrovně obyvatel.²⁵⁵

Spolková republika Německo vstoupila v roce 1955 do NATO, čímž byla uznána jako suverénní stát; stalo se tak přesně deset let po konci druhé světové války.²⁵⁶ Státy východního bloku²⁵⁷ reagovaly vytvořením vlastní vojenské aliance – Varšavskou smlouvou, která byla podepsána v květnu 1955.²⁵⁸

V listopadu 1957 zemřel Antonín Zápotocký a jeho pozici převzal 1. tajemník ÚV KSČ

---

²⁵³ KALOUS, Jan. Komunisté před soudem: K některým aspektům politických procesů v Československu na počátku 50. let. *Paměť a dějiny*. Ústav pro studium totalitních režimů České republiky, 2012, VI(4), 1-8. ISSN 1802-8241., s. 6

²⁵⁴ PROCHÁZKA, Jaromír. *Poválečné Československo 1945-1989*. Praha: Karolinum, 1991. ISBN 80-706-6437-1., s. 64

²⁵⁵ Tamtéž, s. 67

²⁵⁶ BANCHOFF, Thomas. *The German Problem Transformed: Institutions, Politics, and Foreign Policy, 1945-1995*. Ann Arbor: The University of Michigan Press, 2002. ISBN 978-0-472-02265-6., s. 29-30

²⁵⁷ Konkrétně Bulharsko, Československo, Maďarsko, NDR, Polsko, Rumunsko a SSSR

²⁵⁸ MARJÁNKO, Bedřich. Varšavská smlouva. In: *Totalita.cz* [online]. [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: <https://www.totalita.cz/vysvetlivky/vsml.php>

Antonín Novotný, čímž došlo ke sloučení nejvyšší státní a stranické funkce.²⁵⁹ Ve stejném roce došlo k mírnému politickému obratu – za hlavní nebezpečí státu byl označen revizionismus, došlo k obnovení politických procesů (avšak ne v tak rozsáhlé míře jako na počátku 50. let), a byly zahájeny kampaně proti náboženství a za zahájení další kolektivizace hospodářství.²⁶⁰

V roce 1958 se v Belgii konala světová výstava Expo 58, na které se Československo prezentovalo budovou pavilonu navrženého architekty F. Cubrem, J. Hrubým a Z. Pokorným, československými výrobky, kinematografií a restaurací. Výstava byla pro Československo mimořádně úspěšná – získalo hlavní cenu, Zlatou hvězdu, a dalších 13 ocenění.²⁶¹

V roce 1960 došlo k přijetí nové ústavy a doplnění názvu země přívlastkem „socialistická“. Přijat byl i nový státní znak.²⁶² V téže ústavě byl zanesen článek 28, který zajišťoval obyvatelům svobodu slova a tisku:

„V souladu se zájmy pracujícího lidu je všem občanům zaručena svoboda projevu ve všech oborech života společnosti, zejména také svoboda slova a tisku. Těchto svobod občané užívají jak v zájmu rozvoje své osobnosti a svého tvůrčího úsilí, tak k uplatňování své aktivní účasti na správě státu a na hospodářské a kulturní výstavbě země.“²⁶³

To však neodpovídalo realitě – v Československu fungovala Hlavní správa tiskového dohledu (HSTD), kontrolní orgán při ministerstvu vnitra. Pracovala na principu předběžné cenzury a v každé redakci pracoval cenzor, který měl kontrolu a případnou cenzuru na starosti. Oficiálně byla cenzura v Československu zavedena až zákonem v roce 1966, kdy

---

²⁵⁹ PROCHÁZKA, Jaromír. *Poválečné Československo 1945-1989*. Praha: Karolinum, 1991. ISBN 80-706-6437-1., s. 74

²⁶⁰ Tamtéž, s. 74-75

²⁶¹ HERTL, David. *Rok 1958: Český úspěch v Bruselu. Jak země za železnou oponou zaujala na Expo* [online]. In: . [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/rok-1958-cesky-uspech-v-bruselu-jak-zeme-za-zeleznou-oponou-zaujala-na-expu-7631439>

²⁶² PROCHÁZKA, Jaromír. *Poválečné Československo 1945-1989*. Praha: Karolinum, 1991. ISBN 80-706-6437-1., s. 78

²⁶³ *Ústavní zákon ze dne 11. července 1960 Ústava Československé socialistické republiky* [online]. In: . [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: https://www.psp.cz/docs/texts/constitution_1960.html

došlo k přejmenování HSTD na Ústřední publikační správu.²⁶⁴

V médiích docházelo k negativní propagandě. Ve vztahu k Eichmannově procesu se to týkalo především propagandy proti tzv. „revanšismu a militarismu“ Spolkové republiky Německo, tedy začleňování státu do vojenských aliancí, vyzbrojování armády a podobně.²⁶⁵ Propaganda se týkala i řady bývalých exponentů nacistického režimu aktuálně působících ve vysoké bonnské politice²⁶⁶ - např. Hans Globke, který měl funkci státního tajemníka Adenauerovy vlády, se však ještě před druhou světovou válkou podílel na vytváření protižidovských zákonů. Propaganda východního bloku obviňovala západní Německo z pokusů o ovlivňování Eichmannova procesu a zabraňování odhalení dalších viníků. Německý deník Der Spiegel před několika lety přišel s informací, že toto ovlivňování se opravdu uskutečnilo. Do Izraele odjel západoněmecký agent vydávající se za korespondenta, jehož reálným úkolem však bylo přesvědčit Izrael, aby proces s Eichmannem zůstal pouze o Eichmannovi a nedošlo k odhalení dalších spoluviníků. Pokud by Izrael nevyhověl, západní Německo hrozilo zpožděním zbrojních dávek.²⁶⁷

---

²⁶⁴ KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-807-3676-988., s. 139-141

²⁶⁵ LIZCOVÁ, Zuzana. *Kulturní vztahy mezi ČSSR a SRN v 60. letech 20. století*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, 2012. Teritoria. ISBN 978-80-7363-201-4., s. 87

²⁶⁶ Tamtéž, s. 87

²⁶⁷ HÁJEK, Adam. Adenauer chtěl ovlivnit proces s Eichmannem, dokazují nové dokumenty.

In: *Idnes* [online]. 11. 4. 2011 [cit. 2021-4-25]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/adenauer-chtel-ovlivnit-proces-s-eichmannem-dokazuji-nove-dokumenty.A110411_133954_zahranicni_aha

3 Praktická část

3.1 Soud s Eichmannem

Soud s Adolfem Eichmannem začal 11. dubna 1961 v Bejt Ha'am, čerstvě dostaveném „lidovém domě“ nacházejícím se západně od Jeruzaléma.²⁶⁸ Sál, nyní upraven na soudní síň, měl 750 míst, z nichž bylo určených 450 míst pro novináře, 45 míst pro diplomaty, 30 míst pro význačné zástupce organizací v Izraeli i v cizině.²⁶⁹ Pro Eichmanna byla vybudována tzv. „skleněná klec“ z neprůstřelného skla, která měla Eichmanna ochránit před případnými útoky.

Za obžalobu vystupoval generální prokurátor Gideon Hausner, který byl ve funkci teprve necelý rok, od července 1960.²⁷⁰ Kvůli jiným kauzám neměl na přípravu na proces příliš času, věnoval se jí jen tři měsíce.²⁷¹

Na prokurátora byl vyvíjen politický tlak, do jeho úvodního projevu zasáhl sám Ben-Gurion, který požádal, aby Hausner používal termín „nacistické Německo“ a nikoli pouze „Německo“ v zájmu toho, aby nebyly nepoškozeny vztahy se západním Německem.²⁷²

Eichmanna obhajoval západoněmecký právník dr. Robert Servatius. Prošel prověrkou Mossadu, který konstatoval, že Servatius „táhne k vojenství a síle, aniž by se o něm dalo říct, že se přiklání k nacismu“.²⁷³ Finanční odměna byla dohodnuta na 20 000 dolarů²⁷⁴ a částku měl zaplatit Izrael. Servatius však zastával názor, že by mělo obhajobu Eichmanna finančně pokrýt západní Německo. To však zaplacení právníka odmítlo, veškeré náklady tak platil

---

²⁶⁸ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 249

²⁶⁹ Tamtéž, s. 250

²⁷⁰ WEITZ, Yechiam. In the Name of Six Million Accusers: Gideon Hausner as Attorney-general and His Place in the Eichmann Trial. *Israel Studies* [online]. Indiana University Press, 2009, 14(2), 26-49 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/30245851>, s. 28

²⁷¹ HAUSNER, Gideon. *Spravedlnost v Jeruzalémě*. Praha: Paseka, 2018. ISBN 978-80-7432-901-2., s. 252

²⁷² LIPSTADT, Deborah E. *The Eichmann Trial*. New York: Schocken Book, 2011. ISBN 978-0-8052-4291-1., kapitola 4, odst. 14

²⁷³ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 242

²⁷⁴ ARENDTOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 241

Izrael. Servatius měl rovněž asistenta, Dietera Wechtenbrucha.²⁷⁵

Soudní tribunál byl složen ze tří soudců: prvním byl Dr. Benjamin Halevi, druhým Yitzhak Raveh a předsedou byl Moshe Landau. První z jmenovaných, Dr. Benjamin Halevi, figuroval jako soudce v kontroverzním procesu s Kasznerem, kterému při dané příležitosti řekl, že „prodal duši ďáblu“, přičemž zmíněným ďáblem měl být myšlen Eichmann²⁷⁶. Halevi byl předsedou Jeruzalemského okresního soudu – tato funkce mu dávala pravomoc určit složení tříčlenného tribunálu, který bude Eichmanna soudit. Navzdory tlakům od jeho kolegů a nadřízených Halevi odmítal odstoupit od své účasti v soudním tribunálu a plánoval se stanovit předsedou. Až po domluvě s předsedou nejvyššího soudu Olshanem došlo ke kompromisu – předsedu soudu stanoví nejvyšší soud a předseda okresního soudu (v tomto případě Halevi) navrhne zbývající dva členy tribunálu. Předsedou byl následně zvolen Landau.²⁷⁷

Soud byl zahájen 11. dubna 1961. Eichmann čelil patnácti bodům obžaloby²⁷⁸, které byly podle Cesaraniho „nepřehledné a opakující se“²⁷⁹:

- body 1-4: zločiny proti židovskému národu (způsobení smrti milionu Židů, jich uvrhnutí do podmínek směřujících k fyzické likvidaci, způsobení „závažné újmy“, nucení k sterilizaci a interrupci)
- body 5-7: vraždění, zotročování, vyhánění Židů apod.
- bod 8: válečné zločiny proti Židům
- body 9-12: zločiny proti nežidovským obyvatelům (do tohoto bodu spadala i zodpovědnost za deportaci 100 lidických dětí do Polska)
- body 13-15: členství v „nepřátelských organizacích“ (SS, SD, gestapo)

---

²⁷⁵ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 243

²⁷⁶ SHAKED, M. The Unknown Eichmann Trial: The Story of the Judge. *Holocaust and Genocide Studies* [online]. 2015, 29(1), 1-38 [cit. 2021-04-14]. ISSN 8756-6583. Dostupné z: doi:10.1093/hgs/dcv001, s. 4

²⁷⁷ Tamtéž, s. 4-5

²⁷⁸ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 248-249

²⁷⁹ Tamtéž, s. 248

Pro média byl připraven simultánní překlad, zápis ze soudu byl denně překládán do 3 jazyků (angličtiny, francouzštiny a němčiny) a druhý den dáván k dispozici zahraničním reportérům.²⁸⁰ Soud byl rovněž televizně zaznamenáván, natáčení zabezpečovala americká společnost z prostého důvodu – v Izraeli ještě televizní vysílání nefungovalo.²⁸¹

Hned první den soudu napadl Servatius právní základ procesu – narážel na to, že Izrael (potažmo Židé) je zaujatý, tudíž by měl Eichmanna soudit mezinárodní tribunál a na fakt, že Izrael jako stát v době spáchání trestných činů ještě neexistoval. Eichmannovo podepsané prohlášení o tom, že se nechá soudit dobrovolně v Izraeli, navíc označil za vynucené. Hausner na tento výpad předložil své vlastní argumenty o tom, proč má Izrael právo Eichmanna soudit. Po odročení pak 17.dubna přednesli soudci rozhodnutí, že soud je oprávněný a může pokračovat.²⁸²

Hausner zahájil svoji úvodní řeč dramatickým projevem:

„Stojím tu dnes před vámi, soudcové Izraele, a mám vést obžalobu Adolfa Eichmanna, ale nestojím zde sám. Spolu se mnou právě zde a v tuto chvíli stojí šest milionů žalujících. Nemohou ale vstát, ukázat prstem na muže ve skleněné kabině a zvolat: ‚Žaluji.‘ Jejich popel se totiž nakupil na kopcích kolem Osvětimi a na polích kolem Treblinky a spláchly ho polské řeky, jejich hroby jsou rozptýlené po celé Evropě. Jejich krev volá, ale jejich hlasy nejsou slyšet. Proto mi připadl úkol být jejich mluvčím a rozvinout celou hroznou obžalobu v jejich jménu.“²⁸³

Eichmanna označil za nový druh masového vraha, tzv. „vraha od psacího stolu“²⁸⁴, který „plánoval, inicioval a organizoval, nakazoval druhým, aby prolévali celé moře krve“.²⁸⁵

Přestože by pravděpodobně bývalo stačilo předložit písemné dokumenty nesoucí

---

²⁸⁰ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 249

²⁸¹ Tamtéž, s. 250

²⁸² Tamtéž, s. 254-255

²⁸³ HAUSNER, Gideon. *Spravedlnost v Jeruzalémě*. Praha: Paseka, 2018. ISBN 978-80-7432-901-2., s. 280

²⁸⁴ Tamtéž, s. 280

²⁸⁵ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 255

Eichmannův podpis, rozhodl se Hausner předvolat více než 100 svědků, z nichž většina Eichmanna nikdy neviděla a mnohdy jejich svědectví ani nepotvrzovala Eichmannovu vinu. Svědci měli plnit účel, který ještě před procesem přiblížil Ben Gurion:

*„Chceme ukázat před zraky všech ostatních národů, jak nacisté zavraždili miliony lidí jen proto, že to byli shodou okolností Židé, a jeden milion dětí, protože to byly židovské děti.“*²⁸⁶

Proces měl rovněž přiblížit židovskou historii nové generaci Izraelců, která holocaust nezažila.²⁸⁷

Pro proces tedy byli vybráni především přeživší holocaustu, kteří vypovídali o vlastních vzpomínkách. Prvním svědkem byl kapitán Less, který Eichmanna předchozí měsíce vyslychal. Následoval historik, který vypověděl o životě Židů před holocaustem a další svědci vypovídající o dalších obdobích (svědci z Vídně, akce Nisko, svědci vraždění, Varšavského ghetta a povstání v něm, přeživší koncentračních táborů, Maďarska)²⁸⁸.

Byli vybíráni svědci s „dobrým příběhem“, kteří mohli tragédii oživit.²⁸⁹ Na výpovědi těchto přeživších se strašlivými příběhy Servatius většinou neměl žádné otázky, výjimky se však našly. Poměrně přísnému výslechu podrobil manželský pár Brandových, kteří s Eichmannem jednali v Maďarsku.

Servatius rovněž reagoval na svědky, kteří nebyli z řad přeživších – konkrétně Michaela Musmanna, který působil jako soudce v Norimberku, a psychologa Gustava Gilberta, který vypracovával psychologické posudky obžalovaných v Norimberku. Svědectví Musmanna i Gilberta Servatius odmítal proto, že mohla poskytnout jen nepřímé důkazy.²⁹⁰

Svědectví, které získalo velkou pozornost, pocházelo od jistého Abrahama Gordona, který tvrdil, že byl svědkem vraždy, kterou Eichmann osobně spáchal. Mělo se jednat o vraždu

---

²⁸⁶ ARENTOVÁ, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978-80-7298-367-4., s. 18

²⁸⁷ Tamtéž, s. 19

²⁸⁸ LIPSTADT, Deborah E. *The Eichmann Trial*. New York: Schocken Book, 2011. ISBN 978-0-8052-4291-1., kapitola 4

²⁸⁹ Tamtéž, kapitola 4, odst. 36

²⁹⁰ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 261-265

židovského mladíka, kterého zabil Eichmann po tom, co zjistil, že mu chlapec v zahradě krade třešně. Servatius však toto svědectví zpochybnil a kvůli absenci potvrzujících důkazů se soud v tomto svědectví zdržel usnesení.²⁹¹

Dlouhou dobu se řešila otázka svědků vystupujících pro obhajobu – mnozí nemohli do Izraele přiletět, jelikož by je Izrael zadržel jako zločince. Rozhodlo se tedy o tom, že soud přijme svědectví, která budou učiněna pod přísahou v zahraničí. Tímto způsobem svědčilo devět svědků, mezi nimi například Otto Winkelmann či Edmund Veessenmayer.²⁹² Pozornost si (především v čs. denících) získala výpověď Maxe Mertena, který v rámci svého svědectví obvinil za podíl na válečných zločinech Hanse Globkeho.²⁹³

Řešilo se rovněž přijetí nahrávek rozhovorů Eichmanna se Sassensem pořádaných v Argentině, to však bylo zamítnuto. Servatius namítal tím, že přepisy nejsou přesné a Eichmann podotýkal, že byl v době nahrávání rozhovorů opilý. Přijato tak bylo pouze několik stran, které nesly Eichmanovy poznámky a byly tak považovány za autorizované.²⁹⁴

Eichmann se rozhodl vystoupit jako hlavní svědek obhajoby a nechal se podrobit křížovému výslechu. Strategie jeho obhajoby spočívala na popírání viny a tvrzení, že pouze plnil rozkazy. Snažil se vysvětlit mechanismus fungování „konečného řešení“, jelikož skutečnost byla vzdálená od verze, kterou prezentovala obžaloba. Hausner vycházel z pojetí vyhlazování jako hladce se odvíjejícího procesu shora dolů, představa o Eichmannově roli proto byla zavádějící.²⁹⁵ V průběhu svého svědectví se Eichmann vyjadřoval mnohdy nesrozumitelně a zdlouhavě, byl i napomenut soudcem.²⁹⁶

Soud byl odročen 14. srpna 1961 a rozsudek vyneseno o čtyři měsíce později, v prosinci 1961. Eichmann byl prohlášen vinným a odsouzen k trestu smrti; následně se odvolal. Odvolací

---

²⁹¹ HAUSNER, Gideon. *Spravedlnost v Jeruzalémě*. Praha: Paseka, 2018. ISBN 978-80-7432-901-2., s. 296 - 297

²⁹² CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 261

²⁹³ KRÁLOVÁ, Kateřina. *Vyrovnaní s nacistickou minulostí v kontextu řecko-německých vztahů*. Praha, 2009. Disertační práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd. Vedoucí práce Prof. PhDr. Jirí Pešek, CSc., s. 163

²⁹⁴ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 266

²⁹⁵ Tamtéž, s. 244

²⁹⁶ Tamtéž, s. 267

soud však rozsudek potvrdil a po zamítnutí žádosti o milost byl 31. května 1962 oběšen.²⁹⁷

3.2 Obsahová analýza vybraného denního tisku v Československu

3.2.1 Rudé právo

První výtisk Rudého práva vyšel 21. září 1920²⁹⁸. Od počátku svého působení se profiloval jako komunistická tiskovina a často čelil cenzurním zásahům či zákazům oficiálního prodeje.²⁹⁹ Po roce 1948 se na počest Rudého práva slavilo 21. září jako Den tisku³⁰⁰. Po únorovém převratu rovněž došlo k největšímu rozmachu deníku s nejvyšším nákladem v Československu. Deník reflektoval názory a stanoviska KSČ, patřil k nejrigidnějším novinám na našem území. Ve sledovaném období byl šéfredaktorem deníku Oldřich Švestka, pozdější člen předsednictva ÚV KSČ a mimo jiné rovněž jeden z autorů tzv. zvacího dopisu z roku 1968.

Zprávy v Rudém právu většinou pocházely od ČTK, delší články, citově zabarvenější, pocházely od dvou zpravodajů: Oty Václavíka a dopisovatelem vystupujícím pod pseudonymem Jigal Arci. Ota Václavík byl redaktorem zahraničně-politického oddělení Rudého práva³⁰¹ a noviny byl nucen opustit po roce 1968.³⁰² Jigal Arci byl pseudonym novináře Yehudy Lavah, vlastním jménem Štefan Weiszlovits. Lavah byl židovský rodák z Košic na Slovensku. Přežil holokaust u rodiny v Maďarsku, kam ho odvezli rodiče v roce 1942; sami zahynuli ve vyhlazovacím táboře. Do Izraele přijel v roce 1949 a o několik let

---

²⁹⁷ CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7, s. 309

²⁹⁸ BARTALOSOVÁ, Věra. 21. 9. 1920: První číslo Rudého práva. In: *Mediator 1: o médiích a práci v nich* [online]. 21.9.2020 [cit. 2021-04-05]. Dostupné z: <http://mediator1.upmedia.cz/2020/09/21/21-9-1920-prvni-cislo-rudeho-prava/>

²⁹⁹ BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3028-8., s. 169

³⁰⁰ BARTALOSOVÁ, Věra. 21. 9. 1920: První číslo Rudého práva. In: *Mediator 1: o médiích a práci v nich* [online]. 21.9.2020 [cit. 2021-04-05]. Dostupné z: <http://mediator1.upmedia.cz/2020/09/21/21-9-1920-prvni-cislo-rudeho-prava/>

³⁰¹ BÄRTL, Zdeněk. *Reflexe Albánie v československém prostředí v letech 1948 - 1962*. Praha, 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Doc. PhDr. Jan Pelikán, CSc.. s. 39

³⁰² Kalendárium roku 1989: prosincové události. In: *Totalita.cz* [online]. [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/kalendar/kalend_1989_12.php

později začal působit jako novinář spolupracující s izraelským i zahraničním tiskem.³⁰³

Rudé právo pohlíží na proces optikou politické propagandy zaměřené proti západnímu Německu, která je zřejmá již od prvních článků, ve kterých je čtenář upozorněn na politické pozadí procesu. Zmiňují příznivé vztahy Izraele a Západního Německa:

„V oblasti zahraniční politiky Ben Gurion procesem nepochybně usiluje o to, přimět Adenauera ke splnění slibu, že západní Německo poskytne Izraeli půjčku ve výši 500 milionů dolarů.“³⁰⁴

Deník dává důrazně najevo své stanovisko k procesu – ačkoliv je proces s Eichmannem důležitý sám o sobě, neméně důležité je odhalit spoluvíníky na konečném řešení, kteří nejen dále žijí jako volní občané v Rakousku a západním Německu, ale často také figurují na důležitých pozicích ve vládě západního Německa. Deník podotýká, že panují snahy o to, aby právě k tomuto cíli v procesu nedošlo:

„Snahy o to, aby na Eichmannově procesu nebyli odhaleni zločinci, nacističtí funkcionáři, kteří mají dnes odpovědná místa v Adenauerově vládě, jako například Globke, a pokusy o to, nedotknout se v procesu bonnského státního aparátu, přesyceného nacisty – jsou již nyní více než průhledné.“³⁰⁵

Rudé právo říká, že nacisté v Adenauerově vládě „kují pikle“³⁰⁶, aby proces spoluvíníky neodhalil. Toto zaměření deníku je samozřejmě zvláště posilněno v okamžiku, kdy soud poskytne záminku podloženou na reálném základu – například v době výpovědi Maxe Mertena, který uvedl Globkeho jako spoluvíníka zločinů v Řecku. Rudé právo uvádí, že západní Německo proti Mertenovi otevřelo šetření kvůli křivému obvinění Globkeho

---

³⁰³ OLŠER, Břetislav. Interview a Yehuda Lahav. *Shekel.cz* [online]. 2.3.2010 [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: <https://www.shekel.cz/499/interview-s-yehuda-lahav>

³⁰⁴ VÁCLAVÍK, Ota. Zahájení Eichmannova procesu a situace v Izraeli. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, **41**(100), s. 5

³⁰⁵ NESG. Eichmann převezen do Jeruzaléma. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, **41**(99), s. 3

³⁰⁶ Tamtéž, s. 3

a z toho důvodu nemůže Merten poskytnout více informací. Rovněž odmítl vypovědět o návštěvě zástupce spolkové vlády:

„...I když neprozradil obsah rozhovoru na schůzi, Merten uvedl, že v jejím průběhu na něho vykonávali nátlak v otázce jeho výpovědi v Eichmannově procesu.“³⁰⁷

Ačkoliv je v podání Rudého práva proces spíše o Globkem než o Eichmannovi, zmiňování jsou i další váleční zločinci – například Friedrich Foertsch, Hans Speidel, Adolf Heusinger a další.

Na deníku je zřejmé využití procesu pro politické účely. Ačkoliv tedy informuje o vývoji soudu, pouze z malé části se zaměřuje na proces samotný, ve větší části se soustředí na propagandistickou část, a to i tehdy, když k tomu soud zrovna nezavdal záminku:

"Prokurátor nastínil děsivý obraz politiky německého fašismu, vyličili hrůzy v koncentračních táborech a podrobně charakterizoval rozhodující úlohu obžalovaného při vyhlazování Židů. Zapomněl však mluvit konkrétně, když hovořil o norimberských vyhlazovacích zákonech, ačkoli dobře ví, že mnozí autoři těchto zákonů i jejich komentátoři dnes opět pracují v západoněmeckém státním aparátě a dokonce i v Adenauerově vládě."³⁰⁸

Najdou se však i články, které popisují, ač tedy zaujatě („Servatius pokračoval v provokacích“), dění v soudní síni. Články jsou však rozsahem kratší, a i v těchto článcích se najde určitý prostor pro propagandu, která se projevila například i u popisu Eichmannova obhájce Servatia ze západního Německa. Je prezentován značně negativně; již v úvodních článcích je popisován jako „arogantní, drzý, zpupný Němec, myšlením rovněž nacista“³⁰⁹,

---

³⁰⁷ ARCI, Jigal. Bonn na scéně Eichmannova procesu. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(213)., s. 4

³⁰⁸ NESG. Eichmann se "necítí vinen!" *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(107)., s. 5

³⁰⁹ VÁCLAVÍK, Ota. Začal soud s magnátem smrti: První den procesu s nacistou Eichmannem. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(101)., s. 4

který „se nijak netají tím, že procesu chce využít k obhajobě a očištění nacistů“³¹⁰.

Ačkoliv jsou články zaujaté, čtenář si příležitostně udělá alespoň přibližný obraz o dění v soudní síni. Svědectví svědků deník neopomíjí, ale věnuje mu maximálně pár vět přibližně tímto způsobem: „Svědék hovořil o ničení židovského obyvatelstva v Minsku.“; nejsou použity ani žádné citace svědků. Deník příliš neosvětlil ani atmosféru panující u soudu.

Články se nacházejí většinou na posledních stranách, často hned vedle závěrečného oddílu novin – sportu. Ve vydání byl otištěn vždy jeden článek, s výjimkou jednoho dne, kdy byly články otištěny dva – první se věnoval ideologickému a politickému podtextu a druhý popisoval aktuální témata soudní síně.³¹¹ Nejvíce prostoru dostal proces v době jeho zahájení, později jsou články kratší a kratší. Výjimkou jsou články, které obsahují zásadní informace ohledně spoluviníků (například již zmíněného Globkeho) nebo články soustředící se na politický kontext.

Články byly pouze textové, jen dvakrát byly vizuálně doplněné – jednou byla uveřejněna fotografie Eichmanna ve své cele, kde sedí u stolu v obklopení knih³¹² a zdrojem fotografie byla ČTK. Druhou výjimkou byla karikatura (vydaná ke článku „Proces s Eichmannem nesmí zůstat jen účtováním s minulostí“), která zobrazovala Servatia sedící na telefonu s nepříjemně vypadajícím člověkem, jenž mu říká: „A zjistěte, lieber Servatius, kolik bylo mezi těmi šesti miliony zamordovaných asi komunistů – ať má chudák před svobodným světem taky nějakou polehčující okolnost.“³¹³. Autorem kresby je Jaroslav Pop, český malíř a kreslíř politické satiry.

---

³¹⁰ VÁCLAVÍK, Ota. Zahájení Eichmannova procesu a situace v Izraeli. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(100), s. 5

³¹¹ *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. 41. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961., s. 3-4

³¹² VÁCLAVÍK, Ota. Začal soud s magnátem smrti: První den procesu s nacistou Eichmannem. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(101), s. 4

³¹³ VÁCLAVÍK, Ota. Proces s Eichmannem nesmí zůstat jen účtováním s minulostí. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(119), s. 3

Eichmann je označen jako „prohnaná kreatura“³¹⁴ s přívlastkem „kluzký jako úhoř“³¹⁵ když je popisováno jeho chování při výslechu. Ve článku „Eichmann odsouzen k trestu smrti“ deník konstatuje, že „o Eichmannově vině nikdo na světě nepochyboval. Právě tak jednomyslný je názor všech pokrokových lidí, že tento arcivrah si plně zaslouží nejvyšší trest“³¹⁶.

Rudé právo informačně pokrylo i Eichmannovo odvolání, ale podotýká, že zájem všech novinářů je již nižší, neboť „látka procesu byla v podstatě vyčerpána.“³¹⁷

Po skončení odvolání Rudé právo konstatuje, že to byla „poměrně mdlá a krátká repríza loňského čtyřměsíčního procesu“³¹⁸. Další články informující o potvrzení rozsudku jsou velmi stručné, samotná exekuce rozsudku byla oznámena jen v krátkém oddílu „Poslední zprávy: došlo před uzávěrkou“³¹⁹, kde je v rozsahu jednoho souvětí suše oznámeno, že Eichmann byl oběšen. V následujících třech dnech žádné další články uveřejněny nebyly.

3.2.2 Práca

Deník Práca začal vycházet v roce 1946 jako deník Revolučního odborového hnutí. Jeho předchůdcem byl týdeník Práca a život, který vycházel od roku 1945 jako ústřední tiskový orgán odborů na Slovensku.³²⁰ Deník věnoval své stránky každodennímu informování o nejvýznamnějších vnitropolitických a zahraničních událostech,³²¹ ve sledovaném období

---

³¹⁴ VÁCLAVÍK, Ota. Začal soud s magnátem smrti: První den procesu s nacistou Eichmannem. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, **41**(101), s. 4

³¹⁵ ARCI, Jigal. Eichmann trpí nespavostí... *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, **41**(194), s. 3

³¹⁶ ARCI, Jigal. Eichmann odsouzen k trestu smrti. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, **42**(349), s. 3

³¹⁷ ARCI, Jigal. Eichmann na scéně - Globke v pozadí. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1962, **42**(80), s. 5

³¹⁸ ARCI, Jigal. Projednávání Eichmannova odvolání skončilo. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1962, **42**(89), s. 6

³¹⁹ NESG. Poslední zprávy: došlo před uzávěrkou. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1962, **42**(149), s. 4

³²⁰ *Denník Práca bude vychádzať minimálne do pondelka, o kupcovi sa ešte nerozhodlo*[online]. 31.05.2002 [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://strategie.hnonline.sk/media/758219-dennik-praca-bude-vychadzat-minimalne-do-pondelka-o-kupcovi-sa-este-nerozhodlo>

³²¹ LONDÁKOVÁ, Elena a kol. *Rok 1968: Novináři na Slovensku*. Bratislava: Historický ústav SAV - Slovenský syndikát novinárov, 2008. ISBN 978-80-969782-9-8., s. 102

byl šéfredaktorem Ladislav Zajac, absolvent vysoké školy politické při ÚV KSČ, který byl šéfredaktorem až do roku 1970.³²²

Deník Práca věnoval oproti Rudému právu procesu více prostoru. Články byly znatelně delší, uveřejněny na prvních stranách (většinou na straně druhé či třetí) a několikrát se dostaly i na titulní stranu. Rovněž se častěji přihodilo, že byly v jednom vydání uveřejněny hned dva články týkající se procesu. S vizuálním doplněním to bylo velmi podobné v obou denících – Práca otiskla dvě karikatury a jednu fotografii. Jedna karikatura se soustředila na rozsah Eichmannových zločinů³²³, druhá potom na jeho spoluviníky, kteří nejsou v procesu obviněnými.³²⁴ Fotografie zachycovala Eichmannův portrét.³²⁵

Procesu bylo rovněž věnováno nejvíce pozornosti na jeho zahájení, rozsah se postupně zmenšoval; nejdelší články byly zaměřené na politický kontext procesu. Většina zpráv je upravena dle zpráv ČTK, jeden článek napsal E. S. Rosian, avšak zbytek textů pochází od Jigala Arci, tedy již zmíněného Yehudy Lavah, který spolupracoval i s Rudým právem. Pro Prácu však píše slovensky, svou rodnou řečí.

Ačkoliv věnoval deník Práca procesu výrazně více prostoru než Rudé právo, narativ byl naprosto totožný. Velkou zásluhu na tom má pravděpodobně novinář Yehuda Lavah, jelikož jsou prezentovány jen jeho názory na danou věc – tyto názory se však samozřejmě shodují se stanoviskem KSČ.

Hned v prvních článcích o Eichmannově procesu se pozornost upírá na západní Německo – Práca zmiňuje skutečnost, že Adenauer ve svém v televizním proslovu volal po spravedlivém odsouzení,³²⁶ to je však jen způsob, jakým zakrýt znepokojení. Pokračují tím, že „bonnští páni mají strach“³²⁷, neboť západoněmecká „armáda, policie, justice

---

³²² LETZ, Róbert, ed. *Dokumenty k procesu s katolíckymi biskupmi Jánom Vojtaššákom, Michalom Buzalkom a Pavlom Gojdičom*. Bratislava: Ústav pamäti národa, 2007. ISBN 978-80-969296-6-5., s. 136

³²³ ROSIAN, E. S. K otázkám dňa: Eichmannov proces. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(86)., s. 3

³²⁴ ARCI, Jigal. Dva mesiace procesu. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(140)., s. 3

³²⁵ ARCI, Jigal. Dve tendencie v procese. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(97)., s. 3

³²⁶ NESG. Adenauer k procesu s Eichmannom. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(86)., s. 2

³²⁷ ROSIAN, E. S. K otázkám dňa: Eichmannov proces. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(86)., s. 3

i školství jsou plné nacistů Eichmannova druhu.“³²⁸ Informuje o setkání Izraelského svazu bojovníků proti nacismu v Tel-Avivu, na kterém stovky lidí požadovaly trest smrti pro Eichmanna.³²⁹

Lavah neopomíjí provázanost západního Německa a Izraele. Zde poskytuje oproti Rudému právu větší detail – uvádí:

*„Jak je známo, izraelské vládnoucí kruhy vyhledávají spojení západního Německa. Bonnský stát zaplatil Izraeli půl miliardy dolarů, tzv. reparací. Ale neudělal to zadarmo. Jako protislužbu dala izraelská vláda svůj mlčenlivý souhlas k obnovení západoněmecké armády a neprotestovala proti pronikání hitlerovských generálů a jiných nacistických živlů do státního aparátu západního Německa.“*³³⁰

Právě politická provázanost těchto dvou zemí podle deníku vytváří tlak na generálního prokurátora, který ví, že panuje politický zájem žádným způsobem nezmiňovat západní Německo více než je nutné. K tomu patří právě „krytí“ válečných zločinců, především již mnohokrát zmíněného Globkeho.

Protipólem k této snaze je podle deníku izraelská a světová demokratická veřejnost, která „ostře odsoudila Ben-Gurionovu politiku spolupráce s bonnskými militaristy“.³³¹ Právě tato demokratická veřejnost požaduje podle Práce spravedlivé potrestání všech spoluviníků. Práce, stejně jako Rudé právo, informuje ve článku „Merten usvědčuje Bonn“ o obvinění Globkeho a údajném nátlaku, který měl být na Mertena vyvíjen, aby nesvědčil v Globkův neprospěch.³³²

Zaměřenost deníku na západní Německo se projevuje i v rozsahu článků – v soudní dny, ve kterých figurovaly ve výpovědích svědků (či Eichmanna samotného) západoněmecké

---

³²⁸ NESG. Po odročení pokračuje dnes proces s Eichmannom: Čeho se boja na Západě. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(90)., s. 2

³²⁹ NESG. Po odročení pokračuje dnes proces s Eichmannom: Čeho se boja na Západě. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(90)., s. 2

³³⁰ ARCI, Jigal. Dve tendencie v procese. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(97)., s. 3

³³¹ Tamtéž, s. 3

³³² NESG. Merten usvedčuje Bonn. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(177)., s. 3

osobnosti, byly v novinách podrobně popsány. Nejvíce pozornosti se upíralo na Globkeho a jeho podíl na spoluprábě norimberských zákonů. Byl označen jako „podněcovatel“³³³, „duchovní otec Eichmannových zločinů“³³⁴ a rovněž Servatiův blízký přítel.³³⁵

Práva otiskla i zprávu o tiskové konferenci, která proběhla v květnu 1961 v Izraeli a na které přednesl jistý profesor E. Kaul důkazy o Globkeho podílu na nacistických zločinech. Tato konference údajně vyvolala vlnu reakcí, západoněmečtí novináři se jali „otevřeně obhajovat Globkeho“³³⁶, což bylo podle nejmenovaného izraelského novináře „zneužití izraelského pohostinství.“³³⁷

Kromě Globkeho se hovořilo i o dalších zločincích, u některých v konkrétních spojeních s procesem (například Speidel a jeho figurování ve Francii³³⁸), v jiných případech bez konkrétního spojení (například Heusinger), uváděná jména se však shodovala s těmi v Rudém právu.

Eichmann je v deníku prezentován jako „netvor“³³⁹, „puntičkářský byrokrat“³⁴⁰ a „masový vrah, na jehož svědomí lpí krev milionů lidí“³⁴¹. Když zní soudní síní záznam jeho výslechu, deník popisuje jeho hlas jako dutý, který „svou intonací i přízvukem tak nápadně připomíná hlas jeho fůhrera“³⁴².

„Všichni, co ho slyší, si znovu můžou uvědomit, jaké zbabělé, kruté kreatury, zbaveny lidských ideálů či lidských citů, schopné pouze ničit a vraždit, se vydávaly za vyšší rasu, [...]“

---

³³³ NESG. Po odročení pokračuje dnes proces s Eichmannom: Čeho se boja na Západě. *Práva: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(90)., s. 2

³³⁴ NESG. Servatius je starým priateľom Globkeho: Eichmann vraj nikdy nebol antisemita. *Práva: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(96)., s. 3

³³⁵ Tamtéž, s. 3

³³⁶ ARCI, Jigal. Kruh sa s'ahuje. *Práva: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(114)., s. 3

³³⁷ Tamtéž, s. 3

³³⁸ NESG. Z procesu s Eichmannom. *Práva: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(156)., s. 3

³³⁹ ROSIAN, E. S. K otázkám dňa: Eichmannov proces. *Práva: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(86)., s. 3

³⁴⁰ ARCI, Jigal. Eichmann obviňuje Globkeho. *Práva: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(151)., s. 3

³⁴¹ ARCI, Jigal. Eichmann prehovoril. *Práva: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(156)., s. 2

³⁴² ARCI, Jigal. Eichmannov hlas znie sieňou. *Práva: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(101)., s. 3

a jaké nebezpečné je to, že mnohé z nich už zase vládnu v západním Německu“³⁴³

Lavah kritizuje některé západní novináře, kteří svým prezentováním Eichmanna „pomáhají svým způsobem Servatiovi zastříti pravý smysl procesu, i když to nedělají tak okatě, jako západoněmecký advokát.“³⁴⁴ Podle autora se zaměřují na „senzační aspekty“ a přiblížení „lidského profilu“ Eichmanna.³⁴⁵

Přestože články v Práci jsou delší než ty v Rudém právu, nevyužívá deník tento prostor k tomu, aby čtenáře výrazněji obohatil o svědectví, která v procesu zazněla. Ačkoliv o nich informuje a detailněji uvádí i některá svědectví, poměrně šokující, nevěnuje jim příliš prostoru nebo citace – jen zmiňuje, že svědectví zazněla. Takovým svědectvím bylo například vzpomínání přeživších z koncentračních táborů, kteří hovořili o tom, jak byly vybrané děti zapraženy do vozů místo koní nebo v zimě sypaly na cestu popel obětí.³⁴⁶ Lavah u těchto článků přibližuje atmosféru soudu a konstatuje, že mnoho posluchačů na pojednávání plakalo.³⁴⁷

Jiné svědectví, které v zahraničních denících zabralo i několik odstavců, je v Práci zpracováno takto:

*„Svědék Kleimann vypověděl, jak esesácký táborový ‚lékař‘ Mengele vybíral židovské děti pro plynové komory: dal na trám přibít dřevěnou lať a děti, které nedosahovaly této výšky, zavraždili. Dnes tento ‚doktor‘ Mengele žije na svobodě kdesi v Jižní Americe a západoněmecké univerzity mu ještě ani neodebraly lékařský diplom.“*³⁴⁸

Na tomto úryvku můžeme vidět průměrnou délku zprávy o svědectví (tedy několik vět), ale

---

³⁴³ ARCI, Jígal. Eichmannov hlas znie sieňou. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, **XVI.**(101)., s. 3

³⁴⁴ ARCI, JIGAL. Boj o vedenie procesu. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, **XVI.**(89)., s. 2

³⁴⁵ Tamtéž, s. 2

³⁴⁶ NESG. Vrah Mengele dodnes na slobode: Nejhroznejši deň procesu. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, **XVI.**(137)., s. 2

³⁴⁷ Tamtéž, s. 2

³⁴⁸ Tamtéž, s. 2

rovněž i to, jak Práca zvládla propojit strašlivé svědectví s kritikou západního Německa („západoněmecké univerzity mu ještě ani neodebraly diplom“).

Kromě běžných článků zabývajících se přímo průběhem procesu publikuje Práca i určité články navíc – jednalo se například o článek zaměřený na to, že v západních zemích začala v druhé polovině procesu působit široká propagační kampaň proti NDR:

*"Útoky proti Německé demokratické republice v reakčním tisku jsou tedy pokusem o vytvoření jakési protiváhy záporného dojmu, který o poměrech v západním Německu vyvolal ve veřejnosti Eichmannův proces."*³⁴⁹

Ve stejném článku je zmíněno, že jistý americký diplomat (jehož jméno není uvedeno) si stěžoval na průběh procesu – vlivem odhalení soudu má západoevropská veřejnost „malé nadšení bojovat za ‚svobodu‘ západního Berlína.“³⁵⁰

Závěrečný projev obhájce Servatia označila Práca za „neonacistický pamflet popírající všechny nacistické zločiny.“³⁵¹ Názor Práce na odsouzení Eichmanna je totožný s tím uváděným v Rudém právu; píše: „Každému je však jasné, že on i jeho nadřízení jsou sadistickými masovými vrahy, které je třeba soudit a potrestat.“³⁵²

Po zprávě o Eichmannově oběšení publikuje Práca delší úvahový článek pojednávající o tom, že ačkoliv byl Eichmann právem potrestán, velké množství lidí nesoucí díl odpovědnosti za válečné zločiny zůstali nepotrestáni, a „kteří znovu chystají spiknutí proti míru a kteří dnes opět připravují vraždění národů pod heslem rasismu a antikomunismu.“³⁵³

---

³⁴⁹ ARCI, Jigal. Eichmannov proces prekáža Bonnu. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, **XVI.**(178)., s. 3

³⁵⁰ Tamtéž, s. 3

³⁵¹ NESG. Eichmannov proces odročili do novembra. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, **XVI.**(195)., s. 2

³⁵² NESG. Čo hovorí magnetofón o vypočúvaní Eichmanna: Všetko zvaluje na Hitlera. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, **XVI.**(94)., s. 3

³⁵³ (ZN). Eichmanna obesili. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, **XVII.**(131)., s. 3

3.3 Obsahová analýza vybraného zahraničního denního tisku

3.3.1 USA: The New York Times

První číslo The New York Times vyšlo 17. září 1851. Deník se sloganem „All the News That's Fit To Print“, aneb „Všechny zprávy vhodné k vytištění“ je jedním z nejváženějších plátků v USA a dodnes získal 112 Pulitzerových cen, více než jakákoliv jiná zpravodajská organizace.³⁵⁴ Šéfredaktorem ve sledovaném období byl Turner Catledge.

Alespoň jeden článek o Eichmannově procesu publikovalo v The New York Times hned několik novinářů (mezi nimi třeba Sydney Gruson, Flora Lewis, Val Adams a další), proces však pokrývali především dva novináři – Lawrence Fellows a Homer Bigart. Fellows pracoval jako zahraniční zpravodaj a zpracovával řadu zahraničních kauz, například únos izraelských atletů na Olympijských hrách v Mnichově v roce 1972.³⁵⁵ V Eichmannově procesu psal spíše shrnující a úvahové články. Autorem většiny článků o dění v soudní síni byl však Homer Bigart, který byl samotnými The New York Times označen za jednoho z nejuznávanějších reportérů americké žurnalistiky.³⁵⁶ Za svoje reportáže války z Koreji a z druhé světové války získal dvě Pulitzerovy ceny.³⁵⁷

Deník pokrýval všechny fáze procesu velmi informačně bohatými články, které byly mnohdy doprovázeny fotografiemi zachycující aktéry soudu – zdrojem těchto fotografií byl většinou United Press International Radiophoto.

Deník The New York Times se procesu poměrně intenzivně věnoval ještě před jeho zahájením. Informoval například o antisemitských projevech v Brazílii, kde byly židovské rodiny terčem výhružných dopisů a zdi v ulicích byly označeny svastikami.³⁵⁸ Velká pozornost byla v průběhu procesu zaměřena na státy Izrael a západní Německo, především

---

³⁵⁴ *New York Times* [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://ropercenter.cornell.edu/new-york-times>

³⁵⁵ PACE, Eric. *Lawrence Fellows, 75, Foreign Correspondent for Times and Editor* [online]. 6.9.2000 [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2000/09/06/nyregion/lawrence-fellows-75-foreign-correspondent-for-times-and-editor.html>

³⁵⁶ SEVERO, Richard. *Homer Bigart, Acclaimed Reporter, Dies* [online]. 17.4.1991 [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1991/04/17/obituaries/homer-bigart-acclaimed-reporter-dies.html>

³⁵⁷ *Homer Bigart; Journalist Won 2 Pulitzers for War Coverage* [online]. 18.4.1991 [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1991-04-18-mn-321-story.html>

³⁵⁸ NESG. *Bias Flares in Brazil: Anti-Semitic Daubings Rise as Eichmann Trial Nears*. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37691), s. 11

tedy na jejich přístup k procesu a názory obyvatel. Sydney Gruson píše o tom, že západní Německo pracuje před procesem na podepření své reputace – vychvalují roli německých židovských vojáků v první světové válce a Adenauer prodlouží svou návštěvu Ameriky, aby vykompenzoval případné negativní západoněmecké pocity, které by díky procesu mohly vyvstat.³⁵⁹ Informoval rovněž o tisku v západním Německu, který se staví ke své historii otevřeně a cituje úryvek z německého deníku Die Zeit:

„Nebudeme ušetřeni ničeho. Nikdo se nemusí ztotožňovat s Eichmannem, ale nikdo nemůže popřít, že to, co Eichmann udělal, se odehrálo v Německu a bylo to v rámci systému, který vytvořili Němci a dlouho mu tleskali.“³⁶⁰

Většina obyčejných Němců se však podle Grusona chová, jako kdyby se jednalo o pohřbenou záležitost historie – starší generace to považuje za uzavřenou kapitolu a mladší generace to považuje za téma, které ona sama nezpůsobila a nemá s ním nic společného.³⁶¹

Protichůdné pocity má před procesem i izraelská veřejnost. Mnozí se bojí, že soud rozjitří staré rány, případně vytvoří nové (například odhalením možné kolaborace v židovském obyvatelstvu)³⁶² a přeživší doufají především v to, že soud bude rychlý.³⁶³ Jiná skupina pak se soudem souhlasí, ale podotýká, že na vině nebylo jen Německo, ale i další státy, které Židům nepomohly.³⁶⁴ Najde se ale i taková skupina, která prohlašuje, že lituje toho, že Eichmanna vůbec do Izraele přivezli.³⁶⁵ Velmi citlivou záležitostí pro Izrael je spolupráce židovských představitelů s nacisty, zvláště zde pak rezonuje soud s Kasztnerem. Ten má rovněž provázanost na soud s Eichmannem – Kasztnera soudil Halevi (jeden ze tří soudců

---

³⁵⁹ GRUSON, Sydney. Bonn and Eichmann: Germans Striving to Counter Reaction Expected From Nazi's Trial in Israel. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37692)., s. 15

³⁶⁰ Tamtéž, s. 15

³⁶¹ Tamtéž, s. 15

³⁶² LEWIS, Flora. Israel on the Eve Of Eichmann's Trial: There is tenseness, but not much more. Most Israelis are too preoccupied with the present. Israel on the Eve of the Eichman Trial. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37696)., s. 12

³⁶³ BIGART, Homer. Trial of Eichmann Stirs Israeli Fears: Survivors Dread Eichmann's Trial. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37696)., s. 1, 5

³⁶⁴ FELLOWS, Lawrence. Israeli emotions on trial diverse: Some See Need to Put Past in Perspective — Others Say Eichmann Is No Issue. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37695)., s. 3

³⁶⁵ Tamtéž, s. 3

v Eichmannově procesu) a v návaznosti na Kastznerovu činnost mu řekl, že „prodal duši ďáblu.“³⁶⁶ Někteří nicméně doufají, že proces může přinést nové informace o spolupráce Eichmanna s Kasztnerem.³⁶⁷ Izrael je však podle novinářky Flory Lewis „sebejistá, egocentrická země, hrdá a očekávající, příliš zaneprázdněná a příliš dychtivá po růstu, než aby se živila hořkými bylinami tragédie“.³⁶⁸

Deník poskytl čtenáři kompletní informace ohledně nadcházejícího soudu. Popsal stručně mechanismus „konečného řešení“³⁶⁹ a Eichmannovu roli popisuje následovně:

*„Jeho úkolem bylo dostat Židy do koncentračních táborů a zajistit, aby byli zabiti. Jednalo se o vyjednávání se spojeneckými nebo loutkovými vládami nebo německými správci o registraci Židů a hledání vlaků, které by je odvezly do táborů.“*³⁷⁰

Dále potom popsal bezpečnostní opatření provázející soud, počet míst v sále a podobně. V den začátku procesu a dnech bezprostředně navazujících poskytoval deník velmi bohaté informace, tématem se zabíralo až devět článků denně z různých úhlů pohledu (například popis obvinění, opatření, informace o hledání dalších válečných zločinců, projev Adenauera k procesu a kontroverze obklopující proces).³⁷¹ Informoval rovněž o demonstraci přeživších holokaustu, na které požadovali účastníci demonstrace odsouzení Eichmanna a dalších válečných zločinců, kteří se nyní nacházejí v západním Německu; na transparentech také upozorňovali Adenauera, aby se nepokoušel ovlivnit proces. Deník podotýká, že demonstrace byla sponzorována komunistickou organizací protinacistických

---

³⁶⁶ BIGART, Homer. Eichmann Court Gets Solid Guard: Three Rings of Israel Police Protect Ex-Nazi for Trial Starting Tomorrow. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37697)., s. 1, 8

³⁶⁷ BIGART, Homer. Trial of Eichmann Stirs Israeli Fears: Survivors Dread Eichmann's Trial. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37696)., s. 1, 5

³⁶⁸ LEWIS, Flora. Israel on the Eve Of Eichmann's Trial: There is tenseness, but not much more. Most Israelis are too preoccupied with the present. Israel on the Eve of the Eichman Trial. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37696)., s. 12

³⁶⁹ NESG. THE NAZI 'FINAL SOLUTION'. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37696)., s. 5

³⁷⁰ Tamtéž, s. 5

³⁷¹ *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37698)., s. 1-36

bojovníků.³⁷²

Deník představuje i tři představitele soudu – soudce Landau³⁷³, obhájce Servatia³⁷⁴ a generálního prokurátora Hausnera³⁷⁵ – děje se tak ve člancích popisujících jejich kariéry a stručné nastínění soukromého života bez emotivního zbarvení.

Deník průběžně informuje o dění v soudní síni – činí tak velmi dobrým reportérským způsobem, články často obsahují citace svědectví či rozhovorů ze soudní síně. Čas od času publikuje deník shrnující článek o dění v soudu, aby si čtenáři mohli udělat kompletní obraz, pokud přišli o předchozí vydání. Pokud se prezentovalo nějaké rozhodnutí soudu (například rozhodnutí o způsobilosti soudu³⁷⁶), deník *The New York Times* věnoval celou stranu přepisu tohoto rozhodnutí, aby si mohli čtenáři přečíst původní zdroj.

Po dvou měsících procesu vychází článek o highlights (hlavních událostech) procesu – Fellows za tyto okamžiky považuje rané násilí (Křišťálovou noc), nucenou emigraci (návrat etnických Němců), „gangy smrti“ (Einsatzgruppen), konečné řešení, deportace do vyhlazovacích táborů, deportace čtyř tisíc dětí z Francie do Osvětimi, nabídku výměny milionu Židů za nákladní vozy a výpověď svědkyně o vzkazu od jejího manžela, který byl deportován.³⁷⁷

Bigart shrnuje svědectví a nevyhýbá se ani šokujícím svědectvím, která mnohdy cituje přesně tak, jak je podali svědci. Doplnuje například svědectví přeživšího z tábora Belzec, který hovořil o usmívajícím se příslušníkovi SS u vchodu do plynových komor, který instruoval vcházející oběti:

---

³⁷² BIGART, Homer. Reds Sponsor Protest. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37696)., s. 24

³⁷³ NESG. Eichmann Trial Judge: Moshe Landau. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37699)., s. 16

³⁷⁴ NESG. Defender of a Nazi: Robert Servatius. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37705)., s. 23

³⁷⁵ NESG. Prosecutor Of A Nazi: Gideon Hausner. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37702)., s. 10

³⁷⁶ NESG. Text of Court Ruling on Eichmann Case and Excerpts From Prosecutor's Address. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37705)., s. 23

³⁷⁷ FELLOWS, Lawrence. Eichmann: Highlights of State's Case: The Nazis' Persecution of the Jews Is Described From 'Kristallnacht' to the 'Final Solution'. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37766)., s. 5

„Žádná újma vás nepostihne. Jediné, co musíte udělat, je zhluboka se nadechnout. To posiluje plíce; vdechování je nutné jako prostředek dezinfekce.“³⁷⁸

Bigart nekomentuje vývoj soudu jen pozitivně, často vyjádří i své výtky k soudu – hned pár dní po začátku procesu to byla nedostatečná kvalita televizních nahrávek³⁷⁹, melodramatický tón překladatele³⁸⁰, později potom dlouhé trvání soudu³⁸¹ a irelevantnost svědeckých výpovědí.³⁸²

Bigart hodnotí i kvalitu soudu – soudci podle něj dělají vše pro to, aby udrželi profesionalitu³⁸³, a je otištěn i proslov, který měl soudce ke generálnímu prokurátorovi Hausnerovi kvůli zdlouhavým svědectvím nesouvisejících s tématem:

„Slyšeli jsme dnes dojemné popisy, ale chtěl bych říct, že v mnoha částech těchto svědectví jsme odbočili docela daleko od předmětu tohoto soudu. Vím, že je těžké takové svědectví zkrátit, ale je vaší povinností, pane, informovat svědka a vysvětlit mu, že musí všechny prvky nesouvisející s tímto soudem vynechat, abychom nemuseli znovu – a že tato situace se neděje poprvé – být v této situaci.“³⁸⁴

Deník The New York Times se stejně jako jiné deníky zaměřuje i na Globkeho a jeho souvislost s procesem, zdaleka však intenzita článků není tak velká jako u československých deníků.

---

³⁷⁸ BIGART, Homer. Eichmann Is Portrayed As Crueler Than Himmler: Prosecutor Says Gestapo Chief Criticized Death March. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37706)., s. 1, 20

³⁷⁹ GOULD, Jack. TV: Live Court Drama: First Tape Recordings of Eichmann Trial Give a Sense of Presence at the Scene. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37700)., s. 71

³⁸⁰ Tamtéž, s. 71

³⁸¹ BIGART, Homer. Israel to Speed Eichmann Trial: Prosecution Will Rush Pace of Witnesses' Testimony. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37718)., s. 7

³⁸² Tamtéž, s. 7

³⁸³ BIGART, Homer. Fears in Israel on Trial Subside: Conduct of Eichmann Court Calms Misgivings. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37738)., s. 7

³⁸⁴ BIGART, Homer. Eichmann Judge Rebukes Hausner: Tells Prosecutor to Omit Testimony That Digresses From Trial Objective. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37722)., s. 1, 4

Na konci května vychází článek o tom, že Max Merten, svědek v Eichmannově procesu, bude obviněn z falešného obvinění proti Globkemu, jenž byl zproštěn obvinění ve vyšetřování jeho podílu na konečném řešení.³⁸⁵ V krátkém článku na konci června rovněž informuje deník o tom, že maďarskému novináři jménem Janoe Levai byl ukraden kufřík obsahující dokumenty o Globkeho cestách do Maďarska.³⁸⁶

Když vypovídá o Globkem sám Eichmann během svého svědectví, Bigart konstatuje:

„Je známo, že on (pozn.: myšleno Eichmann) a jeho obhájce, dr. Robert Servatius, jsou dotčeni tím, že západní Německo odmítlo požadovat vydání Eichmanna z Izraele nebo poskytnout peníze na jeho obhajobu.“³⁸⁷

Kromě běžného referování o průběhu soudu deník příležitostně publikuje profily důležitých svědků (například Michaela A. Musmanna, soudce z procesu s válečnými zločinci v Norimberku)³⁸⁸, názory různých osobností na potenciální trest pro Eichmanna³⁸⁹, dopisy od čtenářů a názory rabínů z New Yorku k probíhajícímu soudu.

Deník se zaměřuje i na vnímání procesu v jiných částech světa. V jednom článku shrnují lokální korespondenti dosavadní náhled čtyř zemí – západního Německa, Francie, Itálie a Polska. Západní Německo má velmi dobré pokrytí soudu, dvakrát týdně vysílá televize shrnutí aktuálního dění v soudní síni; nepřevládá nyní žádná emoce, Němci se snaží především dívat kupředu. Ve Francii informují o procesu hodně, především se však zaměřují na informace ze soudu souvisejícími s Francií; v televizi vysílají jednou týdně report od uznávaného novináře Frederic Pottechera, který „se nesnaží skrývat své pocity“³⁹⁰. Itálie

---

³⁸⁵ NESG. Bonn Drops Inquiry: Anti-Jewish Charge Against Globke Is Called False. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37748)., s. 13

³⁸⁶ NESG. Documents Reported Stolen. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37772)., s. 6

³⁸⁷ BIGART, Homer. Eichmann Accuses Top Adenauer Aide. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37770)., s. 1,10

³⁸⁸ NESG. Nemesis of Nazis: Michael A. Musmanno. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37733)., s. 12

³⁸⁹ NESG. Clerics in Israel Discuss Eichmann: Six Christian Leaders Offer Their Ideas on Punishment. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37767)., s. 4

³⁹⁰ NESG. Eichmann Trial: The Reaction in Four Capitals: Feelings Reflect the Extent of the Atrocities That Took Place During the Era of Nazism. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37738)., s. 4

o procesu taky hodně informuje, korespondent konstatuje, že „*dokonce ani neonacistické deníky se nesnažily Eichmanna omlouvat a otočily svoje snahy na dokázání toho, že Sovětský svaz pod vládou Stalina je stejně hrozný jako Německo pod vládou Hitlera.*“³⁹¹

Poslední zemí, o které článek pojednává, je Polsko – zde využívají proces především pro proti-západoněmeckou propagandu, ale určité informace o soudu jsou zveřejněny také.³⁹² Moskva podle Wilckeho rovněž využívá procesu k propagandě proti západnímu Německu.³⁹³

Eichmanna na začátku procesu prezentují novináři jako „monstrum, i když vypadá jako kohokoliv zahradník“.³⁹⁴ V průběhu času se popis zásadně nemění – Eichmannův reálný vzhled je zklamáním pro všechny, kteří čekali ztělesnění zla a místo toho je souzen naprosto obyčejný muž.³⁹⁵ Je to „bezbarvý člověk“, který irituje diváky tím, že si píše poznámky.³⁹⁶ Když svědčí, je jeho svědectví nudné, nezáživné, hloupé.^{397,398}

Servatius je naopak velmi oceňován. Bigart podotýká, že si Eichmannův obhájce získal již brzy na začátku procesu respekt a přízeň soudců³⁹⁹, asistent obžaloby ve vyjádření pro tisk uvádí, že slovo, které ho okamžitě napadne ve spojitosti se Servatiem, je slovo „takt“.⁴⁰⁰ Servatius podle Bigarta musel snášet nadávky od Eichmanna⁴⁰¹, nikdy se nevysmíval

---

³⁹¹ NESG. Eichmann Trial: The Reaction in Four Capitals: Feelings Reflect the Extent of the Atrocities That Took Place During the Era of Nazism. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37738), s. 4

³⁹² Tamtéž, s. 4

³⁹³ WILCKE, Gerd. Eichmann Image Repels Germans: Housewife 'Can't Stand' TV Report on Nazi's Trial. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37794), s. 27

³⁹⁴ SULZBERGER, C.L. Foreign Affairs: The True Meaning of the Eichmann Trial. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37699), s. 40

³⁹⁵ FELLOWS, Lawrence. Eichmann in the Dock: He Is Now Showing More Interest. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37717), s. 6

³⁹⁶ BIGART, Homer. Eichmann's Image One of Drabness: Lack of Color Disappoints Many Observers at Trial. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37752), s. 6

³⁹⁷ Deník používá slovo „dull“

³⁹⁸ NESG. Eichmann Paints a Robot Portrait: Testimony Adheres to Line He Acted Only on Orders. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37774), s. 8

³⁹⁹ BIGART, Homer. Servatius Nearing Close of Role Demanding the Greatest of Tact: Eichmann Counsel Has Had to Deal With Tricky Court Situation, Lack of Any Social Life and Talkative Client. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37822), s. 16

⁴⁰⁰ Tamtéž, s. 16

⁴⁰¹ BIGART, Homer. Servatius Wins Respect in Trial: Eichmann Lawyer Admired for Resolute Defense. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37781), s. 3

zdlouhavým svědectvím přeživších⁴⁰² a celý proces velmi tvrdě pracoval.⁴⁰³

Závěru procesu se deník věnoval s neupadající intenzitou. Před vynesením rozsudku se věnuje různým názorům Izraelců na to, zda by měl být Eichmann odsouzen a případně jakou podobou trestu.⁴⁰⁴ Po usnesení soudu pak deník věnuje prakticky celou stranu úryvkům ze čtení rozsudku⁴⁰⁵, následně pak neopomíná uveřejnit ani text prohlášení, které Eichmann u soudu učinil.⁴⁰⁶

Věnuje se i reakcím na výsledek soudu – v západním Německu s verdiktem jednohlasně souhlasí a jsou rádi, že je proces u konce⁴⁰⁷, Eichmannův syn konstatoval, že „rozsudek byl předpojatý a motivovaný nenávistí.“⁴⁰⁸

Na výsledek odvolacího řízení, potvrzení Eichmannovy viny a následné provedení trestu smrti reagoval deník už jen kratšími články.

3.3.2 USA: Daily News

Deník Daily News byl založen pod názvem Illustrated Daily News v roce 1919, první slovo z názvu bylo odstraněno o několik měsíců později. Zachoval se však slogan New York's Picture Newspaper, který měl zdůrazňovat pozornost deníku na fotografii.⁴⁰⁹ Jednalo se o velmi populární deník, jehož popularita byla nejvyšší v roce 1947, kdy činila prodejnost

---

⁴⁰² BIGART, Homer. Servatius Nearing Close of Role Demanding the Greatest of Tact: Eichmann Counsel Has Had to Deal With Tricky Court Situation, Lack of Any Social Life and Talkative Client. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37822)., s. 16

⁴⁰³ BIGART, Homer. Servatius Wins Respect in Trial: Eichmann Lawyer Admired for Resolute Defense. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37781)., s. 3

⁴⁰⁴ FELLOWS, Lawrence. Jerusalem Quiet as Court Meets: Streets Empty in Rain — 2 Views on Eichmann. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37942)., s. 19

⁴⁰⁵ NESG. Excerpts From Israeli Judgment Convicting Eichmann of Crimes Against Humanity. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37943)., s. 14

⁴⁰⁶ NESG. Text of Eichmann's Statement to Court. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37947)., s. 12

⁴⁰⁷ NESG. Israeli Sentence Endorsed in Bonn. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37 947)., s. 14

⁴⁰⁸ NESG. Eichmann Son Terms The Judges 'Prejudiced'. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37 947)., s. 14

⁴⁰⁹ New York Daily News: American newspaper. In: *Britannica*[online]. [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/New-York-Daily-News>

2,4 milionu výtisků denně.⁴¹⁰ Šéfredaktorem byl ve sledovaném období Richard W. Clarke. Deník Daily News vynikal v množství a různorodosti publikovaných fotografií – čtenář si mohl prohlédnout komunitní centrum⁴¹¹ (aktuálně sloužící jako místo konání Eichmannova soudu), bezpečnostní prohlídky při vstupu do centra⁴¹², obžaloby⁴¹³, velmi mnoho fotografií Eichmanna, dalších účastníků soudu a podobně. Deník používal pro získání fotografií své fotografy nebo služby zpravodajských agentur, především pak UPI Radiotelefotos a Associated Press. Proces pokrývali novináři Peter Wallenberg a Joseph Fried, od zhruba poloviny května už články dodával pouze Fried, který o procesu referoval až do jeho skončení.

Daily News se věnuje procesu stejně jako ostatní zahraniční deníky již před jeho zahájením a poskytuje velmi širokou škálu informací, dokonce i takové, které se neobjevily v ostatních analyzovaných periodikách. Jednou z takových informací je zpráva o tom, že Servatius měl být v Německu osloven skupinou fungující pod krycím názvem Odessa, jejíž náplní bylo pašování nacistů do zemí Jižní Ameriky, především pak do Argentiny. Právě pomoci této skupiny měl Eichmann sám využít při svém útěku z Německa. Odessa měla požádat Servatia, aby apeloval na Eichmanna, aby o aktivitách skupiny pomlčel.⁴¹⁴

Deník přinesl velmi bohatý článek právě o Servatiovi a jeho životě před soudním procesem v Izraeli. Gregg popisuje, kde má Servatius kanceláře, co studoval za školy a průběh jeho života. Článek přináší až pozoruhodné detaily:

„Večer – než začal trávit většinu času v Izraeli, aby se připravil na soud s Eichmannem – odjel domů svým Fordem Taunus, německým vozem za rozumnou cenu; jel západní silnicí pod železniční tratí a do rezidenční čtvrti v Lindenthalu... Servatius a jeho manželka – nemají žádné děti – žijí v pátém patře osmipodlažního bytového domu radiálního typu, kde všechny

---

⁴¹⁰ FEUER, Alan. The Daily News Layoffs and Digital Shift May Signal the Tabloid Era's End. In: *NY Times* [online]. 27.9.2015 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2015/09/28/nyregion/the-daily-news-layoffs-and-digital-shift-may-signal-the-tabloid-eras-end.html>

⁴¹¹ WALLEMBERG, Peter. Israel's Finest Drill For Eichmann. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(244), s. 3

⁴¹² WALLEMBERG, Peter. Israel Defends Trial's Legality: Prosecution Pounds At Eichmann Brief. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(249), s. 3

⁴¹³ Tamtéž, s. 5

⁴¹⁴ WALLEMBERG, Peter. After 15 Years: Eichmann On Receiving End. *Sunday News*. New York: News Syndicate, 1961, 40(50), s. 2, 70

byty čelí ven.“⁴¹⁵

Profily ostatních zúčastněných jsou sice výrazně kratší, o rozsahu několika vět, ale přesto je deník alespoň představuje⁴¹⁶ a doplňuje fotkami.

Novinář Wallenberg z deníku hovořil s delegací ze západního Německa – ta si od procesu slibuje vypuzení válečných zločinců z jejich úkrytů, samotné Eichmannovo obvinění však pro ni neobsahuje nic neznámého.⁴¹⁷ Delegace věří, že „se po vládě kancléře Adenauera nebude házet bláto, jelikož Bonn a Izrael mají stejné politické cíle.“⁴¹⁸ O několik dní později píše Fried ještě o tom, že západoněmečtí novináři jsou překvapením přijetím, kterého se jim v Izraeli dostalo; více měl vypovědět přímo pro Daily News nejmenovaný západoněmecký novinář:

„Očekával jsem chlad, nenávist nebo ještě něco horšího, ale našel jsem otevřenou náruč, potřesení rukou a přátelské sympatie Izraelců k novému Německu.“⁴¹⁹

Wallenberg krátce informuje i o zastoupení východního bloku v Izraeli – přítomna je sovětská zpravodajská agentura Tass a šestnáct novinářů zemí východního bloku, u kterých panuje předpoklad, že proces politicky využijí.⁴²⁰

Krátce po zahájení soudu se deník zaměřuje na reflexe procesu v zahraničním tisku. Západní Německo se podle článku „uvrhlo do sebekritiky za vraždění Židů v Hitlerově Říši“, Velká Británie „sbalila proces do dramatických titulků“, Izrael považuje proces „za připomenutí nebezpečí rasové nenávisti a připomenutí milionů obětí nacistického stíhání“, a Arabské státy (jaké přesně deník myslí není zmíněno) „připomínají Eichmannovu návštěvu Palestiny

---

⁴¹⁵ GREGG, John. The Man Who'll Defend Eichmann. *Sunday News*. New York: News Syndicate, 1961, **40**(50), s. 92

⁴¹⁶ NESG. Who's Who at the Eichmann Trial. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, **42**(248), s. 30

⁴¹⁷ WALLENBERG, Peter. Israel To Brand Eichmann: Murdered By Own Hand. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, **42**(247), s. 2, 6

⁴¹⁸ Tamtéž, s. 6

⁴¹⁹ FRIED, Joseph. Survivors of Nazis Pray for the Dead. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, **42**(250), s. 3

⁴²⁰ WALLENBERG, Peter a Joseph FRIED. Eichmann On Trial for His Life: List of Accusations Is Read to Him. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, **42**(248), s. 30

v roce 1938 a podotýkají, že Eichmann je starý přítel těch, kteří ho dnes soudí“⁴²¹. Moskva dle deníku píše, že „zahájení procesu bylo přijato v západním Německu se zvláštním znepokojením, neboť v něm mnoho Eichmannových spolupachatelů zastává vysoké oficiální funkce“⁴²¹.

Daily News několikrát hovoří o tom, jak Eichmann vypadá a působí. Deník jej popisuje jako „plešatícího pětapadesátníka, stín jeho kdysi arogantního já“⁴²², „kdysi upraveného, urostlého mladého nacistického důstojníka, nyní obrýleného a plešatého, ze života ve vězení zbledlého a ochablého“⁴²³, který vypadá spíše jako „šedivý a neznámý stužkový úředník, než jako muž obviněný ze zinscenování nacistického masakru milionů Židů“⁴²⁴.

„Muž, který si ve vyhlazovacích táborech kdysi vysloužil titul ‚Anděl smrti‘, vypadá jako ďábel bez rohů, když sedí ve své skleněné kleci. Obviněný s ostražitými očima si je vědom každého kroku, který podnikne, a hraje roli statečného vojáka chyceného jeho nepřáteli.“⁴²⁵

Referování deníku je především v prvních týdnech procesu velmi bohaté a poměrně živě popsané. Wallenberg komentuje Hausnerovo vyjádření, kterým negoval Servatiovy námitky na oprávněnost procesu a přidává k němu vlastní komentář o reálném účelu Hausnerova proslovu:

„Světoví pozorovatelé, diplomaté a právní experti se divili, proč obžalobě trvalo tolik času prokázat, že Izrael má právo soudit Eichmanna. [...] Bylo však jasné, že Hausner měl na mysli víc než jen dokazování, že Izrael má právo soudit Eichmanna. Chce ukázat světu, že Izrael je nejen založený na bezpečných právních základech, ale má i právní systém založený na morálních principech přijímaných všemi civilizovanými národy.“⁴²⁶

---

⁴²¹ NESG. The Nazi Horrors Make Europe's Page One. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(249), s. 4

⁴²² WALLENBERG, Peter. After 15 Years: Eichmann On Receiving End. *Sunday News*. New York: News Syndicate, 1961, 40(50), s. 2

⁴²³ WALLENBERG, Peter a Joseph FRIED. Eichmann On Trial for His Life: List of Accusations Is Read to Him. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(248), s. 30

⁴²⁴ Tamtéž, s. 3

⁴²⁵ WALLENBERG, Peter. Nazi Awaiting Prosecution's Biggest Guns. *Sunday News*. New York: News Syndicate, 1961, 40(51), s. 96

⁴²⁶ WALLENBERG, Peter. Await Ruling on Eichmann Trial Legality. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(251), s. 3, 6

Po týdnu procesu shrnuje i dojem, který vytváří soudci a obžaloba s obhajobou:

Landau je podle deníku „*Muž s velkou způsobilostí k právním jednáním, který se snaží být spravedlivý jak k obhajobě, tak k obžalobě. Poskytuje velmi široký prostor pro argumenty, ale pokud argumenty sejdou z cesty, zastaví kohokoli z nich. Vždy mluví laskavě, přesto pevně. Hledá chyby v právní argumentaci, často přerušuje pronikavými otázkami.*“⁴²⁷

Druhý soudce, Raveh: „*Je skvělý, tichý muž. Celý týden se zeptal jen na jednu otázku. Často šeptá Landauovi.*“⁴²⁸

Ve spojitosti s třetím soudcem, Halevim, zmiňuje Wallenberg kontroverze doprovázející Haleviho samo-zvolení do tribunálu, přestože prohlášení ministra spravedlnosti Rosena naznačovalo, že by se měl ze soudu dobrovolně vyloučit.⁴²⁹

Hausnera popisuje jako „*advokáta s nesmírnou trpělivostí, který připravil svůj případ do nejmenších detailů. Má kolosální zásobu faktů, názorů a citací. Ale ve svém dění je z velké části nevýrazný.*“⁴³⁰

Servatius je dle Wallenberga „*zřejmě bystrý, ale nezdá se, že by si užíval roli obránce pro zdánlivě neobhájitelného zločince. Jeho jednání v soudní síni je důstojné a tiché.*“⁴³¹

Takto živé referování však netrvá příliš dlouho, postupem času přechází články do spíše popisného stylu příležitostně doplněného citacemi svědků. Jedná se tedy o podobný styl reportování, jaké se vyskytovalo u britského The Guardian a kanadského The Gazette (viz následující kapitoly); články jsou obsažné, neopomíjejí žádné důležité body procesu ani svědecké výpovědi, chybí ale hlubší úvahy, komentáře nebo jen živější popisy, které by čtenáře zaujaly.

---

⁴²⁷ WALLEMBERG, Peter. Nazi Awaiting Prosecution's Biggest Guns. *Sunday News*. New York: News Syndicate, 1961, 40(51)., s. 96

⁴²⁸ Tamtéž, s. 96

⁴²⁹ Tamtéž, s. 96

⁴³⁰ Tamtéž, s. 96

⁴³¹ Tamtéž, s. 96

Eichmannovo svědectví je podle Frieda „zdlouhavé“⁴³² a „nesourodé“⁴³³. Když ve své výpovědi Eichmann zmíní Globkeho, Fried tuto skutečnost neopomíná a konstatuje, že „Globke popřel autorizaci nacistických rasových zákonů, i když připouští, že napsal zákon vyžadující, aby němečtí Židé nesli křestní jména ‚Izrael‘ nebo ‚Sarah‘. Adenauer tvrdí, že Globke pracoval proti nacistům, kde to bylo možné.“⁴³⁴ Je připojena zmínka o tom, že byl Globke zproštěn všech obvinění; více se tématu deník nevěnuje.

Eichmannově procesu se deník plně věnuje i v prosinci, kdy se tématu stále věnuje Joseph Fried. V květnu pak deník citoval Eichmannova poslední slova před popravou:

*„Ať žije Německo! Ať žije Argentina! A ať žije Rakousko! To jsou tři země, se kterými jsem byl nejvíce spojen a na které nezapomenu.“*⁴³⁵

3.3.3 Velká Británie: The Guardian

Deník The Guardian byl založen v roce 1821 pod jménem The Manchester Guardian, ke zkrácení názvu došlo v roce 1959.⁴³⁶ The Guardian byl historicky oceňován za svoji investigativní žurnalistiku a zahraniční korespondenci.⁴³⁷ Šéfredaktorem ve sledovaném období byl Alastair Hetherington. První dva týdny procesu pokrýval novinář James Morris⁴³⁸, který se proslavil jako zpravodaj z výpravy, která dobyla v roce 1953 Mount

---

⁴³² FRIED, Joseph. Eichmann Blaming Bosses in Massacre. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(310), s. 8

⁴³³ FRIED, Joseph. Judge Rumbles as Eichmann Rambles at Trial. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(312), s. 11

⁴³⁴ FRIED, Joseph. Eichmann Blaming Bosses in Massacre. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(310), s. 8

⁴³⁵ FRIED, Joseph. Eichmann Hanged, His Body Cremated: Wouldn't Use Hood, Eyewitness Says. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1962, 43(293), s. 2

⁴³⁶ Key moments in the Guardian's history: a timeline. *The Guardian* [online]. 16.11.2017 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/gnm-archive/2002/jun/11/1>

⁴³⁷ The Guardian: British newspaper. *Britannica* [online]. [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/The-Guardian-British-newspaper>

⁴³⁸ James Morris prošel změnou pohlaví v roce 1972 a změnil si jméno na Jan Morris. Zdroj: LEA, Richard. Jan Morris, historian, travel writer and trans pioneer, dies aged 94. *The Guardian* [online]. 20.11.2020 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/books/2020/nov/20/jan-morris-historian-travel-writer-and-trans-pioneer-dies-aged-94>

Everest.⁴³⁹

Deník se podobně jako ostatní zahraniční deníky věnuje i okolnostem předcházejícím procesu. Rozebírá právní kontroverze obklopující proces a poznamenává, že „je ironií historie, že muž obviněný z nejzávažnějších zločinů proti lidstvu by měl vyvolat tak živou diskusi o sporných právních bodech vyplývajících z jeho případu.“⁴⁴⁰

Deník rovněž zmiňuje soud v Německu, během kterého se mělo rozhodnout o povinnosti západního Německa platit za Eichmannovu obhajobu. Když došel soud k závěru, že západní Německo povinnost platit náhrady nemá, The Guardian jako jediný publikuje Servatiovu citaci, který kritizoval to, že Německo „nařiká na osud Židů, ale nechá je zaplatit náklady za Eichmanna“.⁴⁴¹

Současné situaci, ve které se západní Německo aktuálně nachází, se věnuje novinář Terence Prittie ve svém článku „Německo a proces s Eichmannem“.⁴⁴² V tomto článku rozebírá nešťastnou pozici Německa – to se podle něj rozhodlo nezaplatit Eichmannovu obhajobu proto, že by působilo hloupě, kdyby „Němci chtěli chránit Eichmanna před katem“. Přestože Německo platí válečné reparace, musí snášet „zlomyslnou propagandu“ komunistických zemí, zaměřenou na nacistické příslušníky, kteří dnes hrají významné role v politice nebo armádě.⁴⁴³

Němci se obávají, že proces s Eichmannem bude v očích světa soud s celým německým národem:

„Z hořké osobní zkušenosti vědí, že hříchy otců se často přenáší na hlavy dalších generací. Vědí, kolik nepřátel stále mají v západním světě. Vědí, jak komunistická propaganda, neklidná, soustředěná, ostrá, chytí tento proces jako perfektní záminku pro opětovné

---

⁴³⁹ LEA, Richard. Jan Morris, historian, travel writer and trans pioneer, dies aged 94. *The Guardian* [online]. 20.11.2020 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/books/2020/nov/20/jan-morris-historian-travel-writer-and-trans-pioneer-dies-aged-94>

⁴⁴⁰ NESG. Irony of History in Eichmann Trial: Searching question of law. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35696)., s. 11

⁴⁴¹ PRITTIE, Terence. Eichmann's claim rejected: Bonn not to pay trial costs. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35692)., s. 7

⁴⁴² PRITTIE, Terence. Germany and the Eichmann trial. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35697)., s. 8

⁴⁴³ Tamtéž, s. 8

zdůraznění toho, jak ‚nepoučitelní‘ Němci jsou. “⁴⁴⁴

Deník neopomíjí ani rozpoložení, ve kterém se nacházejí obyvatelé Izraele a prohlášení, které vydal Ben Gurion v lokálním (izraelském) tisku, ve kterém za viníky konečného řešení označil i USA, Francii a Velkou Británii – tu především proto, že bránila emigraci Židů do Palestiny.⁴⁴⁵ Ben-Gurionovo obvinění však nechává deník bez dalšího komentáře.

Články z prvních dvou týdnů procesu jsou zajímavé, informačně bohaté a čtivé. James Morris přibližuje vzhled Eichmanna nejprve stručně: „vypadá sám jako právník, nebo snad možná i brigádní generál nedlouho ve výslužbě“.⁴⁴⁶ Zhruba po týdnu procesu už Morris popisuje vnímání Eichmannovy osobnosti podrobněji:

„Existuje mnoho lidí v soudní síni v Jeruzalémě, kteří byli připraveni cítit zdráhavý soucit pro Adolfa Eichmanna, jistě nejosamělejšího člověka naživu. Byl jsem sám připraven cítit se tímto způsobem, dokud jsem nepoznal jeho ledové vyzařování, jeho neochvějně chladnokrevné neosobní chování, schopné mě vyděsit i přes neprůstředné sklo.“⁴⁴⁷

„Neměnný, bezvýrazný, bezcharakterní, ale nezapomenutelný. Nikdy nevypadá, že se bojí, nikdy nepůsobí zoufale, nikdy nedělá dojem, že začne křičet a vrhne se proti neprůstředné skleněné stěně nebo propukne v pláč, nebo dokonce vytrhne naše srdce s trýznivými starými dilematy vlastenectví a loajality.“⁴⁴⁸

Kratším popisem, avšak neméně živým, popsal i obhájce Servatia:

„Je to starší muž, mírně skloněný, zkušený v obhajobě obviněných nacistů, a mluví s logikou

---

⁴⁴⁴ PRITTIE, Terence. Germany and the Eichmann trial. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35697)., s. 8

⁴⁴⁵ NESG. Churchill ‚Could Have Saved The Jews‘: Mr. Ben-Gurion accuses. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35690)., s. 9

⁴⁴⁶ MORRIS, James. Man in the Glass Case: Jews answer history with Eichmann trial. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35698)., s. 1

⁴⁴⁷ MORRIS, James. Eichmann a "peaceful citizen": Defence claim takes court by surprise. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35702)., s. 9

⁴⁴⁸ MORRIS, James. The Bureaucrat Faces His Accusers: Eichmann pleads not guilty. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35703)., s. 12

bez vášně nebo sentimentu.“⁴⁴⁹

„Má krutou a nevděčnou práci a zdá se, že většina lidí u soudu, soudců včetně, je nakloněna mu v rámci férovosti vyhovět.“⁴⁵⁰

Morris pečlivě zpracovává i přístup obžaloby a generálního prokurátora Hausnera:

„Mluvil dlouze, s vědomostí, někdy emocionálně. Jak hodiny argumentoval, [...] většina našich lehkomyšlných myslí začala bloumat.“⁴⁵¹

„Teoreticky odpovídá včerejší námitky představenými Dr. Servatiem, Eichmannovým německým obhájcem, ve skutečnosti ale také odpovídá na palbu kritiky toho, jak Izrael naložil s touto záležitostí, a na pochybnosti, které mnozí Izraelci pociťují.“⁴⁵²

Kritice podrobuje nejen délku Hausnerova vystoupení, ale i dojem, který na korespondenta ze způsobu obžaloby vplývá:

„Ať už obžaloba tvrdí cokoli, toto je výstavní proces. Jeho cílem není rozhodnout o Eichmannově vině či nevině.“ [...] Nekritizují to. Přijímám mystickou morálku tohoto procesu. Jen se snažím napravit dojem, který se zdá být důvtipem dr. Hausnera podporován, a to že stání samo o sobě může představovat čestný precedens v zákonech národů, nebo že jakýkoliv akt státního pirátství může být nějak racionalizován důmyslným právníkem u soudu.“⁴⁵³

Deník bohužel publikuje Morrisovy články jen po dobu dvou týdnů od zahájení procesu,

---

⁴⁴⁹ MORRIS, James. Court's competence disputed by defense. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35698)., s. 1,16

⁴⁵⁰ MORRIS, James. Eichmann a "peaceful citizen": Defence claim takes court by surprise. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35702)., s. 9

⁴⁵¹ MORRIS, James. Court's competence disputed by defense. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35698)., s. 1,16

⁴⁵² MORRIS, James. Israel's right to try Eichmann: Attorney-General's case for competence of court. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35699)., s. 12

⁴⁵³ MORRIS, James. Court decides tomorrow: Competence to try Eichmann. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35702)., s. 9

následně pracuje pouze se zprávami od zpravodajských agentur Reuters a British United Press. Deník sklouzává k prostému popisu dění u soudu, informování o svědectvích je však často doplňováno citacemi svědků. Články popisují veškeré dění a rozsahem nejsou příliš krátké, přesto však (stejně jako například u The Gazette) neposkytují žádný názor nebo komentář navíc. Fotografie jsou publikovány jen čtyři, a to v době zahájení procesu – předmětem fotografií je soud, Eichmann, Hausner a Servatius.

Když Eichmann osočí u soudu Globkeho, deník to jen jednoduše zmiňuje a připojuje několik vět o tom, že západní Německo již vydalo prohlášení popírající Globkeho vinu na zločinech⁴⁵⁴, více se aféře však deník nevěnuje; Mertenovo obvinění ani nezmiňuje.

Zajímavější články deník publikuje až v prosinci po vynesení rozsudku, kdy se opět Terence Prittie opět věnuje západnímu Německu a tamním ohlasům na proces. Konstatuje, že vynesení trest přilákal v Německu méně pozornosti, než by se dalo čekat. Důvod spatřuje především v délce procesu – trval tak dlouho, až o něj většina Němců ztratila zájem, a viní rovněž jiné vzniklé politické kauzy, které zatlačily soud do pozadí.⁴⁵⁵ Konstatuje ovšem, že:

*„Obecně však západoněmecké reakce na Eichmannův proces a jeho vyústění ukázaly vhodnou směsici respektu k procesům izraelského práva a lítosti nad hroznou křivdou způsobenou nacisty na Židech.“*⁴⁵⁶

Při potvrzení výsledků odvolacího soudu čerpá deník opět informace ze zpravodajských agentur, Eichmann byl však podle očitého svědka cestou na popravu „klidný, rozvážený a vzdorovitý až do konce“.⁴⁵⁷

---

⁴⁵⁴ NESG. Eichmann "only an emigration expert": no connection with mass murders'. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35759)., s. 11

⁴⁵⁵ PRITTIE, Terence. Quiet Remorse on Eichmann: German reflections. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35911)., s. 1

⁴⁵⁶ Tamtéž, s. 1

⁴⁵⁷ NESG. Eichmann Dies „Unrepentant“: Hanged at midnight in Tel-Aviv prison ; "Bitter to the End." *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1962, (36051)., s. 1

3.3.4 Velká Británie: Daily Mirror

Deník byl založen Alfredem Harmsworthem (později Lordem Northcliffem) v roce 1903, jedná se tedy o nejstarší fungující bulvární noviny. V 60. letech se jednalo o jediné britské noviny, které dosahovaly denního prodeje pěti milionu kusů.⁴⁵⁸ Šéfredaktorem ve sledovaném období byl Lee Howard, který nastoupil do funkce na jaře 1961.⁴⁵⁹

Článkům o Eichmannovi se věnovali dva autoři. Prvním z nich byl Donald Wise, který byl jedním z nejrespektovanějších zahraničních zpravodajů své generace.⁴⁶⁰ V Daily Mirror pracoval od roku 1960, deník však měl podle jiných novinářů „málo prostoru nebo vkusu pro jeho ironický styl nebo politické hodnocení“.⁴⁶¹ Druhým autorem byl novinář pod pseudonymem Cassandra, za nímž stál novinář William Connor, známý sloupkař Daily Mirror, který byl kdysi takovým národním pokladem, že byl povýšen do šlechtického stavu.⁴⁶²

Deník informoval o všech částech procesu. Díky povaze deníku byly titulky bulvární, například: „Sladkost – potom byly děti poslány na smrt“⁴⁶³, „Pošlete 150 lebek, řekl profesor... a tak sťali 150 Židů“⁴⁶⁴, nebo „Zabil bych svého otce“⁴⁶⁵. Články měly většinou podnadpisy pro snazší orientaci čtenářů a rozsah nebyl příliš dlouhý. I přes bulvární zaměření nebylo reportování amatérské, Daily Mirror poskytoval dostatek informací o dění a pocitech v soudní síni. Články byly mnohdy doprovázeny fotografií, zdroj však nebyl uveden. Zprávy o procesu byly doprovázeny speciální titulkem „Soud Adolfa Eichmanna“

---

⁴⁵⁸ REID, Alanah. *A History of the Daily Mirror* [online]. 2.4.2020 [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.historic-newspapers.co.uk/blog/daily-mirror-history/>

⁴⁵⁹ NESG. The Daily Mirror Newspapers Limited. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17900), s. 8

⁴⁶⁰ *Donald Wise* [online]. 9.6.1998 [cit. 2021-04-16]. Dostupné z: <https://www.heraldscotland.com/news/12261062.donald-wise/>

⁴⁶¹ POCOCK, Tom. *Obituary: Donald Wise* [online]. 31.5.1998 [cit. 2021-04-16]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/news/obituaries/obituary-donald-wise-1162324.html>

⁴⁶² *As Cassandra Was Saying...* [online]. 3.9.2018 [cit. 2021-04-16]. Dostupné z: <https://www.christopherfowler.co.uk/blog/2018/09/03/as-cassandra-was-saying/>

⁴⁶³ WISE, Donald. A Sweet - Then Children Were Sent to Death: Court told about 'one kindly act'. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17833), s. 4

⁴⁶⁴ WISE, Donald. Send 150 Skulls, Said the Professor.. So 150 Jews were beheaded. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17836), s. 9

⁴⁶⁵ WISE, Donald. I'd have killed my father: Eichmann confesses. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17835), s. 9

doplněný nákresem svastiky a Davidovy hvězdy.

Deník věnoval určitou pozornost procesu ještě před jeho zahájením – psal o výsledku soudu v Cologne ohledně proplacení nákladů na Eichmannovu obhajobu⁴⁶⁶, informoval o nadcházejícím zahájení soudu a padla zmínka o tom, že vláda Velké Británie žádného svého zástupce neposílá – oficiálním důvodem má být tvrzení, že žádný z britských občanů s Eichmannem nebyl zapleten.⁴⁶⁷ Na začátku dubna byla Eichmannovi věnována celá jedna strana deníku doprovázená velkou fotografií. Článek je uveden tímto krátkým odstavcem:

„Celá záležitost Eichmanna mohla být vyřešena jeho izraelskými únosci v Argentině před jedenácti měsíci za tři pence – cenu kulky. Do příštího úterý bude ale Eichmannovo zajetí a soud bude stát izraelský stát téměř 3 miliony liber. Stálo to za to?“⁴⁶⁸

Donald Wise zmiňuje obavy a pochyby doprovázející nadcházející soud – Izraelci se bojí obnovení protizidovských pocitů, u ostatních zase panují pochyby o způsobilosti soudu a vyslovují tři konkrétní otázky pochyb – *„Může být soud spravedlivý, když je čistě izraelský? Může soud rozhodovat o muži, který byl násilně zbaven ochrany jiného státu? Může organizovat soud stát, který v době spáchání domnělých skutků ještě neexistoval?“⁴⁶⁹*

William Connor (Cassandra) byl při zahájení procesu překvapen Eichmannovým vzhledem, jehož normálnost nekorespondovala s představami o ztělesnění zla. Uvádí, že Eichmann, proti němuž byl „Čingischán sociálním pracovníkem“, vypadá spíše jako „prostý venkovský právník, který by mohl být ve správní radě místní nemocnice“.⁴⁷⁰ Považuje za zvláštní, že „veškeré maniakální šílenství lidstva by mělo být symbolizováno ve fyzické osobě, které by si při bohoslužbě v Balhamu⁴⁷¹ nikdo nevšiml.“⁴⁷²

---

⁴⁶⁶ NESG. 'NO' to Eichmann. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17821), s.24

⁴⁶⁷ WISE, Donald. This Way to Eichmann. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17825), s. 3

⁴⁶⁸ WISE, Donald. Eichmann Trial Jitters. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17823), s. 5

⁴⁶⁹ Tamtéž, s. 5

⁴⁷⁰ CASSANDRA. The Man in the Glass Cage. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17827), s. 14-15

⁴⁷¹ Balham je část Londýna

⁴⁷² CASSANDRA. The Man in the Glass Cage. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17827), s. 14-15

Zmiňuje rovněž stížnost obhajoby na nemožnost přivést si svědky do Izraele, neboť jim není zaručeno bezpečné zacházení. Connor na to reaguje poměrně přísně konstatováním, že se Židy v letech 1935 až 1945 v rukou Německa nebylo bezpečně zacházeno v plynových komorách a bezpečného zacházení se nedostalo ani zastřeleným ženám a kojencům v masových hrobech.⁴⁷³

Reportování ze soudní síně je přehledné a nepomíjí žádné důležité informace. Reportéři však nebyli na místě po celé trvání procesu, zprávy od nich deník publikuje první dva týdny soudu a následně až v období, kdy Eichmann vystupuje jako svědek. Přesto však není reportování deníku ochuzené – shrnuje všechna svědectví a často dává prostor citacím svědků. Díky bulvárnímu zaměření dává deník pochopitelně prostor především šokujícím, hroživým výpovědím. Takovým bylo například svědectví přeživšího z Treblinky:

„Viděl jsem ohromnou oblast o velikosti mnoha kilometrů, nad níž byly roztroušené lebky a kosti a hromady bot. Mezi nimi byly boty tisíců malých dětí.“⁴⁷⁴

Svědék dění v Československu, dr. Paul Meretz, bývalý předseda československé sionistické federace, hovořil o tom, že v Československu byli dva muži, kteří pomohli mnoha Židům uprchnout do Palestiny – prvním z nich byl Robert Stopford a druhým byl Jan Masaryk.⁴⁷⁵

Deník se nevyhýbal ani kontroverzním tématům – když u soudu zazněla informace, že Velká Británie zamítla plán na bombardování Osvětimi kvůli „velkým technickým obtížím“, deník ji otiskl i s poznámkou žalobce Hausnera „nemyslím si, že byly nějaké technické obtíže“, avšak bez dalšího komentáře.⁴⁷⁶

Jak jsem již zmiňovala, články od Donalda Wise se vrací se začátkem Eichmannovy výpovědi. Jeho výpověď popsal jako „trhané štěky, nebo dlouhé, nesourodé vysvětlování,

---

⁴⁷³ CASSANDRA. The Man in the Glass Cage. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17827)., s. 14-15

⁴⁷⁴ NESG. Two Tiny Shoes That Tell a Tale of Horror. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17846)., s. 3

⁴⁷⁵ NESG. I have the Jews on the run, he wrote: ..as he aimed for a top job. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17841)., s. 21

⁴⁷⁶ NESG. Mercy raids ban - Britain accused. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17869)., s. 21

kterému nepomáhá jeho extrémně omezená slovní zásoba“.⁴⁷⁷ Vedle Wise údajně seděl nejmenovaný německý novinář, který během poslechu svědectví konstatoval: „*Když zavřu oči, znovu slyším Hitlera; Eichmann musel velmi pečlivě kopírovat jeho styl*“⁴⁷⁸.

Když Eichmann zmíní ve své výpovědi Hanse Globkeho, začíná se pozornost deníku upírat i na něj. Wise uvádí, že Globke byl obviněn již několikrát, je ale pod silnou ochranou Adenauera. Globke podle deníku tvrdí, že „nebyl skutečným nacistou, ale ‚mužem v utajení‘, který se snažil vzdorovat protižidovským hýbatelům“⁴⁷⁹. Čtyři dny poté, co se Wise zmiňuje o tom, že Globkeho jméno padlo v Eichmannově výpovědi, publikuje deník článek s nadpisem „Muž se všemi odpověďmi“ – jedná se o rozhovor, který udělal v Bonnu s Globkem William Connor (Cassandra). V tomto rozhovoru Globke přiznává, že se sice podílel na tvorbě Norimberských zákonů, činil tak ale „s největší nechutí“ a tvrdí, že „úkol nechtěl splnit“.⁴⁸⁰ Vyjadřuje se také k Eichmannově obvinění:

*„Musíte pamatovat, že Eichmann má velký zájem na přesunu a snížení odpovědnosti a přenos břemena odpovědnosti na jiné lidi.“*⁴⁸¹

Co William Connor v rozhovoru zásadně rozporuje, je Globkeho tvrzení, že běžní Němci nevěděli o konečném řešení. Connor podotýká, že se mnoho Němců muselo na exekuci konečného řešení podílet a určitě se i svěřit známým, a proto tomuto tvrzení nemůže věřit.⁴⁸²

V prosinci věnuje deník Eichmannovi ještě jeden dlouhý článek, ve kterém se Wise zabývá otázkou možného trestu pro Eichmanna. Uvádí, že v Izraeli od založení státu v roce 1948 ještě nebyl nikdo popraven, a přestože je přijatý zákon o tom, že trest smrti by měl být proveden formou oběšení, v Izraeli není žádný popravčí – dvě věznice však mají šibenici.

---

⁴⁷⁷ WISE, Donald. The Nazis And I - By Eichmann. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17887), s. 7

⁴⁷⁸ WISE, Donald. The Nazis And I - By Eichmann. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17887), s. 7

⁴⁷⁹ WISE, Donald. Adenauer's Top Aide ‚Robbed Jews‘. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17888), s. 2

⁴⁸⁰ CASSANDRA. The Man With All the Answers. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17891), s. 10

⁴⁸¹ Tamtéž, s. 11

⁴⁸² Tamtéž, s. 11

Podle izraelských zákonů nemůže být případně Eichmann ani zpopelněn, problémem by byla i doživotní izolace Eichmanna, která by pro Izrael představovala technickou složitost.⁴⁸³ Další zprávy jsou spíše prostými konstatováními výsledku soudu, který není překvapením – Connor již v červnu konstatoval, že „pokud není vinen Eichmann, pak není nikdo nikdy vinen“⁴⁸⁴.

3.3.5 Kanada: The Gazette

Deník The Gazette, nyní Montreal Gazette, byl založen roku 1778, jedná se tedy o jednu z nejstarších novin v severní Americe. Původně se jednalo o noviny vydávané ve francouzštině, později bilingvní, až v roce 1822 začaly vycházet pouze v angličtině.⁴⁸⁵ Vychází v Montrealu v Kanadě. Deník neuváděl na své titulní straně číslo vydání, pouze ročník vydání a datum.

Do Jeruzaléma nevysílá deník vlastního zástupce, ale bude čerpat ze zdrojů patnácti zkušených reportérů ze čtyř významných zpravodajských agentur. Byli mezi nimi například vojenský historik a novinář S. L. A. Marshall, Relman Morin oceněný dvěma Pulitzerovými cenami, korespondent Reuters Arye Wallenstein nebo novinářskými cenami ověřený Robert S. Bird.⁴⁸⁶

The Gazette se stejně jako ostatní deníky věnuje již před procesem, avšak jen povrchně. Krátce před zahájením procesu vydává deník dlouhý článek, jehož autorem je S. L. A. Marshall, a který pojednává o přípravách procesu. Marshall konstatuje, že dosud žádný soud s jediným obviněným neměl tak rozsáhlou celosvětovou pozornost – dokonce i norimberský proces (který byl dokonce soudem více jedinců) měl podle Marshalla méně

---

⁴⁸³ WISE, Donald. Alive or Dead: Eichmann might haunt Israel forever. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (18 033)., s. 8

⁴⁸⁴ CASSANDRA. Condition for Evil. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17879)., s. 6

⁴⁸⁵ POTTER, Jessica. Montreal Gazette. *The Canadian Encyclopedia* [online]. 2.11.2010 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/montreal-gazette>

⁴⁸⁶ NESG. The Eichmann trial in The Gazette. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 7.4.1961, **183.**, s. 1

senzace.⁴⁸⁷ Podle korespondenta Relmana Morina je „každý aspekt nadcházejícího soudu na gigantické škále“ a říká, že zřejmě nikdy dříve nemusel žádný soud „bojovat s tak velkými morálními, právními a politickými důsledky“.⁴⁸⁸ Deník popisuje rovněž opatření doprovázející soud a konstatuje, že „Eichmann by bez takové ochrany pravděpodobně nežil dostatečně dlouho“.⁴⁸⁹

Krátce před zahájením procesu ještě přináší deník zprávu o tom, že je Eichmannův syn Horst nezvěstný a jeho zmizení připisují blízcímu se soudu.⁴⁹⁰

Zahájení soudu je popsáno jako „zvednutí opony na paměti světa“, a Marshall přibližuje Eichmannovo vzezření:

„Ted' pětapadesátník a nevypadající starší – fyzická skutečnost naznačující, že aby se projevilo napětí žití se svým svědomím, musí člověk svědomí nejprve mít – je střední výšky a postrádá nápadné rysy obličeje, s výjimkou nápadného, zkrouceného nosu. Přestože má obličej s bledou pletí a ostrýma očima, jeho tvář je spíš laskavější než dravá.“⁴⁹¹

Přestože pokrývá deník všechny důležité části procesu a informuje o dění ze soudní síně téměř na každodenní bázi, informování je dost jednotvárné. Jedná se především o popisy ze soudní síně doplněné citacemi svědků, obžaloby či obhajoby, ale chybí k tomu jakékoliv komentáře nebo vyjádření stanoviska deníku. Nehodnotí kvalitu procesu, v prosinci pouze zmiňuje, že byl Eichmann souzen podle Servatia spravedlivě⁴⁹², nicméně poznámky k průběhu soudního řízení chybí. Deník se rovněž příliš nevěnoval hlavním osobnostem procesu, nebyly zveřejněny profily soudců ani právníků, aby si mohl čtenář udělat lepší

---

⁴⁸⁷ MARSHALL, S.L.A. Little Room Left For Spectators When Eichmann's Trial Opens Tuesday. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 8.4.1961, **183.**, s. 2

⁴⁸⁸ MORIN, Relman. Legions Of Ghosts Stand Witness Against Eichmann. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 10.4.1961, **183.**, s. 2

⁴⁸⁹ NESG. Strict Security Measures for Eichmann. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 8.4.1961, **183.**, s. 1

⁴⁹⁰ NESG. Eichmann's Son Vanishes In Argentina As Day Of Father's Trial Approaches. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 10.4.1961, **183.**, s. 1

⁴⁹¹ MARSHALL, S.L.A. Little Room Left For Spectators When Eichmann's Trial Opens Tuesday. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 8.4.1961, **183.**, s. 2

⁴⁹² NESG. Dec. 15: A Day Of Reckoning. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 16.12.1961, **184.**, s. 4

představu. Fotky jsou publikovány poměrně výjimečně.

Dva měsíce po zahájení procesu vydává deník článek, který se velmi vymyká obvyklému stylu – prostému popisu – a ve kterém představuje svůj pohled na proces novinář Edwin Roth. Říká, že tento „největší vražedný proces všech dob“ je pro všechny korespondenty mimořádný, neboť jejich úlohou je posuzovat spravedlivost tohoto procesu. Všichni korespondenti se shodují, soud probíhá velmi spravedlivě a Roth konstatuje, že právě to je pro Izrael významné: „ještě důležitější, než usvědčení Eichmanna je pro Izrael přesvědčit svět, že Eichmann zde dostává nejspravedlivější soud, jaký kde mohl mít“.⁴⁹³

Zajímavý je jeho popis vnímání stavů, které prožívají reportéři, kteří v Izraeli vydrželi i na výpovědi svědků:

„Ve výpovědích svědků se hrůza hromadí na hrůzu. Mnoho z toho, co slyšíme z první ruky, nemůžeme napsat, protože by to nemohly otisknout žádné noviny, které by se mohly dostat do rukou dětem. V kanceláři generálního prokurátora jsem viděl fotografie, které nikdy nebudou nikde publikovány. Každý den vidíme lidi, kteří prošli nejhlubším peklem – a to není ani klišé, ani nadsázka. Snažíme se nepopsatelnou hrůzu zhustit do odstavců slov podle zásad našeho řemesla. Ale vražda milionů lidí, doprovázená hrůzami, které si v nejhorších nočních můrách mohli představit pouze nevyhlášená chovanci blázců, je opravdu nepopsatelná.“⁴⁹⁴

Když se soud chýlí k okamžiku Eichmannovy výpovědi, deník konstatuje, že „na tento okamžik čekal jeruzalémský soud, Izraelci a celý svět od května 1960, kdy izraelští agenti vytrhli úhlavního nepřítele svého lidu z jeho argentinského úkrytu“⁴⁹⁵. Eichmannovo svědectví je popsáno jako „rozvláčné“.⁴⁹⁶

Když Eichmann zmíní ve své výpovědi Globkeho, deník to zmiňuje, ale nechává bez

---

⁴⁹³ ROTH, Edwin. Israel's Problem: What To Do About Eichmann's Crimes. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 10.6.1961, **183.**, s. 21

⁴⁹⁴ Tamtéž, s. 21

⁴⁹⁵ NESG. Eichmann To Speak For Defence Today. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 20.6.1961, **184.**, s. 1

⁴⁹⁶ HUDGINS, Garven. Eichmann Tells Court He Is 'Surprised' At Extent Of Nazi Slaughter. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 22.6.1961, **184.**, s. 10

dodatečného komentáře.⁴⁹⁷ Globkemu se deník paradoxně věnuje spíše před začátkem procesu, když publikuje článek s titulkem „Ex-nacistický poradce: Problém Globke v Bonnu“⁴⁹⁸. Hans Globke působící jako tajemník kancléře je podle deníku „nejvíce kontroverzní postavou západního Německa“⁴⁹⁹, který má podle německého životopisce „více moci než všech 17 spolkových ministrů dohromady“⁵⁰⁰. Wilhelm Frick, který působil jako ministr vnitra v nacistickém Německu a v rámci norimberského procesu byl odsouzen k smrti, řekl, že „Globke prokázal loajalitu a stálou spolupráci.“⁵⁰¹ Je stručně zmíněno i obvinění, které vzešlo od Maxe Mertena. Následně je citováno stanovisko kancléře Adenauera:

*„Viděl jsem svědectví od Židů, kteří tvrdí, že Globke zachránil jejich životy tím, že riskoval ten svůj. Spojenci nejdůkladněji zkontrolovali jeho politické zázemí a není důvod, proč bychom to neměli přijímat jako dostačující.“*⁵⁰²

V prosinci se deník věnuje vynesení rozsudku a publikuje i delší články. Věnuje se vývoji Eichmannova života a zmiňuje, že byl osamělým, nešťastným dítětem, kterého pronásledovaly děti ulicemi a křičely na něj, že je Žid.⁵⁰³

Deník se věnuje i únosu Eichmanna z Argentiny do Izraele a poznamenává, že byl někdy "pronásledován intenzivně, někdy nejistě, ale pronásledovatelé nikdy nebyli lhostejní"⁵⁰⁴. Tento soud s Eichmannem podle deníku „přinesl světu tvář smrti duše“⁵⁰⁵ a to, co z Eichmanna zůstalo, je „něco méně než člověk“⁵⁰⁶.

---

⁴⁹⁷ HUDGINS, Garven. Eichmann Tells Court He Is 'Surprised' At Extent Of Nazi Slaughter. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 22.6.1961, **184.**, s. 10

⁴⁹⁸ NESG. Ex-Nazi Aide: Globke Problem In Bonn. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 6.4.1961, **183.**, s. 14

⁴⁹⁹ Tamtéž, s. 14

⁵⁰⁰ Tamtéž, s. 14

⁵⁰¹ Tamtéž, s. 14

⁵⁰² Tamtéž, s. 14

⁵⁰³ NESG. As Child: Unhappy, Lonely. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 16.12.1961, **184.**, s. 4

⁵⁰⁴ NESG. Grab Ended 15-Year Search. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 16.12.1961, **184.**, s. 4

⁵⁰⁵ NESG. The Face Of Adolf Eichmann. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 18.12.1961, **184.**, s. 6

⁵⁰⁶ Tamtéž, s. 6

V květnu, krátce před potvrzením výsledku odvolacího řízení, deník přináší zprávu, že byl Eichmann navštíven svou manželkou Verou. Ta následně o setkání s manželem promluvila s tiskem a svěřila se, že manžela oslovuje „Addie“ a „přísahala by na své děti, že je manžel nevinný“.⁵⁰⁷ Článek byl doplněn i její fotografií. Po Eichmannově popravě se v deníku píše, že by měl případ Adolfa Eichmanna sloužit jako varování pro lidstvo.⁵⁰⁸

---

⁵⁰⁷ FELDMAN, Trude B. Eichmann visited by Wife. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 29.5.1962, **184.**, s. 1

⁵⁰⁸ NESG. A Warning To Humanity. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 2.6.1962, **184.**, s. 6

Závěr

Ve své práci jsem se zaměřila na mediální obraz soudního procesu s Adolfem Eichmannem ve vybraném československém a zahraničním tisku. Práce byla rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou.

V teoretické části jsem popsala vývoj Eichmannova života od jeho dětství až po konec 2. světové války a následně jeho únos z Argentiny do Izraele. V druhé části jsem ve stručnosti popsala mezinárodní politickou situaci a situaci v Československu, včetně aspektů, které mohly referování o procesu ovlivnit.

Cílem praktické části bylo přiblížit reflexi soudního procesu ve vybraném denním československém a zahraničním tisku. K tomu bylo použito obsahové a deskriptivní analýzy relevantních článků ve sledovaném období (duben-srpen 1961, prosinec 1961, květen 1962). Oproti tezi byla do praktické části dodána kapitola „Soud s Eichmannem“ popisující průběh soudního řízení, za účelem dosažení uceleného obrazu práce.

Analýze obsahu byly podrobeny československé deníky Rudé právo a Práca, americké The New York Times a Daily News, britské The Guardian a Daily Mirror a kanadský The Gazette. Výběr deníků byl zvolen tak, aby bylo zastoupeno více deníků z různých států a rovněž různé zaměření deníků (seriózní a bulvárnější).

Analýza odhalila zásadní rozpor mezi referováním československých a zahraničních deníků. Československé deníky pracovaly s procesem jako s prostředkem pro použití propagandy proti západnímu Německu, cílené zejména na bývalé exponenty nacistického režimu. O této propagandě, nejvíce zaměřené proti osobě západoněmeckého státního tajemníka Hanse Globkeho, jsem psala více v teoretické části práce. Použitý narativ obou československých deníků (Rudé právo, Práca) byl stejný, Práca však poskytovala procesu více prostoru. Oba deníky rovněž využívaly služeb korespondenta Yehudy Lavah působícího pod pseudonymem Jigal Arci, což mělo zřejmě velký vliv na jednotvárnost obsahu. Deníky rovněž shodně doplňovaly články minimem fotografií či karikatur.

Všechna analyzovaná periodika, československá i zahraniční, shodně věnovala procesu nejvíce pozornosti na jeho zahájení. Četnost článků se s ubíhajícím časem snižovala, za což

může pravděpodobně dlouhé trvání procesu a ztráta zájmu čtenářů o soudní řízení.

Zahraniční deníky oproti československým deníkům věnovaly procesu prostor již před jeho začátkem. Nejbohatší informování s velmi dobrým stylem reportování poskytoval americký deník The New York Times, který si držel vysoký standard po celou dobu soudního řízení. Autorem většiny analyzovaných článků tohoto deníku byl Homer Bigart, oceněný již dříve za svůj pracovní výkon dvěma Pulitzerovými cenami. Deník The New York Times měl rovněž nejvyšší četnost zpráv o procesu – v den jeho zahájení se věnoval tomuto tématu v devíti člancích.

Druhý americký analyzovaný deník, Daily News, poskytl čtenářům největší množství fotografií z místa konání, k čemuž využil různé zdroje – vlastní fotografie i služby zpravodajských agentur.

Problém téměř všech analyzovaných zahraničních periodik spočíval v tom, že vysokou úroveň reportování udržela jen první dva týdny procesu, další týdny následně pouze zpracovávala zprávy poskytnuté zpravodajskými agenturami. Přestože články obsahovaly popis nejdůležitějšího dění v soudní síni, deníky už neposkytovaly živé referování o atmosféře procesu – chyběl prvek „přítomnosti“ v soudní síni. Tento úkaz je markantní například u britského deníku The Guardian, pro který psal první dva týdny procesu vynikající reportér James Morris, a tak je propad čtivosti článků téměř hmatatelný.

Přestože všechny zahraniční deníky popisovaly stejné dění (československé deníky rovněž, nahlížely na ně však jinou optikou a nevěnovaly jim příliš prostoru), téměř u každého z nich byla publikována nějaká zpráva či informace, která nebyla v jiném deníku uvedena. Za nejvíce mimořádné články považuji v tomto ohledu článek The Gazette, ve kterém novinář Edwin Roth přiblížil rozpoložení, ve kterém se novináři přítomní v soudní síni nacházejí – tento článek nabídl velmi zajímavý vhled „za oponu“. Druhým článkem byl rozhovor Williama Connora (pod pseudonymem Cassandra) se západoněmeckým státním tajemníkem Hansem Globkem, který vyšel v britském Daily Mirror. Třetí článek, který napsal John Gregg pro Daily News, přinesl až mimořádně podrobné informace o životě Eichmannova obhájce Servatia, a to včetně polohy jeho kanceláří, značky jeho vozu a popisu domu, ve kterém Servatius žil.

Domnívám se, že se mi cíl práce uvedený v tezi i úvodu podařilo naplnit. Možné rozšíření práce spatřuji v zahrnutí západoněmeckých a východoněmeckých periodik do analýzy (toto nebylo možné z důvodu jazykové bariéry) a případně zpracování mediální reflexe Eichmannova únosu.

Myslím, že téma Eichmanna a dalších osobností nacistického režimu je stále aktuální; důkazem toho může být například filmové zpracování Eichmannova únosu s názvem „Operace Eichmann“, natočené v roce 2018. Další důvod aktuálnosti daného tématu spatřuji v tom, že genocida a nenávist pramenící z rasové odlišnosti není, bohužel, realitou pouze minulosti.

Summary

In my thesis I focused on the media image of the trial with Adolf Eichmann in chosen Czechoslovak and foreign press. The thesis was divided into two parts, theoretical and practical.

In the theoretical part, I described the development of Eichmann's life from his childhood to the end of World War II and then his abduction from Argentina to Israel. In the second part, I briefly described the international political situation and the situation in Czechoslovakia, including aspects that may have affected the reporting on the process.

The aim of the practical part was to present the reflection of the court process in selected daily Czechoslovak and foreign press. Content and descriptive analyses of relevant articles in the period under review (April-August 1961, December 1961, May 1962) were used for this purpose. Contrary to the thesis, the chapter "Court with Eichmann" was added to the practical part, describing the course of court proceedings, in order to achieve a comprehensive picture of the thesis.

The Czechoslovak dailies *Rudé právo* and *Práca*, the American *The New York Times* and *Daily News*, the British *The Guardian* and *Daily Mirror* and the Canadian *The Gazette* were analysed for the content. The selection of dailies was chosen to represent more dailies from different countries as well as different dice orientations (serious and tabloid). The analysis revealed a fundamental discrepancy between the reporting of Czechoslovak and foreign dailies. Czechoslovak dailies worked with the process as a means of using propaganda against West Germany, aimed mainly at former exponents of the Nazi regime. I wrote more about this propaganda, most directed against the person of West German Secretary of State Hans Globke, in the theoretical part of the thesis. The narrative used by both Czechoslovak dailies (*Rudé právo*, *Práca*) was the same, but *Práca* provided more space for the process. Both dailies also used the services of correspondent Yehuda Lavah, operating under the pseudonym Jigal Arci, which apparently had a major impact on the monotony of the content. The dailies also supplemented the articles with a minimum of photographs or caricatures.

All analysed periodicals, Czechoslovak and foreign, paid the most attention to the process at the beginning. The frequency of articles has decreased over time, probably due to the length of the process and the loss of readers' interest in litigation.

Unlike Czechoslovak dailies, foreign dailies devoted space to the process before it began. The richest information with a very good reporting style was provided by the American daily The New York Times, which maintained a high standard throughout the court proceedings. The author of most of the analysed articles in this newspaper was Homer Bigart, who had previously been awarded two Pulitzer Prizes for his work. The New York Times also had the highest frequency of reports on the process - on the day it began, it addressed the subject in nine articles.

The second American newspaper analysed, the Daily News, provided readers with the largest number of photos from the venue, using various sources - its own photographers and news agency services.

The problem of almost all analysed foreign periodicals was that it maintained a high level of reporting only for the first two weeks of the process, the following weeks only processed reports provided by news agencies. Although the articles described the most important events in the courtroom, the dailies no longer provided a lively report on the atmosphere of the trial - the element of "presence" in the courtroom was missing. This phenomenon is striking, for example, in the British daily The Guardian, for which the first two weeks of the trial were written by the excellent reporter James Morris, so the decline in the readability of articles is almost palpable.

Although all foreign dailies described the same events (Czechoslovak dailies as well, they looked at them from a different perspective and did not devote much space to them), almost every one of them published a report or information that was not mentioned in another newspaper. I consider the Gazette article to be the most extraordinary in this respect, in which journalist Edwin Roth described the mood in which journalists present in the courtroom are located - this article offered a very interesting insight "behind the curtain". The second article was an interview with William Connor (under the pseudonym Cassandra) with West German Secretary of State Hans Globek, published in the British Daily Mirror.

The third article, written by John Gregg for the Daily News, provided extremely detailed information about the life of Eichmann's lawyer, Servatius, including the location of his offices, the brand of his car, and a description of the house in which Servatius lived.

I believe that I managed to fulfill the goal of the work stated in the thesis and the introduction. I see a possible extension of the work in the inclusion of West German and East German periodicals in the analysis (this was not possible due to the language barrier) and possibly the elaboration of a media reflection on Eichmann's abduction.

I think that the topic of Eichmann and other personalities of the Nazi regime is still relevant; Evidence of this can be found, for example, in the film adaptation of Eichmann's abduction entitled "Operation Eichmann", shot in 2018. I see another reason for the topicality of the topic in the fact that genocide and hatred stemming from racial differences is, unfortunately, not just a reality of the past.

Použitá literatura

Tituly odborné literatury

ADLER, H. G. *Theresienstadt 1941–1945: The Face of a Coerced Community*. New York: Cambridge University Press, 2017. ISBN 978-0-521-88146-3.

AHARONI, Zvi a Wilhelm DIETL. *Operation Eichmann: The Truth about the Pursuit, Capture and Trial*. London: Cassell & Co, 1999. ISBN 0-304-35201-2.

ARENDR, Hannah. *Eichmann v Jeruzalémě: zpráva o banalitě zla*. Praha: OIKOYMENH, 2019. Knihovna politického myšlení. ISBN 978–80–7298–367–4.

BANCHOFF, Thomas. *The German Problem Transformed: Institutions, Politics, and Foreign Policy, 1945-1995*. Ann Arbor: The University of Michigan Press, 2002. ISBN 978-0-472-02265-6.

BASCOMB, Neal. *Hunting Eichmann: How a band of survivors and a young spy agency chased down the world's most notorious Nazi*. Boston: Houghton Mifflin Harcourt, 2009. ISBN 978-0-618-85867-5.

BAUER, Yehuda. *Jews for sale?: Nazi-Jewish Negotiations, 1933-1945*. New Haven: Yale University Press, 1994. ISBN 0-300-05913-2.,

BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3028-8.

BRAHAM, Randolph L. a András KOVÁCS, ed. *Holocaust in Hungary: Seventy Years Later*. Hungary: Central European University Press, 2016. ISBN 978-963-386-147-9.

BRAHAM, Randolph L. *The Politics of Genocide: The Holocaust in Hungary*. Condensed Edition. Detroit: Wayne State University Press, 2000. ISBN 978-0-8143-3889-6.

BROWNING, Christopher R. *The Origins of the Final Solution: The Evolution of Nazi Jewish Policy, September 1939–March 1942*. Lincoln: University of Nebraska Press, 2004. ISBN 0-8032-1327-1.

CESARANI, David. *Eichmann: jeho život a zločiny*. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-80-7203-951-7.,

CÍLEK, Roman. *Půjdu do pekla spokojen...: Adolf Eichmann: životní dráha masového vraha*. Praha: Epoque, 2015. ISBN 978-807-4252-686.

ČEJKA, Marek. *Dějiny moderního Izraele*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-7327-8.

DVOŘÁK, Jan, Jan HORNÍK a Adam HRADILEK. První transporty evropských Židů v dějinách holocaustu. *Paměť a dějiny*. Ústav pro studium totalitních režimů České republiky, 2014, VIII(4), 101-118. ISSN 1802-8241

- EDELMAN, Marek. *The Ghetto Fights: Warsaw 1941 - 43*. London: Bookmarks Publications, 2013. ISBN 978-0906224564.
- FRIEDMAN, Jonathan C., ed. *The Routledge History of the Holocaust*. London: Routledge, Taylor & Francis, 2011. ISBN 0-203-83744-4.
- FRIESER, Karl-Heinz, ed. *Germany and the Second World War: VOLUME VIII The Eastern Front 1943–1944: The War in the East and on the Neighbouring Fronts*. Oxford: Clarendon press, 2017. ISBN 978–0–19–872346–2.
- FULBROOK, Mary. *A Concise History of Germany*. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. ISBN 978-1-108-41837-9.
- GOSHEN, Seev. *Eichmann und die Nisko-Aktion im Oktober 1939*. Eine Fallstudie zur NS-Judenpolitik in der letzten Etappe vor der „Endlösung“. *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, 1981, Jahrgang 29, Heft 1
- GUTMAN, Israel. *Resistance: The Warsaw Ghetto Uprising*. Boston: Houghton Mifflin, 1994. eISBN 978-0-15-603584-2.
- HANEBRINK, Paul A. *In Defense of Christian Hungary: Religion, Nationalism, and Antisemitism, 1890–1944*. Ithaca and London: Cornell University Press, 2006. ISBN 978-1-5017-2726-9.
- HAUSNER, Gideon. *Spravedlnost v Jeruzalémě*. Praha: Paseka, 2018. ISBN 978-80-7432-901-2.
- HENRY, Patrick, ed. *Jewish Resistance against the Nazis*. Washington: The Catholic University of America Press, 2014. ISBN 978-0-8132-2589-0.
- HÖSS, Rudolf. *Velitelem v Osvětimi: autobiografické zápisky*. Praha: Academia, 2010. Stíny. ISBN 978-80-200-1471-9.
- HRADSKÁ, Katarína. Činnosť Ústredne židov počas deportácií židov zo Slovenska. *Človek a spoločnosť*, 2004, roč. 7, č. 3.
- IRVING, David. *Banged Up: Survival as a Political Prisoner in 21st Century Europe*. Windsor, England: Focal Point Publications, 2008. ISBN 9781872197319.
- JASCH, Hans-Christian a Christoph KREUTZMÜLLER. *The Participants: The Men of the Wannsee Conference*. Berghahn Books, 2017. ISBN ISBN 978-1-78533-634-8.
- JUDT, Tony. *Postwar: A History of Europe Since 1945*. New York: The Penguin Press, 2005. ISBN 1-59420-065-3.
- KALOUS, Jan. Komunisté před soudem: K některým aspektům politických procesů v Československu na počátku 50. let. *Paměť a dějiny*. Ústav pro studium totalitních režimů České republiky, 2012, VI(4), 1-8. ISSN 1802-8241.

- KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-807-3676-988.
- LETZ, Róbert, ed. *Dokumenty k procesu s katolíckymi biskupmi Jánom Vojaššákom, Michalom Buzalkom a Pavlom Gojdičom*. Bratislava: Ústav pamäti národa, 2007. ISBN 978-80-969296-6-5.
- LIPSTADT, Deborah E. *The Eichmann Trial*. New York: Schocken Book, 2011. eISBN 978-0-8052-4291-1.
- LIZCOVÁ, Zuzana. *Kulturní vztahy mezi ČSSR a SRN v 60. letech 20. století*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, 2012. Teritoria. ISBN 978-80-7363-201-4.
- LONDÁKOVÁ, Elena a kol. *Rok 1968: Novináři na Slovensku*. Bratislava: Historický ústav SAV - Slovenský syndikát novinárov, 2008. ISBN 978-80-969782-9-8.
- LOZOWICK, Yaacov. *Hitler's Bureaucrats: The Nazi Security Police and the Banality of Evil*. London: Continuum in association with Leicester University Press, 2002. ISBN 0-8264-5711-8.
- MALKIN, Peter Z. a Harry J. STEIN. *Eichmann in My Hands: A First-Person Account by the Israel Agent Who Captured Hitler's Chief Executioner*. New York, NY: Open Road Integrated Media, 2018. ISBN 978-1-5040-5549-9.
- MUNKÁCSI, Ernő, MUNK, Nina, ed. *How it happened: Documenting the Tragedy of Hungarian Jewry*. Montreal & Kingston: McGill-Queen's University Press, 2018. ISBN 978-0-7735-5581-5.
- NAGORSKI, Andrew. *The Nazi Hunters*. New York: Simon & Schuster, 2016. ISBN 978-1-4767-7188-5.
- PATAI, Raphael. *The Jews of Hungary: History, Culture, Psychology*. Detroit: Wayne State University Press, 1996. ISBN 978-0-8143-4192-6.
- PROCHÁZKA, Jaromír. *Poválečné Československo 1945-1989*. Praha: Karolinum, 1991. ISBN 80-706-6437-1.
- RABINOVICI, Doron. *Eichmann's Jews: The Jewish Administration of Holocaust Vienna, 1938 – 1945*. Cambridge, UK: Polity Press, 2011. ISBN 978-0-7456-4682-4.
- REYNOLDS, Quentin, Ephraim KATZ a Zwy ALDOUBY. *Minister of Death: The Adolf Eichmann Story*. New York: The Viking Press, 1960. ISBN 9780670476732.
- SACHS, Ruth. *Adolf Eichmann: Engineer of Death*. New York: The Rosen Publishing Group, 2001. ISBN 0-8239-3308-3.
- STANGNETH, Bettina. *Eichmann before Jerusalem: the unexamined life of a mass*

- murderer*. New York: Alfred A. Knopf, 2014. ISBN 9780307959683.
- STEHLÍK, Eduard. *Lidice: příběh české vsi*. Praha: V ráji, 2004. ISBN 80-867-5813-3.
- SUNY, Ronald Grigor, ed. *The Cambridge history of Russia: Volume III The Twentieth Century*. Cambridge: Cambridge University Press, 2006. ISBN 978-0-521-81144-6.
- SYDNOR, Charles W. *Soldiers of Destruction: The SS Death's Head Division, 1933-1945 - Updated Edition*. Princeton; New Jersey: Princeton University Press, 1990. ISBN 978-0-691-21416-0.
- VARGO, Marc E. *The Mossad: Six Landmark Missions of the Israeli Intelligence Agency, 1960–1990*. Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, 2015. ISBN 978-1-4766-1966-8.
- VESELÝ, Zdeněk. *Dějiny mezinárodních vztahů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-807-3802-783.
- WALLACE, Max. *In the Name of Humanity: The Secret Deal to End the Holocaust*. USA: Skyhorse, 2018. ISBN 978-1-5107-3499-9.
- WESTAD, Odd Arne, LEFFLER, Melvyn P., ed. *The Cambridge History of the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-521-83719-4.
- ZEMAN, Pavel. *Polský protinacistický odboj: Zemská armáda, Polský podzemní stát a povstání ve Varšavě 1943 a 1944. Paměť a dějiny: revue pro studium totalitních režimů*. 2014, 8.(3.), s. 46-54.
- ZIEMKE, Earl F. *Stalingrad to Berlin: The German Defeat in the East*. Washington, D.C.: Government Printing Office., 2002. ISBN 978-0160019623.

Online

- Austria* [online]. [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: United States Holocaust Memorial Museum. *Austria* [online]. In: . [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/austria>
- As Cassandra ways saying...* [online]. 3.9.2018 [cit. 2021-04-16]. Dostupné z: <https://www.christopherfowler.co.uk/blog/2018/09/03/as-cassandra-was-saying/>
- BARD, Mitchell. Documenting Numbers of Victims of the Holocaust & Nazi Persecution. In: *Jewish Virtual Library* [online]. [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/documenting-numbers-of-victims-of-the-holocaust>

BARTALOSOVÁ, Věra. 21. 9. 1920: První číslo Rudého práva. In: *Mediator 1: o médiích a práci v nich* [online]. 21.9.2020 [cit. 2021-04-05]. Dostupné z: <http://mediator1.upmedia.cz/2020/09/21/21-9-1920-prvni-cislo-rudeho-prava/>

Denník Práca bude vychádzať minimálne do pondelka, o kupcovi sa ešte nerozhodlo [online]. 31.05.2002 [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://strategie.hnonline.sk/media/758219-dennik-praca-bude-vychadzat-minimalne-do-pondelka-o-kupcovi-sa-este-nerozhodlo>

Donald Wise [online]. 9.6.1998 [cit. 2021-04-16]. Dostupné z: <https://www.heraldsotland.com/news/12261062.donald-wise/>

FEUER, Alan. The Daily News Layoffs and Digital Shift May Signal the Tabloid Era's End. In: *NY Times* [online]. 27.9.2015 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2015/09/28/nyregion/the-daily-news-layoffs-and-digital-shift-may-signal-the-tabloid-eras-end.html>

GULYÁS, Éva. The Role of Public Administration in the Hungarian Holocaust General Assessment and Case Study in Historical Social Psychology. *Central European Papers*. 2016, 4(2), 80-99. ISSN 23363312. Dostupné z: doi:10.25142/cep.2016.016

HÁJEK, Adam. Adenauer chtěl ovlivnit proces s Eichmannem, dokazují nové dokumenty. In: *Idnes* [online]. 11. 4. 2011 [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/adenauer-chtel-ovlivnit-proces-s-eichmannem-dokazuji-nove-dokumenty.A110411_133954_zahranicni_aha

HERTL, David. *Rok 1958: Český úspěch v Bruselu. Jak země za železnou oponou zaujala na Expu* [online]. In: . [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/rok-1958-cesky-uspech-v-bruselu-jak-zeme-za-zeleznou-oponou-zaujala-na-expu-7631439>

HLAVINKA, Ján. Korupcia v procese arizácie podnikového majetku. In: *Forum Historiae*, 2011, roč. 5, č. 2. ISSN 1337-6861. http://www.forumhistoriae.sk/FH2_2011/texty_2_2011/hlavinka.pdf

Homer Bigart; Journalist Won 2 Pulitzers for War Coverage [online]. 18.4.1991 [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1991-04-18-mn-321-story.html>

Kalendárium roku 1989: prosincové události. In: *Totalita.cz* [online]. [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/kalendar/kalend_1989_12.php

Key moments in the Guardian's history: a timeline. *The Guardian* [online]. 16.11.2017 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/gnm-archive/2002/jun/11/1>

LACHMANOVICH, Liraz. *The Holocaust of the French Jews – A Historical Review* [online]. In: . [cit. 2021-02-05]. Dostupné z:

<https://www.yadvashem.org/articles/general/historical-review.html>

LEA, Richard. Jan Morris, historian, travel writer and trans pioneer, dies aged 94. *The Guardian* [online]. 20.11.2020 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/books/2020/nov/20/jan-morris-historian-travel-writer-and-trans-pioneer-dies-aged-94>

MARJÁNKO, Bedřich. Varšavská smlouva. In: *Totalita.cz* [online]. [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: <https://www.totalita.cz/vysvetlivky/vsml.php>

Mezinárodní výbor Červeného kříže a konečné řešení židovské otázky [online]. 26. 09. 2011 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/zdroje/odborne-a-dalsi-texty/mezinarodni-vybor-cerveneho-krize-a-konecne-reseni-zidovske-otazky/>

New York Daily News: American newspaper. In: *Britannica* [online]. [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/New-York-Daily-News>

New York Times [online]. [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://ropercenter.cornell.edu/new-york-times>

OLŠER, Břetislav. Interview a Yehuda Lahav. *Shekel.cz* [online]. 2.3.2010 [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: <https://www.shekel.cz/499/interview-s-yehuda-lahav>

Operation Eiche: The rescue of Benito Mussolini. *Veritas: Journal of Army Special Operations History* [online]. 2015, 11(1) [cit. 2021-03-28]. ISSN 1553-9830. Dostupné z: https://arsof-history.org/articles/v11n1_eiche_page_1.html

PACE, Eric. *Lawrence Fellows, 75, Foreign Correspondent for Times and Editor* [online]. 6.9.2000 [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2000/09/06/nyregion/lawrence-fellows-75-foreign-correspondent-for-times-and-editor.html>

POCOCK, Tom. *Obituary: Donald Wise* [online]. 31.5.1998 [cit. 2021-04-16]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/news/obituaries/obituary-donald-wise-1162324.html>

POTTER, Jessica. Montreal Gazette. *The Canadian Encyclopedia* [online]. 2.11.2010 [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/montreal-gazette>

PRINCE, Cathryn J. New exposure needed for photographer of Israel's birth and Eichmann's capture. In: *The Times of Israel* [online]. 10.8.2018 [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://www.timesofisrael.com/new-exposure-needed-for-photographer-of-israels-birth-and-eichmanns-capture/>

REID, Alanah. *A History of the Daily Mirror* [online]. 2.4.2020 [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.historic-newspapers.co.uk/blog/daily-mirror-history/>

Reich Security Main Office (RSHA) [online]. In: . Nov 4, 2020 [cit. 2021-02-05]. Dostupné

z: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/reich-security-main-office-rsha>

SEVERO, Richard. *Homer Bigart, Acclaimed Reporter, Dies* [online]. 17.4.1991 [cit. 2021-04-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1991/04/17/obituaries/homer-bigart-acclaimed-reporter-dies.html>

Seznam transportů z Terezína (řazeno podle cíle transportu) [online]. In: . 01. 12. 2016 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/help/chronologicky-prehled-transportu/seznam-transportu-z-terezina-razeno-podle-cile-transportu/>

Seznam všech transportů do Terezína [online]. In: . 01. 12. 2016 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/databaze-obeti/help/chronologicky-prehled-transportu/seznam-vsech-transportu-do-terezina-razeno-podle-data-odjezdu/>

SHAKED, M. The Unknown Eichmann Trial: The Story of the Judge. *Holocaust and Genocide Studies* [online]. 2015, 29(1), 1-38 [cit. 2021-04-14]. ISSN 8756-6583. Dostupné z: doi:10.1093/hgs/dcv001

Slovensko v rokoch 1938 – 1945 [online]. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <http://www.muzeumsnp.sk/historia/slovensko-v-rokoch-1938-1945/>

ŠTĚPKOVÁ, Tereza. *Holocaust v Maďarsku* [online]. 26. 09. 2011 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/soa/holocaust-v-evropskych-zemich/holocaust-v-madarsku/>

ŠTĚPKOVÁ, Tereza. *Holocaust ve Francii* [online]. In: . 26. 09. 2011 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/soa/holocaust-v-evropskych-zemich/holocaust-ve-francii/>

SZITA, Szabolcs. It happened seventy years ago, in Hungary. *Témoigner. Entre histoire et mémoire* [online]. 2014, (118), 146-154 [cit. 2021-03-26]. ISSN 2031-4183. Dostupné z: doi:10.4000/temoigner.998

The Guardian: British newspaper. *Britannica* [online]. [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/The-Guardian-British-newspaper>

TOMEK, Prokop. Studená válka - 50. léta. In: *Totalita.cz* [online]. [cit. 2021-4-24]. Dostupné z: https://www.totalita.cz/vysvetlivky/valka_stud.php

Ústavní zákon ze dne 11. července 1960 Ústava Československé socialistické republiky [online]. In: . [cit. 2021-4-25]. Dostupné z: https://www.psp.cz/docs/texts/constitution_1960.html

VEVERKA, Přemysl. *Jediný den, a tolik vražd* [online]. [cit. 2021-04-05]. Dostupné z: <https://www.lidice-memorial.cz/pamatnik/pamatnik-a-pietni-uzemi/kalendarium/2-cervenec-1942/>

Warsaw, Poland [online]. [cit. 2021-03-18]. Dostupné z:
<https://www.jewishvirtuallibrary.org/warsaw-poland-2>

WEITZ, Yechiam. In the Name of Six Million Accusers: Gideon Hausner as Attorney-general and His Place in the Eichmann Trial. *Israel Studies* [online]. Indiana University Press, 2009, 14(2), 26-49 [cit. 2021-04-13]. Dostupné z:
<https://www.jstor.org/stable/30245851>

ZEMANOVÁ, Kamila. *Osobnost Engelberta Dollfusse* [online]. České Budějovice, 2016 [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/zr1gom/18115280>. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Zodpovední [online]. [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <http://www.holokaust.sk/zodpovedni>

Diplomové a disertační práce

BÁRTL, Zdeněk. *Reflexe Albánie v československém prostředí v letech 1948 - 1962*. Praha, 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Doc. PhDr. Jan Pelikán, CSc.

KRÁLOVÁ, Kateřina. *Vyrovnaní s nacistickou minulostí v kontextu řecko-německých vztahů*. Praha, 2009. Disertační práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd. Vedoucí práce Prof. PhDr. Jiří Pešek, CSc.

VERNEROVÁ, Denisa. *Rasistické zákonodárství nacistického Německa*. Praha, 2017. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta. Vedoucí práce Doc. JUDr. Radim Seltenreich.

Jiné

Ústavný zákon č. 210/1940 Sl. z., ktorým sa vláda splnomocňuje, aby činila opatrenia vo veciach arizácie. *Slovenský zákonník*, roč. 1940, s. 343

Denní tisk

NESG. 24 hodiny v zahraničí. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(97).

(ZN). Eichmanna obesili. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVII.(131).

ARCI, JIGAL. Boj o vedenie procesu. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(89).

- ARCI, Jigal. Bonn na scéně Eichmannova procesu. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(213).
- ARCI, Jigal. Dva mesiace procesu. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(140).
- ARCI, Jigal. Dve tendencie v procese. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(97).
- ARCI, Jigal. Eichmann na scéně - Globke v pozadí. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1962, 42(80).
- ARCI, Jigal. Eichmann obviňuje Globkeho. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(151).
- ARCI, Jigal. Eichmann odsouzen k trestu smrti. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 42(349).
- ARCI, Jigal. Eichmann prehovoril. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(156).
- ARCI, Jigal. Eichmann trpí nespavostí... *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(194).
- ARCI, Jigal. Eichmannov hlas znie sieňou. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(101).
- ARCI, Jigal. Eichmannov proces prekáža Bonnu. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(178).
- ARCI, Jigal. Kruh sa s'ahuje. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(114).
- ARCI, Jigal. Projednávání Eichmannova odvolání skončilo. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1962, 42(89).
- BIGART, Homer. Eichmann Accuses Top Adenauer Aide. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37770).
- BIGART, Homer. Eichmann Is Portrayed As Crueler Than Himmler: Prosecutor Says Gestapo Chief Criticized Death March. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37706).

BIGART, Homer. Eichmann Judge Rebukes Hausner: Tells Prosecutor to Omit Testimony That Digresses From Trial Objective. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37722).

BIGART, Homer. Eichmann's Image One Of Drabness: Lack of Color Disappoints Many Observers at Trial. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37752).

BIGART, Homer. Fears In Israel On Trial Subside: Conduct of Eichmann Court Calms Misgivings. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37738).

BIGART, Homer. Israel To Speed Eichmann Trial: Prosecution Will Rush Pace of Witnesses' Testimony. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37718).

BIGART, Homer. Reds Sponsor Protest. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37696).

BIGART, Homer. Servatius Nearing Close of Role Demanding the Greatest of Tact: Eichmann Counsel Has Had to Deal With Tricky Court Situation, Lack of Any Social Life and Talkative Client. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37822).

BIGART, Homer. Servatius Wins Respect In Trial: Eichmann Lawyer Admired for Resolute Defense. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37781).

BIGART, Homer. Trial of Eichmann Stirs Israeli Fears: SURVIVORS DREAD EICHMANN'S TRIAL. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37696)

BIGART, Homer. Eichmann Court Gets Solid Guard: Three Rings of Israel Police Protect Ex-Nazi for Trial Starting Tomorrow. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37697).

CASSANDRA. Condition for Evil. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17879).

CASSANDRA. The Man In The Glass Cage. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17827).

CASSANDRA. The Man With All The Answers. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17891).

FELDMAN, Trude B. Eichmann visited by Wife. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 29.5.1962, 184.

FELLOWS, Lawrence. Eichmann In The Dock: He Is Now Showing More Interest. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37717).

FELLOWS, Lawrence. Eichmann: Highlights Of State's Case: The Nazis' Persecution of the Jews Is Described From 'Kristallnacht' to the 'Final Solution'. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37766).

FELLOWS, Lawrence. Israeli emotions on trial diverse: Some See Need to Put Past in Perspective — Others Say Eichmann Is No Issue. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37695).

FELLOWS, Lawrence. Jerusalem Quiet As Court Meets: Streets Empty in Rain — 2 Views on Eichmann. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37942).

FRIED, Joseph. Eichmann Blaming Bosses in Massacre. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(310).

FRIED, Joseph. Eichmann Hanged, His Body Cremated: Wouldn't Use Hood, Eyewitness Says. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1962, 43(293).

FRIED, Joseph. Judge Rumbles as Eichmann Rambles at Trial. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(312).

FRIED, Joseph. Survivors of Nazis Pray for the Dead. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(250).

GOULD, Jack. TV: Live Court Drama: First Tape Recordings of Eichmann Trial Give a Sense of Presence at the Scene. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37700).

GREGG, John. The Man Who'll Defend Eichmann. *Sunday News*. New York: News Syndicate, 1961, 40(50).

GRUSON, Sydney. Bonn and Eichmann: Germans Striving to Counter Reaction Expected From Nazi's Trial in Israel. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37692).

HUDGINS, Garven. Eichmann Tells Court He Is 'Surprised' At Extent Of Nazi Slaughter. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 22.6.1961, 184.

LEWIS, Flora. Israel on the Eve Of Eichmann's Trial: There is tenseness, but not much more. Most Israelis are too preoccupied with the present. Israel on the Eve of the Eichman Trial. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37696)

MARSHALL, S.L.A. Little Room Left For Spectators When Eichmann's Trial Opens Tuesday. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 8.4.1961, 183.

- MORIN, Relman. Legions Of Ghosts Stand Witness Against Eichmann. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 10.4.1961, 183.
- MORRIS, James. Court decides tomorrow: Competence to try Eichmann. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35702).
- MORRIS, James. Court's competence disputed by defense. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35698).
- MORRIS, James. Eichmann a "peaceful citizen": Defence claim takes court by surprise. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35702).
- MORRIS, James. Israel's right to try Eichmann: Attorney-General's case for competence of court. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35699).
- MORRIS, James. Man In The Glass Case: Jews answer history with Eichmann trial. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35698).
- MORRIS, James. The Bureaucrat Faces His Accusers: Eichmann pleads not guilty. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35703).
- NESG. 'NO' to Eichmann. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17821).
- NESG. A Warning To Humanity. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 2.6.1962, 184.
- NESG. Adenauer k procesu s Eichmannom. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(86).
- NESG. As Child: Unhappy, Lonely. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 16.12.1961, 184.
- NESG. Bias Flares in Brazil: Anti-Semitic Daubings Rise as Eichmann Trial Nears. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37691).
- NESG. Bonn Drops Inquiry: Anti-Jewish Charge Against Globke Is Called False. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37748).
- NESG. Clerics In Israel Discuss Eichmann: Six Christian Leaders Offer Their Ideas on Punishment. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37767).
- NESG. Čo hovorí magnetofón o vypočúvaní Eichmanna: Všetko zvaluje na Hitlera. *Práca*:

Denník revolučného odborového hnutia. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(94).

NESG. Dec. 15: A Day Of Reckoning. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 16.12.1961, 184., s. 4

NESG. Defender of a Nazi: Robert Servatius. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37705).

NESG. Documents Reported Stolen. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37772).

NESG. Eichmann "only an emigration expert": no connection with mass murders'. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35759).

NESG. Eichmann Dies "Unrepentant": Hanged at midnight in Tel-Aviv prison ; "BITTER TO THE END." *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1962, (36051).

NESG. Eichmann Paints A Robot Portrait: Testimony Adheres to Line He Acted Only on Orders. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37774).

NESG. Eichmann převezen do Jeruzaléma. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(99).

NESG. Eichmann se "necítí vinen!" *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(107).

NESG. Eichmann Son Terms The Judges 'Prejudiced'. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37 947).

NESG. Eichmann To Speak For Defence Today. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 20.6.1961, 184.

NESG. Eichmann Trial Judge: Moshe Landau. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37699).

NESG. Eichmann Trial: The Reaction In Four Capitals: Feelings Reflect the Extent of the Atrocities That Took Place During the Era of Nazism. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37738).

NESG. Eichmann's Son Vanishes In Argentina As Day Of Father's Trial Approaches. *The*

Gazette. Montreal: The Gazette Printing Company, 10.4.1961, 183.

NESG. Eichmannov proces odročili do novembra. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(195).

NESG. Ex-Nazi Aide: Globke Problem In Bonn. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 6.4.1961, 183.

NESG. Excerpts From Israeli Judgment Convicting Eichmann of Crimes Against Humanity. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37943).

NESG. Grab Ended 15-Year Search. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 16.12.1961, 184.

NESG. Churchill 'Could Have Saved The Jews': Mr. Ben-Gurion accuses. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35690).

NESG. I have the Jews on the run, he wrote: ..as he aimed for a top job. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17841).

NESG. Irony Of History In Eichmann Trial: Searching question of law. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35696).

NESG. Israeli Sentence Endorsed In Bonn. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37 947).

NESG. Mercy raids ban - Britain accused. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17869).

NESG. Merten usvedčuje Bonn. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(177).

NESG. Po odročenie pokračuje dnes proces s Eichmannom: Čeho se boja na Západe. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(90),.

NESG. Prosecutor Of A Nazi: Gideon Hausner. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37702).

NESG. Servatius je starým priateľom Globkeho: Eichmann vraj nikdy nebol antisemita. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(96).

NESG. Strict Security Measures for Eichmann. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 8.4.1961, 183.

NESG. Text of Court Ruling on Eichmann Case and Excerpts From Prosecutor's Address. *The New York Times*. New York: The New York Times Company,

1961, CX(37705).

NESG. Text of Eichmann's Statement to Court. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37947).

NESG. The Daily Mirror Newspapers Limited. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17900).

NESG. The Eichmann trial in The Gazette. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 7.4.1961, 183.

NESG. The Face Of Adolf Eichmann. *The Gazette*. Montreal: The Gazette Printing Company, 18.12.1961, 184.

NESG. THE Nazi 'Final Solution'. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37696).

NESG. The Nazi Horrors Make Europe's Page One. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(249).

NESG. Two Tiny Shoes That Tell A Tale Of Horror. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17846).

NESG. Vrah Mengele dodnes na slobode: Nejhroznejši deň procesu. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(137).

NESG. Vrah Mengele dodnes na slobode: Nejhroznejši deň procesu. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(137).

NESG. Who's Who At The Eichmann Trial. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(248).

NESG. Z procesu s Eichmannom. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, Bratislava, XVI.(156).

PRITTIE, Terence. Eichmann's claim rejected: Bonn not to pay trial costs. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35692).

PRITTIE, Terence. Germany and the Eichmann trial. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35697).

PRITTIE, Terence. Quiet Remorse On Eichmann: German reflections. *The Manchester Guardian & Evening News*. Manchester: Laurence Prestwich Scott, 1961, (35911).

ROSIAN, E. S. K otázkám dňa: Eichmannov proces. *Práca: Denník revolučného odborového hnutia*. Bratislava: Slovenská odborová rada, 1961, XVI.(86).

ROTH, Edwin. Israel's Problem: What To Do About Eichmann's Crimes. *The Gazette*.

Montreal: The Gazette Printing Company, 10.6.1961, 183.

Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa. 41. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961.

SULZBERGER, C.L. Foreign Affairs: The True Meaning of the Eichmann Trial. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37699).

The New York Times. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37698).

VÁCLAVÍK, Ota. Proces s Eichmannem nesmí zůstat jen účtováním s minulostí. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(119).

VÁCLAVÍK, Ota. Začal soud s magnátem smrti: První den procesu s nacistou Eichmannem. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(101).

VÁCLAVÍK, Ota. Zahájení Eichmannova procesu a situace v Izraeli. *Rudé právo: Orgán ústředního výboru Komunistické strany Československa*. Praha: Vydavatelství ústředního výboru KSČ, 1961, 41(100).

WALLENBERG, Peter a Joseph FRIED. Eichmann On Trial for His Life: List of Accusations Is Read to Him. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(248).

WALLENBERG, Peter. After 15 Years: Eichmann On Receiving End. *Sunday News*. New York: News Syndicate, 1961, 40(50).

WALLENBERG, Peter. Await Ruling on Eichmann Trial Legality. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(251).

WALLENBERG, Peter. Israel Defends Trial's Legality: Prosecution Pounds At Eichmann Brief. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(249).

WALLENBERG, Peter. Israel To Brand Eichmann: Murdered By Own Hand. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(247).

WALLENBERG, Peter. Israel's Finest Drill For Eichmann. *Daily News*. New York: News Syndicate, 1961, 42(244).

WALLENBERG, Peter. Nazi Awaiting Prosecution's Biggest Guns. *Sunday News*. New York: News Syndicate, 1961, 40(51).

WILCKE, Gerd. Eichmann Image Repels Germans: Housewife 'Can't Stand' TV Report on Nazi's Trial. *The New York Times*. New York: The New York Times Company, 1961, CX(37794).

WISE, Donald. A Sweet - Then Children Were Sent To Death: Court told about 'one kindly act'. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17833).

WISE, Donald. Adenauer's Top Aide 'Robbed Jews'. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17888).

WISE, Donald. Alive Or Dead: Eichmann might haunt Israel forever. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (18 033).

WISE, Donald. Eichmann Trial Jitters. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17823).

WISE, Donald. I'd have killed my father: Eichmann confesses. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17835).

WISE, Donald. Send 150 Skulls, Said The Professor..So 150 Jews were beheaded. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17836).

WISE, Donald. The Nazis And I - By Eichmann. *Daily Mirror*. Londýn: The Daily Mirror Newspapers, 1961, (17887).

Teze diplomové práce

SCHVÁLENO

30.9.20
MT

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Bc. Michala Repáňová	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2019	
E-mail diplomantky/diplomanta: michalarepanova@gmail.com	
Studijní obor/forma studia: Mediální studia (distanční)	
Název práce v češtině: Mediální obraz soudního procesu s Adolfem Eichmannem ve vybraném dobovém československém a zahraničním tisku	
Název práce v angličtině: Media picture of Eichmann trial in chosen contemporary Czechoslovak and foreign press	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013) (diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí) LS 2020/2021	
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků) Tématem práce je mediální obraz Adolfa Eichmanna ve vybraných československých a vybraných zahraničních denících. Jiných akademických prací, které by se věnovaly stejnému tématu, si nejsem vědoma. Zpracované bylo zatím spojení Eichmanna s Československem (na úrovni bakalářské práce) a právněhistorické aspekty soudních procesů s nacisty (na úrovni disertační práce), avšak mediálnímu obrazu Adolfa Eichmanna se nikdo dle mých informací nevěnoval.	
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): Tato práce si klade za cíl analýzu mediálního obrazu Adolfa Eichmanna v dobovém tisku v Československu a ve vybraných zahraničních denících v období dubna až srpna 1961 a prosince, kdy byl vynesen rozsudek. Eichmannův únos z Argentiny a následný proces v „nedávno“ vzniklém Izraeli patří mezi kontroverzní události 20. století a dodnes budí vášně a diskuze. Ve své práci bych se chtěla věnovat tomu, jak proces vnímala československá média v kontrastu k tomu, jak událost vnímala vybraná zahraniční média (konkrétně americká, britská a kanadská) a zda se na referování projevila nějakým způsobem propaganda. V zahraničních denících bych pak ještě chtěla sledovat rozdíly, jakým způsobem proces zpracovaly deníky seriózní, a jakým způsobem pojaly referování deníky odlehčenějšího charakteru. Tím by se mělo podařit vykreslit ucelený mediální obraz dané události v dobovém československém a vybraném zahraničním tisku, který ještě tímto způsobem zpracován nebyl.	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): 1. Úvod Teoretická část 2. Adolf Eichmann 2.1. Eichmann před 2. světovou válkou 2.2. Eichmann a jeho role v 2. světové válce 2.3. Eichmannův únos 3. Dobový kontext 3.1. Mezinárodní situace 3.2. Situace v Československu	

Praktická část   3. Obsahová analýza vybraného denního tisku v Československu   3.1. Rudé právo   3.2. Práca   4. Obsahová analýza vybraného mezinárodního denního tisku   4.1. USA   4.1.1. The New York Times   4.1.2. Daily News   4.2 Velká Británie   4.2.1. Guardian   4.2.2. Daily Mirror   4.3. Kanada   4.3.1. The Gazette   5. Závěr
Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období): Vybraný dobový tisk (Rudé právo, Práca, The New York Times, Daily News, Guardian, Daily Mirror, The Gazette) v období dubna až srpna 1961 a prosince 1961.
Metody (techniky) zpracování materiálu: Analýza relevantních článků vybraných deníků Obsahová a deskriptivní analýza Komparace reflektování událostí mezi jednotlivými deníky
Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):   1) BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. Dějiny českých médií: od počátku do současnosti. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-8024730-288 Kniha přináší vhled do vývoje českých médií na pozadí obecně charakterizovaného historického kontextu ve světě a v českých zemích. Zachycuje sociální pozadí vývoje tisku, vysílání a síťových médií a hlavní technologické změny, které se na vývoji médií podílely.   2) CESARANI, David. Eichmann: jeho život a zločiny. Praha: Argo, 2008. Ecce homo. ISBN 978-807-2039-517. Tento životopis bude sloužit jako zdroj především k teoretické části práce, kde se budu zabývat Eichmannovým životem. Kniha pokrývá Eichmannův život i proces.   3) AHARONI, Zvi a Wilhelm DIETL. Operace Eichmann: co se skutečně událo. Praha: Themis, 2002. Historie (Themis). ISBN 80-731-2004-6. Tato kniha poslouží jako podklad pro teoretickou část práce. Jedním z jejích autorů je Aharoni, izraelský agent Mosadu, který se přímo podílel na Eichmannově únosu. Proto může být kniha zajímavá pro popis Eichmannova únosu.   4) ČEJKA, Marek. Dějiny moderního Izraele. Praha: Grada, 2011. D (Grada). ISBN 978-80-247-2910-7. Autor se věnuje okolnostem vzniku státu Izrael, samotným vznikem státu a jeho vývoji do nynější doby. Jedna kapitola je věnována i roku 1961, ve kterém probíhal samotný proces s Eichmannem. Tento zdroj je důležitý pro dokreslení Eichmannova procesu v kontextu vzniku samostatného státu Izrael.   5) ARENDR, Hannah. Eichmann v Jeruzalémě: zpráva a banalita zla. Praha: Mladá fronta, 1995. Souvislosti (Mladá fronta). ISBN 80-204-0549-6.

Arendtová poskytuje reportáž přímo z procesu s Eichmannem, kromě toho však uvádí i řadu historicky důležitých informací k Eichmannově životě a jeho roli v „konečném řešení“. Tato kniha bude tedy přínosná především pro teoretickou část práce.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

KOHOUT, David. Právněhistorické aspekty trestání nacistických zločinců na pozadí procesu s Adolfem Eichmannem. Praha, 2013. Disertační práce. UNIVERZITA KARLOVA. Vedoucí práce Doc. JUDr. Radim Seltenreich.

ANTONYOVÁ, Veronika. Eichmannův proces a Československo. Praha, 2020. Bakalářská práce. Univerzita Karlova. Vedoucí práce PhDr. Vojtěch Kyncl, Ph.D.

HEROLDOVÁ, Karolína. Jedno téma, dvě reakce? Židé a šoa v československé a rakouské kulturní paměti ve světle Eichmannova procesu. Praha, 2016. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Vedoucí práce Doc.PhDr.Ota Konrád, Ph.D.

Datum / Podpis studenta/ky

11.9.2021

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

BEDNÁŘÍK PETK

11.9.2020

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO OBORU.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam analyzovaných článků – Rudé právo (tabulka)

Příloha č. 2: Seznam analyzovaných článků – Práca (tabulka)

Příloha č. 3: Seznam analyzovaných článků – The New York Times (tabulka)

Příloha č. 4: Seznam analyzovaných článků – Daily News (tabulka)

Příloha č. 5: Seznam analyzovaných článků – The Guardian (tabulka)

Příloha č. 6: Seznam analyzovaných článků – Daily Mirror (tabulka)

Příloha č. 7: Seznam analyzovaných článků – The Gazette (tabulka)

Příloha č. 1: Seznam analyzovaných článků – Rudé právo

Rudé právo						
Datum	Ročník	Číslo	Název článku	Podnázev	Strana	Autor
8.4.1961	41	97	Sloupek 24 hodiny v zahraničí		4	NESG
10.4.1961	41	99	Eichmann převezen do Jeruzaléma		3	NESG
11.4.1961	41	100	Zahájení Eichmannova procesu a situace v Izraeli		5	Ota Václavík
12.4.1961	41	101	Začal soud s magnátem smrti	První den procesu s nacistou Eichmannem	4	Ota Václavík
14.4.1961	41	103	Proč je Eichmannův advokát nervózní?	Z průběhu a na okraj jeruzalémského procesu	4	Ota Václavík
15.4.1961	41	104	Z procesu s Adolfem Eichmannem		5	NESG (od zpravodaje RP a ČTK)
18.4.1961	41	107	Eichmann se "necítí vinen!"		5	NESG (od zpravodaje ČTK)
19.4.1961	41	108	Vraždění nevinných - to byla Eichmannova činnost	Proces s Eichmannem pokračuje	5	NESG (od zpravodaje ČTK)
22.4.1961	41	111	Eichmann znervózněn vlastní výpovědí	Zvukový záznam výslechu zasahuje i Globkeho	6	NESG (od zpravodaje RP a ČTK)
27.4.1961	41	116	V Eichmannově procesu odhaleni další žijící váleční zločinci		3	NESG (ČTK)
28.4.1961	41	117	Strach Bonnu z procesu s Eichmannem	Globke jako svědek?	4	NESG (ČTK)
29.4.1961	41	118	Otřesná svědectví před jeruzalémským soudem	Vypovídali svědkové pocházející z Československa a Polska	5	NESG (ČTK)
30.4.1961	41	119	Proces s Eichmannem nesmí zůstat jen účtováním s minulostí		3	Ota Václavík
3.5.1961	41	122	Váleční zločinci mají svědčit pro Eichmannovi		4	NESG (od zpravodaje RP a ČTK)
4.5.1961	41	123	Otřesná svědectví o Eichmannových zločinech		4	NESG (od zpravodaje ČTK)

5.5.1961	41	124	Otřesné svědecké výpovědi na procesu s Eichmannem		5	Ota Václavík
6.5.1961	41	125	Devět válečných zločinců na pomoc Eichmannovi		3	NESG (ČTK)
7.5.1961	41	126	Nacisté mají svědčit pro Eichmanna		4	Ota Václavík
10.5.1961	41	129	Další svědci: Eichmann odpověden za vyvražďování		5	NESG (od zpravodaje RP a ČTK)
13.5.1961	41	132	Cestu Eichmannových zločinů vytyčoval Globke		6	Ota Václavík
17.5.1961	41	136	Americký svědek usvědčuje Eichmanna		4	Ota Václavík
19.5.1961	41	138	Eichmannovy vraždy v Terezíně		4	NESG (ČTK)
20.5.1961	41	139	Eichmannův proces upozorňuje na další válečné zločince		8	NESG
25.5.1961	41	144	Důkazy o Eichmannově vině na zavraždění lidických dětí		4	NESG (od zpravodaje RP a ČTK)
27.5.1961	41	146	O další vraždě spáchané Eichmannem		4	NESG (ČTK)
21.6.1961	41	171	Do závěrečné fáze Eichmannova procesu		4	Ota Václavík
22.6.1961	41	172	Eichmann odhaluje Globka		4	NESG
23.6.1961	41	173	Eichmann znovu usvědčuje Globkeho		4	Ota Václavík
24.6.1961	41	174	Globke byl spojkou mezi Himmlerem a Bormannem		3	Ota Václavík
27.6.1961	41	175	Protisovětská provokace Eichmannova obhájce		3	NESG (ČTK)
28.6.1961	41	176	Eichmannova odpovědnost za zavraždění lidických dětí		6	NESG (ČTK)
30.6.1961	41	180	Další odhalení v procesu s Eichmannem: Nacistický velvyslanec Abetz a Speidel v pozadí zločinu na francouzských židech		4	NESG
7.7.1961	41	187	Další fáze Eichmannovu procesu skončila: Vrah miliónů se »brání« drzým cynismem		5	NESG (ČTK)
8.7.1961	41	188	Eichmann doznal »morální odpovědnost za vyhlazování židů«		4	NESG (ČTK)
12.7.1961	41	192	Eichmann doznal další zločinnou činnost		4	NESG (ČTK)
13.7.1961	41	193	Eichmann provokuje		4	NESG (ČTK)

14.7.1961	41	194	Eichmann trpí nespavostí...		3	JIGAL ARCI
			Eichmann o plynových komorách		4	NESG (ČTK)
18.7.1961	41	198	»Elegantnější způsob« zabíjení - plynem		4	NESG (od zpravodaje ČTK)
19.7.1961	41	199	Dílčí přiznání Eichmanna		4	NESG (ČTK)
25.7.1961	41	205	Před přerušением procesu s Eichmannem		4	NESG (ČTK)
26.7.1961	41	206	Proces s Eichmannem odročen		3	NESG (ČTK)
2.8.1961	41	212	Bonn na scéně Eichmannova procesu		5	JIGAL ARCI
9.8.1961	41	220	Prokurátor žádá pro Eichmanna trest smrti		4	NESG (ČTK)
10.8.1961	41	221	O Eichmannovi a jeho spolupachatelích		4	NESG (ČTK)
15.8.1961	41	226	Rozsudek nad Eichmannem bude vynesен v listopadu: Na lavici obžalovaných seděl fašismus		4	JIGAL ARCI
27.8.1961	41	238	Eichmann odmítá vypovídat proti válečným zločincům		5	NESG (ČTK)
11.12.1961	42	344	Začíná závěr procesu s Eichmannem		3	NESG (ČTK)
12.12.1961	42	345	Izraelský soud uznal Eichmanna vinným		6	NESG (od zpravodaje ČTK)
13.12.1961	42	346	Eichmann odpovědný za vyhlazovací akce nacistů		3	NESG (ČTK)
14.12.1961	42	347	Státní návladní žádá pro Eichmanna trest smrti		4	NESG (od zpravodaje ČTK)
16.12.1961	42	349	Eichmann odsouzen k trestu smrti	Válečný zločinec se proti rozsudku odvolá	3	JIGAL ARCI
19.12.1961	42	352	Eichmann podal odvolání		3	NESG (ČTK)
22.3.1962	42	80	Eichmann na scéně - Globke v pozadí		5	JIGAL ARCI
27.3.1962	42	85	Námítky Eichmannova obhájce vyvráceny		4	NESG (ČTK)
31.3.1962	42	89	Projednávání Eichmannova odvolání skončilo		6	JIGAL ARCI
30.5.1962	42	147	Rozsudek smrti nad Eichmannem potvrzen		3	NESG (od zpravodaje ČTK)
31.5.1962	42	148	Eichmann požádal o milost		6	NESG (ČTK)
1.6.1962	42	149	Válečný zločinec Eichmann oběšen		4	(zo)

Příloha č. 2: Seznam analyzovaných článků – Práca

Práca						
Datum	Ročník	Číslo	Název článku	Podnázev	strana	autor
11.4.1961	XVI	86	Adenauer k procesu s Eichmannom		2	NESG (ČTK)
			K otázkam dňa: Eichmannov proces		3	E. S. Rosian
12.4.1961	XVI	87	Proces sleduje 500 novinárov z celého sveta: Súd nad vrahom miliónov		1, 3	NESG
13.4.1961	XVI	89	Boj o vedenie procesu		2	JIGAL ARCI
14.4.1961	XVI	90	Po odročenie pokračuje dnes proces s Eichmannom	Čoho sa boja na Západe	2	NESG (ČTK)
15.4.1961	XVI	91	Servatius straší konfliktom medzi NSR a Izraelom	Eichmann vraj mierumilovným občanom	2	NESG (ČTK)
18.4.1961	XVI	92	Izraelský súd sa považuje za príslušný	Eichmann sa necíti vinný	2	NESG (ČTK)
19.4.1961	XVI	93	Prokurátor opisuje Eichmannovy zločiny		2	NESG (ČTK)
20.4.1961	XVI	94	Čo hovorí magnetofón o vypočúvaní Eichmanna: Všetko zvaľuje na Hitlera		3	NESG (ČTK)
22.4.1961	XVI	96	Servatius je starým priateľom Globkeho: Eichmann vraj nikdy nebol antisemita		3	NESG (ČTK)
23.4.1961	XVI	97	Dve tendencie v procese		3	JIGAL ARCI
27.4.1961	XVI	100	Globkeho styky s Eichmannom už nemožno zakrývať: Servatius prezrádza, kde sú vojnoví zločinci		2	NESG (ČTK)
28.4.1961	XVI	101	Eichmannov hlas znie sieňou		3	JIGAL ARCI
4.5.1961	XVI	107	Otrasajúca výpoveď v procese s Eichmannom: Vrahovia stotisíc detí		2	NESG (ČTK)
	XVI		Temné zákulisie procesu		3	JIGAL ARCI
5.5.1961	XVI	108	Čo priznal Globke v televízii: Od Eichmanna ku Globkemu		2	NESG (ČTK)
9.5.1961	XVI	112	Sľubujú beztrstnosť esesáckym svedkom		X	NESG (ČTK)
11.5.1961	XVI	113	Defilé Eichmannových zločinov			NESG (ČTK)
12.5.1961	XVI	114	Kruh sa sťahuje		3	Jigal Arci

13.5.1961	XVI	115	Zápis o schôdzke na nacistickom ministerstve: Globkeho meno na Eichmannovom procese		2	NESG (ČTK)
24.5.1961	XVI	124	Súd prijal čs. dokumenty: Eichmannovy zločiny na Slovensku		2	NESG (ČTK)
25.5.1961	XVI	125	"Zábudlivý" Eichmann		2	NESG (ČTK)
3.6.1961	XVI	133	Z procesu s vojnovým zločincom Eichmannom: Hrôzy poľských táborov		3	NESG (ČTK)
6.6.1961	XVI	135	Z procesu s Eichmannom		2	NESG (ČTK)
8.6.1961	XVI	137	Vrah Mengele dodnes na slobode: Najhroznejší deň procesu		2	NESG (ČTK)
9.6.1961	XVI	138	Z procesu s Eichmannom		2	NESG
11.6.1961	XVI	140	Dva mesiace procesu		3	Jigal Arci
13.6.1961	XVI	141	Proces s Eichmannom odročený		2	NESG (ČTK)
20.6.1961	XVI	147	Začne sa obhajoba Eichmanna		2	NESG (ČTK)
22.6.1961	XVI	149	Nacistický zločinec nešetří svojich spoluvinníkov: Eichmann odhaľuje Globkeho		2	NESG (ČTK)
23.6.1961	XVI	150	Adenauerov štátny tajomník sa podieľal na zločinoch: Eichmann znovu menuje Globkeho		X	NESG (ČTK)
24.6.1961	XVI	151	Proces potvrdzuje Globkeho zločiny		2	NESG (Zpravodajca ČTK)
			Eichmann obviňuje Globkeho		3	Jigal Arci
27.6.1961	XVI	153	Servatiova drzá provokácia		2	NESG
29.6.1961	XVI	155	Eichmann "ľudomil"		2	NESG (ČTK)
30.6.1961	XVI	156	Z procesu s Eichmannom		3	NESG (ČTK)
			Eichmann prehovoril		2	Jigal Arci
4.7.1961	XVI	159	Eichmann sa nepamätá		3	NESG(ČTK)
6.7.1961	XVI	161	Kumpáni zvaľujú vinu na Eichmanna		2	NESG(ČTK)
8.7.1961	XVI	163	Eichmann sa cíti len "morálne" zodpovedným		2	NESG(ČTK)
11.7.1961	XVI	165	Krížový výsluch pokračuje		3	NESG(ČTK)
12.7.1961	XVI	166	Eichmannov cynizmus		2	NESG(ČTK)
14.7.1961	XVI	168	Eichmann sa priznáva		2	NESG(ČTK)
15.7.1961	XVI	169	Čo Eichmann predsa len priznáva		3	NESG(ČTK)
18.7.1961	XVI	171	Eichmannovi sa to vytratilo		3	NESG
19.7.1961	XVI	172	Eichmann sa priznáva		3	NESG(ČTK)

21.7.1961	XVI	174	Skončil sa krížový výsluch Eichmanna		3	NESG(ČTK)
22.7.1961	XVI	175	Z procesu s Eichmannom		2	NESG(ČTK)
25.7.1961	XVI	177	Merten usvedčuje Bonn		3	NESG(ČTK)
26.7.1961	XVI	178	Proces s Eichmannom do záverečného štádia		2	NESG(ČTK)
			Eichmannov proces prekáža Bonnu		3	Jigal Arci
2.8.1961	XVI	184	Kedy sa skončí Eichmannov proces?		3	Jigal Arci
9.8.1961	XVI	190	Návrh prokurátora: trest smrti pre Eichmanna		3	NESG (ČTK)
15.8.1961	XVI	195	Eichmannov proces odročili do novembra		2	NESG (ČTK)
			A teraz súd'te		3	Jigal Arci
12.12.1961	XVI	297	Rozhodnutie o výmere trestu koncom týždňa: Súd uznal Eichmanna vinným		2	NESG (ČTK)
13.12.1961	XVI	298	Z procesu s Eichmannom		3	NESG (ČTK)
14.12.1961	XVI	299	Zajtra rozsudok nad Eichmannom		2	NESG (ČTK)
16.12.1961	XVI	301	Jeruzalemský súd vyniesol rozsudok: Eichmanna odsúdili na smrť		1	NESG (ČTK)
19.12.1961	XVI	303	Eichmann sa odvolal		3	NESG (ČTK)
30.5.1962	XVII	128	Potvrdili rozsudok nad Eichmannom		3	NESG (ČTK)
31.5.1962	XVII	129	Eichmann požiadal o milosť		3	NESG (ČTK)
2.6.1962	XVII	131	Eichmanna obesili		3	(ZN)

Příloha č. 3: Seznam analyzovaných článků – The New York Times

The New York Times						
Datum	Ročník	Číslo	Název článku	Podnázev	strana	autor
4.4.1961	CX	37691	Bias Flares in Brazil	Anti-Semitic Daubings Rise as Eichmann Trial Nears	11	NESG
5.4.1961	CX	37692	Bonn and Eichmann	Germans Striving to Counter Reaction Expected From Nazi's Trial in Israel	15	Sydney Gruson
			Eichmann unable to get witnesses	Assistant Defense Counsel Back Empty-Handed From Mission in Germany	14	Lawrence Fellows
6.4.1961	CX	37693	TV: Show on Eichmann	Significance of Trial to Jews in Israel and U.S. Seen in Channel 2 Documentary	67	John P. Shanley
			Bonn Jewish editor fears trial effect		14	NESG
7.4.1961	CX	37694	Israelis Transfer Eichmann to Cell Near Courtroom		8	NESG (Reuters)
8.4.1961	CX	37695	Israeli emotions on trial diverse	Some See Need to Put Past in Perspective — Others Say Eichmann Is No Issue	3	Lawrence Fellows
			NEW WILL SHOW AN EYE OPERATION	First TV in Israel	43	Richard F. Shepard
9.4.1961	CX	37696	Israel on the Eve Of Eichmann's Trial	There is tenseness, but not much more. Most Israelis are too preoccupied with the present. Israel on the Eve of the Eichman Trial	12	Flora Lewis
			THE NAZI 'FINAL SOLUTION'		5	NESG
			Trial of Eichmann Stirs Israeli Fears	SURVIVORS DREAD EICHMANN'S TRIAL	1,5	Homer Bigart
			NEWS OF TV AND RADIO -- EICHMANN	Trial in Israel Will Get Wide Coverage — Other Items	15	Val Adams

			EICHMANN GOES TO TRIAL	Israelis Seek Maximum Publicity for Evidence On Nazi Policy of Exterminating the Jews	5	Lawrence Fellows
			EICHMANN'S FATE LIKENED TO CAIN'S	Rabbi Mark Favors Prison With Stigma for Life — Other Sabbath Sermons	24	NESG
			Reds Sponsor Protest		24	Homer Bigart
10.4.1961	CX	37697	EICHMANN COURT GETS SOLID GUARD	Three Rings of Israel Police Protect Ex-Nazi for Trial Starting Tomorrow EICHMANN COURT GET SOLID GUARD	1, 8	Homer Bigart
			TV: The Eichmann Trial	Coverage of the Court Proceedings Begins With Several Background Programs	55	Jack Gould
			GERMANS ADMIT ROLE	Frankfurt Pamphlet Says Most Knew of Brutality to Jews	12	NESG
11.4.1961	CX	37698	Text of the Indictment Containing Charges Filed by Israel Against Eichmann		15	NESG
			Central Charge of Indictment Concerns Nazis' Mass Murders	Fifteen-Count Document on Eichmann Asserts He Was Responsible for Program of Annihilating Jews	15	Lawrence Fellows
			Nazi's Trial To Cost Israel About \$750,000		14	NESG
			Heavy Security Protects Nazi From Himself and From Others		14	NESG
			The Eichmann Trial		36	NESG
			SEARCH CONTINUES FOR NAZI OFFICIALS		14	NESG
			Trial of Eichmann Opens Before Israeli Tribunal		1,14	Homer Bigart

			Seizure and Trial of Eichmann Stir Widespread Legal Debate	Much of Controversy Involves Validity of Israel's Claim to Jurisdiction, but Issue Is Seen as Academic	14	NESG
			ADENAUER FINDS NAZISM IS ERASED	In TV Talk He Voices Hope Full Truth Will Emerge in Eichmann Trial	14	Sydney Gruson
12.4.1961	CX	37699	TRIAL DOMINATES EUROPEAN PRESS		16	NESG
			Foreign Affairs	The True Meaning of the Eichmann Trial	40	C. L. Sulzberger
			Israel May Hear Witnesses In Germany	PLAN TO ASK HELP OF BONN OFFERED Testimony for the Defense Would Be Subjected to Cross-Examinations	17	NESG
			Bonn TV Shows Horror		16	NESG
			EICHMANN IS NEAT IN NEW GRAY SUIT	Prisoner Remains Poised in First Session Before a Cosmopolitan Crowd	16	Lawrence Fellows
			Eichmann Trial Judge	Moshe Landau	16	NESG
			TRIAL PUTS FOCUS ON ISRAEL AGENTS	Kidnap Charge by Ex-Nazi's Lawyer Draws Attention to Secret Police Unit	17	NESG
			ISRAEL DEFENDS TRIBUNAL'S RIGHT TO TRY EICHMANN	Ex-Nazi is More Confident as Jerusalem Hearing Enters Its 2d Day	1, 16	Homer Bigart
13.4.1961	CX	37700	NAZI SIGNS DAUBED IN A GERMAN TOWN		5	NESG
			TV: Live Court Drama	First Tape Recordings of Eichmann Trial Give a Sense of Presence at the Scene	71	Jack Gould
14.4.1961	CX	37701	Israel Honors Victims of Nazis	Eichmann Trial Halted for Day	7	Homer Bigart
15.4.1961	CX	37702	Prosecutor Of A Nazi	Gideon Hausner	10	NESG
			ISRAELIS WEIGH EICHMANN'S PLEA	Court Plans to Rule Monday on	1, 10	Homer Bigart

				Jurisdiction Challenge		
16.4.1961	CX	37703	THE WORLD	Eichmann Drama	2	NESG
			EICHMANN GUILT IS HELD SHARED	Rabbis in Sabbath Sermons See Conscience of World Also on Trial in Israel	80	NESG
			3 JUDGES TERMED FAIR TO EICHMANN	Defense Lawyer Says Trial Is Well Run, but Insists Jurisdiction Is Invalid	13	Homer Bigart
			EICHMANN: IMPACT ON GERMANY	A Sense of Shame Is Widespread, But Few Feel Personal Guilt	4	Sydney Gruson
17.4.1961	CX	37704	ANTI-SEMITE'S SEIZED AT LONDON MEETING		13	NESG
			EICHMANN LOSES PLEA TO BAR TRIAL	DENIES HIS GUILT	1,13	Homer Bigart
18.4.1961	CX	37705	HAUSNER ATTACKS EICHMANN'S PLEA	Israeli Prosecutor Details His Charges After Ex-Nazi Says He Is Not Guilty	1, 23	Homer Bigart
			Defender of a Nazi	Robert Servatius	23	NESG
			Text of Court Ruling on Eichmann Case and Excerpts From Prosecutor's Address		23	NESG
19.4.1961	CX	37706	Eichmann Is Portrayed As Crueler Than Himmler	Prosecutor Says Gestapo Chief Criticized Death March	1, 20	Homer Bigart
			Excerpts From Hausner's Statement on Eichmann		20	NESG
20.4.1961	CX	37707	EICHMANN'S TAPE DEPICTS KILLINGS	He Admits Moral Guilt, but Says His Role Was Minor	1,16	Homer Bigart
			Excerpts From Eichmann's Recorded Statements on His Role in Killing of Jews		16	NESG
21.4.1961	CX	37708	Excerpts From the Interrogation of Eichmann		12	NESG

			EICHMANN DENIES ORDERING DEATHS	Tells Israelis He Was Only in Charge of the Nazis' Transportation of Jews	1,12	Homer Bigart
22.4.1961	CX	37709	Germans Bar Eichmann Film		18	NESG
			JUST TOOK ORDERS, EICHMANN INSISTS	Declares He Would Have Killed His Own Father if Told to Do So	1, 12	Homer Bigart
23.4.1961	CX	37710	THE WORLD	Evidence on Eichmann	181	NESG
			EICHMANN TO SAY HE HELPED JEWS	Israelis to Fight Trial Plea He Had No Part in Deaths	37	Homer Bigart
25.4.1961	CX	37712	EICHMANN COURT HEARS HISTORIAN	Columbia Professor Tells of Jews' Fall Under Nazis	21	NESG
			EICHMANN LOSES A POINT AT TRIAL	Court Accepts Document by an Executed Nazi	21	Homer Bigart
26.4.1961	CX	37713	EICHMANN COURT IS TOLD OF TERROR	Deportation of Jews in 1938 Is Recalled by Witness	15	Homer Bigart
			Two of Eichmanns Victims Face Him Again in Jerusalem Court	Zionist Officials of Nazi Germany Recall Meetings With Him When He Was an Arrogant Gestapo Officer	15	NESG
27.4.1961	CX	37714	WITNESS RECALLS RAGE OF EICHMANN	Ex-Viennese Cites Brutality of 'Crystal Night' in 1938	11	Homer Bigart
29.4.1961	CX	37716	EICHMANN COURT TOLD OF KILLINGS	Woman Testifies on Terror in Poland Under Nazis	8	Homer Bigart
30.4.1961	CX	37717	EICHMANN IN THE DOCK	He Is Now Showing More Interest	6	Lawrence Fellows
			Man's Moral Progress	Eichmann Trial Said to Emphasize Need to Curb Inhuman Acts	10	NESG
			EICHMANN WILLING TO BE A WITNESS	He Sees a 'Fighting Chance' to Save Life on Stand in Israel, Lawyer Says	1	Homer Bigart
1.5.1961	CX	37718	ISRAEL TO SPEED EICHMANN TRIAL	Prosecution Will Rush Pace of Witnesses' Testimony	7	Homer Bigart
2.5.1961	CX	37719	Eichmann Accused In Hanging Of Seven		1, 12	Homer Bigart

			COULD NOT REBEL, NAZI VICTIM SAYS	Survivor at Eichmann Trial Says Guns Balked Revolt	13	NESG
3.5.1961	CX	37718	EICHMANN MEETS 2 COURT REBUFFS	Objection on Testimony Fails — Immunity for 4 Refused	14	Homer Bigart
4.5.1961	CX	37721	Warsaw Saga Stirs Trial Of Eichmann	GHETTO SAGA STIRS EICHMANN COURT	1, 14	Homer Bigart
5.5.1961	CX	37722	EICHMANN JUDGE REBUKES HAUSNER	Tells Prosecutor to Omit Testimony That Digresses From Trial Objective	1,4	Homer Bigart
6.5.1961	CX	37723	Four More Eichmann Witnesses Are Denied Immunity by Israel	Arrest Is Threatened if Former Nazis Enter Country — Tribunal Is Told of More Atrocities in Eastern Europe	6	Homer Bigart
7.5.1961	CX	37724	Eichmann's Witnesses	Claim That Fair Trial Requires Grant of Immunity Denied	14	Morris Amchan
			TRIAL IS TERMED A HELP TO ISRAEL	Eichmann Case Produces 'Cohesion,' Sharett Says	36	Homer Bigart
8.5.1961	CX	37725	U.S. JUDGE TO AID ISRAEL AT TRIAL	Eichmann Court Will Hear Nuremburg Aide Testify	9	Homer Bigart
			ZIONISM ASSAILED ON EICHMANN CASE	Judaism Council galls Trial Exploited for Nationalism	7	William G. Weart
9.5.1961	CX	37726	2 Ex-Nazis Granted Immunity To Testify At Eichmann's Trial	Court Hears Story of Woman Who Was Buried Alive in Common Grave — Atrocity Documents Submitted	16	Homer Bigart
10.5.1961	CX	37727	Eichmann Directive Is Blamed For Deaths Of 4,000 Children		1, 7	Homer Bigart
			ISRAEL CHIEFS SPLIT ON NAZIS' IMMUNITY		7	NESG
11.5.1961	CX	37728	Court Hears Eichmann Linked To Nazi Terror In Amsterdam	Prosecution Submits Documents to Show He Arranged Rides to Death Camps — Survivor Tells of Persecution	16	Homer Bigart

12.5.1961	CX	37729	Heroic Aid To Jews By Gentiles Recounted At Eichmann's Trial	Survivors of Nazi Purges in Oslo, Rome and Copenhagen Tell of Escapes — Nuremberg Affidavits Cited	7	Homer Bigart
13.5.1961	CX	37730	Eichmann Accused in Blocking Of Jews' Last Route of Escape	Eichmann Accused in Blocking Of Jews' Last Route of Escape	1,5	Homer Bigart
14.5.1961	CX	37731	EICHMANN TRIAL MAY END IN JUNE	Judges Speed Testimony — Defense Limits Questions	11	Homer Bigart
15.5.1961	CX	37732	BONN WILL ASSIST EICHMANN TRIAL	Four Ex-Nazis to Testify Before German Courts	7	Homer Bigart
16.5.1961	CX	37733	Nemesis of Nazis	Michael A. Musmanno	12	NESG
17.5.1961	CX	37734	Berlin Pastor Calls Eichmann Demonic in His Hate for Jews		1,14	Homer Bigart
18.5.1961	CX	37735	Evidence on Eichmann' s Power To Doom Jews Offered in Trial	Israeli Prosecutor Places Documents Before Court to Show Defendant Made Life-or-Death Decisions	10	Homer Bigart
19.5.1961	CX	37736	Red Cross Report On Eichmann Says He Criticized 'Leniency'	Trial Hears He Decried Himmler's Policy of Somewhat Less Severe Treatment of Jews Near End of World War II	10	Homer Bigart
20.5.1961	CX	37737	Second Ex-Nazi Heard		6	NESG
			Eichmann Trial Witness Shows How He Escaped Nazis' Wrath	Demonstrates 'Prussian' Bearing He Used Successfully to Demand His Rights as 'Prisoner of War'	6	Homer Bigart
21.5.1961	CX	37738	FEARS IN ISRAEL ON TRIAL SUBSIDE	Conduct of Eichmann Court Calms Misgivings	7	Homer Bigart
			EICHMANN TRIAL: THE REACTION IN FOUR CAPITALS	Feelings Reflect the Extent of the Atrocities That Took Place During the Era of Naziism	4	NESG
22.5.1961	CX	37739	EICHMANN LABELS CAPTURE 'ELEGANT'		8	NESG

23.5.1961	CX	37740	Eichmann Accused of Shipping Salonika Jews to Death Camps	Israeli Says 56,000 Were Sent in Boxcars Despite Outbreak of Typhus — Nazi Beatings of Victims Related	18	Homer Bigart
24.5.1961	CX	37741	JEWISH PLEA CITED IN EICHMANN CASE	Slovak Group Appealed to West for Ransom Aid	12	Homer Bigart
			Ex-Nazi Interrogated		12	NESG
25.5.1961	cx	37742	EICHMANN'S TRIAL TURNS TO HUNGARY	Testimony Opened on 1944 Annihilation of 400,000	12	Homer Bigart
26.5.1961	CX	37743	Eichmann Trial Is Interrupted Twice by Spectators' Outcries	Eichmann Trial Is Interrupted Twice by Spectators' Outcries	1,6	Homer Bigart
27.5.1961	CX	37744	Witness Says Eichmann Beat A Youth to Death in Budapest	Tells Court Nazi Killed a Jewish Boy in Shed Behind Home After Theft of Cherries From Orchard	6	Homer Bigart
28.5.1961	CX	37745	Eichmann to See Preview of Death-Camp Films	Israeli Court Agrees to Show Nazi Movies to Servatius Ex-Gestapo Aide Will Advise Lawyer on Authenticity	8	Homer Bigart
29.5.1961	CX	37746	SERVATIUS IRKED BY SPEED OF TRIAL	Eichmann Lawyer May Ask Recess to Plan Defense	2	Homer Bigart
30.5.1961	CX	37747	EICHMANN'S OFFER ON JEWS RELATED	Hungarian Testifies on Deal for Trucks to Save Lives Eichmann Proposal on Trucks For Jews Is Related at Trial	1,2	Homer Bigart
			Merten Testifies in Berlin		2	NESG
			U.S. Psychologist Says He Outstared Eichmann	Witness Asserts Former Nazi Is Losing His Calm Court Bars American From Appraisal of Defendant	2	NESG
31.5.1961	CX	37748	BONN DROPS INQUIRY	Anti-Jewish Charge Against Globke Is Called False	13	NESG
			JEWS' PLEA IN '44 TO BRITAIN BARED	Bid to Bomb Camp Refused Eichmann Trial Is Told Eichmann Court Is Told	1,14	Homer Bigart

1.6.1961	CX	37749	Eichmann Court Hears Brand Describe Failure Of His Pleas	He Says Even Jewish Leaders Did Not Believe Offer of Trucks for Lives — Rabbi's Shouts Disrupt Trial	3	Homer Bigart
2.6.1961	CX	37750	MARCH OF DEATH LAID TO EICHMANN	Winter Trek From Budapest His Last Blow at Jews	2	Homer Bigart
3.6.1961	CX		Eichmann to Lead for Defense		2	NESG
		37751	SURVIVOR DEPICTS NAZI DEATH CAMP	The Case Against Eichmann Reaches Final Chapter	2	Homer Bigart
4.6.1961		37752	EICHMANN'S IMAGE ONE OF DRABNESS	Lack of Color Disappoints Many Observers at Trial	6	Homer Bigart
5.6.1961		37753	Eichmann to Stay in Glass Cage If He Testifies at Israeli Trial	Law Passed Recently Excuses Nazi From Entering Dock — Defense Is Expected to Ask for a Delay of Some Days	5	Homer Bigart
6.6.1961	CX	37754	MUTINY OF JEWS AT CAMP RELATED	Witness at Eichmann Trial Says 150 Fled Sobibor	8	Homer Bigart
7.6.1961	CX	37755	Nazis Planted Flowers to Mask Death-Train Depot at Treblinka	Clock and False Timetable Were Ruses Used at Last Stop for 750,000 Jews, Survivor Tells Eichmann Court	3	Homer Bigart
8.6.1961	CX	37756	Survivors Tell Eichmann Court Of Days Of Agony At Auschwitz	Spectator Cries 'Murderer!' and Author Collapses on Stand as Nazi Terror Is Recounted in Grim Detail	12	Homer Bigart
9.6.1961	CX	37757	Eichmann Is Unmoved in Court As Judges Pale at Death Films	Nazi, Seeing Movies for Second Time, Sits Calmly as Allied Documentaries Show Concentration-Camp Horrors	16	Homer Bigart
10.6.1961	CX	37758	MEMOIRS' DELAY EICHMANN TRIAL	Court Reserves Decision on 'Confessions' by Nazi	2	Homer Bigart
11.6.1961	CX	37759	EICHMANN FACING BIG TEST OF TRIAL	Nazi to Take Stand June 19 — Week's Recess Scheduled Special to The New York Times.	11	Homer Bigart

12.6.1961	CX	37760	Sharett Denies Hearing of Offer By Eichmann to Raze Auschwitz	SHARETT DISPUTES A WITNESS ON NAZI	1,5	Homer Bigart
13.6.1961	CX	37761	EICHMANN COURT BARS 'CONFESSION'	Rejects Long Transcript of Statements Made in '57 EICHMANN COURT BARS 'CONFESSION'	1,5	Homer Bigart
18.6.1961	CX	37766	EICHMANN: HIGHLIGHTS OF STATE'S CASE	The Nazis' Persecution of the Jews Is Described From 'Kristallnacht' to the 'Final Solution'	5	Lawrence Fellows
19.6.1961	CX	37767	CLERICS IN ISRAEL DISCUSS EICHMANN	Six Christian Leaders Offer Their Ideas on Punishment	4	NESG
20.6.1961	CX	37768	EICHMANN BEGINS TESTIMONY TODAY	Nazi Will Speak From Cage at His Trial in Israel	9	Homer Bigart
21.6.1961	CX	37769	My Superiors' Blamed		12	NESG
	CX		Eichmann, on Stand, Says He Only Obeyed Orders	EICHMANN TAKES STAND AT TRIAL	1,12	Homer Bigart
22.6.1961	CX	37770	Eichmann Accuses Top Adenauer Aide		1, 10	Homer Bigart
	CX		Adenauer Rejects Charge		10	NESG
23.6.1961	CX	37771	Eichmann Swears Nazis Foiled His Plan to Set Up Jewish State	Tells Israeli Court He Attempted to Send Deportees to Madagascar - Again Accuses Top Adenauer Aide	6	Homer Bigart
24.6.1961	CX	37772	EICHMANN STATES HE SPARED JEWS	Testifies He Saved 20,000 by Sending Them to Ghetto	1, 6	Homer Bigart
	CX		Documents Reported Stolen		6	NESG
25.6.1961	CX	37773	Eichmann Trial Seen By Israelis As A Lesson For Nation's Youth	Parents Are Disturbed Because Children Lack Sense of Being Jewish — Hope Case Will Spur Study of Heritage	24	Lawrence Fellows
	CX		EICHMANN THE WITNESS	He Discounts His Role in the Nazi Persecutions And Declares He Even Favored Zionism	4	Lawrence Fellows

26.6.1961	CX	37774	EICHMANN PAINTS A ROBOT PORTRAIT	Testimony Adheres to Line He Acted Only on Orders	8	NESG
27.6.1961	CX	37775	Eichmann Testifies He Felt Like Pilate		1, 2	Homer Bigart
28.6.1961	CX	37776	Eichmann Trial Turns Up Clue To Missing Children of Lidice	Servatius Submits Affidavit by Woman Who Says She Saw Youngsters From Village at Convent in Poland	12	Homer Bigart
29.6.1961	CX	37777	EICHMANN DEPICTS HIS JOB IN AUSTRIA	Says His Nazi 'Know-How' Helped Many Jews	6	Homer Bigart
30.6.1961	CX	37778	CHILDREN'S DOOM LAID TO HIMMLER	Eichmann Denies He Decided on Deportation of 4,000	8	Homer Bigart
1.7.1961	CX	37779	SHOOTING CHARGE ANGERS EICHMANN	Order to Kill 1,200 Serbian Jews Is Heatedly Denied	5	Homer Bigart
3.7.1961	CX	37781	SERVATIUS WINS RESPECT IN TRIAL	Eichmann Lawyer Admired for Resolute Defense	3	Homer Bigart
4.7.1961	CX	37782	Eichmann Lawyer Says Jews Were Doomed by Chief Nazis	Contends Documents Prove Defendant Only Followed Orders in Hungary — Servatius Scolds His Client	5	Homer Bigart
5.7.1961	CX	37783	Eichmann Disputed By Nazi Associates	EX-NAZIS DISPUTE EICHMANN STAND	1,14	Homer Bigart
6.7.1961	CX	37784	EICHMANN TELLS RANSOM MOTIVE	Says Jews-for-Trucks Plan Developed From Pique	8	Homer Bigart
7.7.1961	CX	37785	Eichmann Testifies That 'I Never Killed'	EICHMANN SAYS: 'I NEVER KILLED'	1, 4	Homer Bigart
8.7.1961	CX	37786	Eichmann Admits Moral Guilt	Wilts Under Cross-Examination	1, 4	Homer Bigart
9.7.1961	CX	37787	ISRAELIS STRESS EICHMANN IMAGE	Prosecutor Seeks to Restore the Arch-Killer Concept	14	Homer Bigart
11.7.1961	CX	37789	Eichmann, Balking Prosecutor, Refuses to Say He Hated Jews	Ex-Nazi Recovers From Attack of Nerves and Stands Up Angrily to Hausner — Defends His Role in 'Emigration'	17	Homer Bigart

12.7.1961	CX	37790	Hausner Calls Eichmann 'Liar' In Angry Courtroom Exchange	Prosecutor Is Vexed as Ex-Nazi Insists His Role Against Jews Was Minor and Disputes Validity of Evidence	12	Homer Bigart
13.7.1961	CX	37791	Eichmann Spars With Hausner; Says He Was Never 'First Violin'	Defendant, Discounting Nazi Documents, Sticks Firmly to Defense Arguments and Eludes Prosecutor's Trap	12	Homer Bigart
14.7.1961	CX	37792	Eichmann Terms Killing Of Jews a 'Hideous Crime'	Eichmann Calls Killing of Jews 'One of Most Hideous Crimes'	1, 5	Homer Bigart
15.7.1961	CX	37793	Eichmann Admits He Deceived Berlin on Deported Jews' Fate	Death Camp Shipments 'Camouflaged' in Reports to Foreign Ministry — Himmler Blamed for Order	4	Homer Bigart
16.7.1961	CX	37794	EICHMANN SAYS HE HAS TOLD ALL	Nazi Warns He Is Ready to 'Invent' Confessions	26	Homer Bigart
	CX		EICHMANN IMAGE REPELS GERMANS	Housewife 'Can't Stand' TV Report on Nazi's Trial	27	Gerd Wileke
18.7.1961	CX	37796	EICHMANN DENIES HE URGED GASSING	Insists He Did Not Suggest 'Elegant' Means of Death	8	Homer Bigart
19.7.1961	CX	37797	EICHMAN ADMITS A POINT ON LIDICE	Says Disposal of Children Was Referred to Him	13	Homer Bigart
20.7.1961	CX	37798	EICHMANN BALKS AT PITY FOR JEWS	Refuses to Say Compassion Motivated Truck Offer	5	Homer Bigart
21.7.1961	CX	37799	Eichmann Calm As Israel Ends 10 Days Of Cross-Examination	Nazi Describes Himself as a Frustrated Idealist — Denies Slaying Youth and Responsibility for 'Death March'	6	Homer Bigart
22.7.1961	CX	37800	JUDGE IS BALKED BY ICY EICHMANN	Court Fails to Extract Any Statement of Wrongdoing	18	Homer Bigart

23.7.1961	CX	37801	EICHMANN TRIAL ASSESSED AS ITS END FINALLY NEARS	Verdict Other Than Guilty Has Appeared Inconceivable Since Start But Subsidiary Aspects Have Compelled Widespread Attention	11	Lawrence Fellows
	CX		EICHMANN FACES MORE QUESTIONS	Chief Judge to Interrogate Nazi Defendant Tomorrow	13	Homer Bigart
25.7.1961	CX	37803	Eichmann Completes Testimony; Trial to Recess for One Week	Former Nazi Is Excused After 25 Days of Questioning — He Insists to End He Was Only Obeying Orders	6	Homer Bigart
26.7.1961	CX	37804	EICHMANN TRIAL HALTS TILL AUG. 3	Evidence Completed — Nazi Returns to Stand Briefly	15	Homer Bigart
3.8.1961	CX	37812	NAZI'S TRIAL DELAYED	Illness of Judge Postpones Eichmann Summations	3	NESG
	CX		Bigart's Reporting Praised		22	Moris Amchan
8.8.1961	CX	37817	EICHMANN TRIAL TO REOPEN TODAY	Hausner to Start Summation — Will Ask Death for Nazi	5	Homer Bigart
9.8.1961	CX	37818	Israel's Summation Lashes Eichmann		1, 9	Homer Bigart
10.8.1961	CX	37819	Israel Scorns Eichmann's Plea That Nazis' Orders Bound Him	Prosecutor Seeks to Prove Decrees by Hitler Were So Monstrous They Cannot Constitute a Defense	4	Homer Bigart
11.8.1961	CX	37820	Eichmann Is Called a Murderer As Prosecutor Ends Summation	Hausner Labels Nazi a Merciless Killer of Millions of Jews -- Defense Will Have Final Say on Monday	8	Homer Bigart
13.8.1961	CX	37822	Servatius Nearing Close of Role Demanding the Greatest of Tact	Eichmann Counsel Has Had to Deal With Tricky Court Situation, Lack of Any Social Life and Talkative Client	16	Homer Bigart
14.8.1961	CX	37823	Eichmann Defense Asks for Dismissal As Trial Is Ended	EICHMANN TRIAL COMES TO CLOSE	1, 3	Homer Bigart

26.8.1961	CX	37835	EICHMANN REFUSES BID	Won't Testify for War Trials While Own Case Pends	4	NESG
3.12.1961	CXI	37934	EICHMANN TO APPEAL	Lawyer Reveals Plan in Case Israel Convicts Nazi	9	NESG
10.12.1961	CXI	37940	EICHMANN COURT TO SIT TOMORROW	Hausner Expected to Press Again for Nazi's Death	9	Lawrence Fellows
	CXI		EICHMANN REACTION	B'nai B'rith Finds Student Interest in Trial Was High	147	NESG
11.12.1961	CXI	37942	EICHMANN GUILTY	Death by Hanging Is Set by Law — Crimes Against the Jewish People Found	1,19	Homer Bigart
	CXI		JERUSALEM QUIET AS COURT MEETS	Streets Empty in Rain — 2 Views on Eichmann	19	Lawrence Fellows
12.12.1961	CXI	37943	Eichmann's Wife Doubts Guilt		15	NESG
	CXI		Eichmann Ruling Attacks Basis for Mitigation Plea	Eichmann, Ruled Guilty, Hears Court Scorn Mitigation Pleas	1, 15	Homer Bigart
	CXI		Excerpts From Israeli Judgment Convicting Eichmann of Crimes Against Humanity		14	NESG
	CXI		Israeli Classrooms Get Broadcast of Judgment		14	NESG
	CXI		Judge Uses 6 Languages In the Eichmann Ruling		14	NESG
13.12.1961	CXI	37944	Excerpts From the Concluding Section of Israeli Court's Judgment of Eichmann		18	NESG
	CXI		Excerpts From the Concluding Section of Israeli Court's Judgment of Eichmann	Newspapers Are Unanimous on Judgment of Eichmann	19	NESG
	CXI		Ruling on Eichmann Completed	He Is Found Guilty on All Counts	18	Homer Bigart
14.12.1961	CXI	37945	EICHMANN TERMS CONVICTION ERROR	Says Wrong Man Is Found Guilty and Must Suffer for the Acts of Others Eichmann Tells Court It Convicted the Wrong Man	1, 14	Homer Bigart

15.12.1961	CXI	37 946	Text of Eichmann's Statement to Court		12	NESG
	CXI		Eichmann Doomed to Hang In Death of 6 Million Jews	Three Judges Pronounce Sentence on Former High Nazi Official	1, 12	Homer Bigart
16.12.1961	CXI	37 947	ISRAELI SENTENCE ENDORSED IN BONN		14	NESG
	CXI		Text of the Eichmann Sentence		14	NESG
	CXI		Eichmann Son Terms The Judges 'Prejudiced'		14	NESG
	CXI		EICHMAN RULING AIDS APPEAL HOPE	Court Says the Law Allowed Latitude on Penalty	14	Homer Bigart
	CXI		Servatius Praises Court		14	NESG
17.12.1961	CXI	37948	RABBINICAL LAW CITED ON PENALTY	It Justifies Eichmann Doom, Religion Minister Says	9	Lawrence Fellows
	CXI		ISRAEL WITHHOLDS EICHMANN'S BOOK	Counsel Seeks Memoirs to Pay Costs of Appeal	8	Homer Bigart
	CXI		AFTERMATH OF EICHMANN	Nazi Leader is Condemned but the Factors Behind The Mass Murder of Jews Remain a Mystery	5	Lawrence Fellows
18.12.1961	CXI	37949	Eichmann Appeal Notice Filed After On-the-Spot Translation	Clerk of Israeli Court Balks at German Document So It Is Put Into English — Ex-Nazi Moved to Rural Prison	5	Homer Bigart
30.12.1961	CXI	37961	EICHMANN DELAY ASKED	Servatius Seeks Month From Today to Prepare Appeal	2	NESG
1.5.1962	CXI	38083	Wife Sees Eichmann In Prison; Visit Secret Till She Quits Israel		7	Lawrence Fellows
2.5.1962	CXI	38084	BARTH HOPES ISRAELIS WILL SPARE EICHMANN		3	NESG
16.5.1962	CXI	38098	Eichmann Ruling Due May 29		6	NESG
28.5.1962	CXI	38110	Eichmann Due in Jerusalem To Hear Decision on Appeal		9	NESG

29.5.1962	CXI	38111	Eichmann Appeal Of Death Sentence Is Denied by Court		1, 7	NESG
30.5.1962	CXI	38112	Early Execution Possible		3	NESG
			ISRAELIS DISCUSS EICHMANN RULING		1	Lawrence Fellows
31.5.1962	CXI	38113	PLEA BY EICHMANN GIVEN TO BEN-ZVI	Israeli President Is Asked to Spare Ex-Nazi's Life	3	Lawrence Fellows

Příloha č. 4: Seznam analyzovaných článků – Daily News

Daily News							
Datum	Edice	Ročník	Číslo	Název článku	Podnázev	strana	autor
5.4.1961		42	243	Germans Shun Taking Stand For Eichmann		4	Peter Wallenberg
6.4.1961		42	244	Israel's Finest Drill For Eichmann		3	Peter Wallenberg
7.4.1961		42	245	The Unholy Eichmann Taken Into Holy City		3	Peter Wallenberg
8.4.1961		42	246	Eichmann Lawyers Search For Defense		2	Peter Wallenberg
9.4.1961	Sunday News	40	50	After 15 Years: Eichmann On Receiving End		2, 70	Peter Wallenberg
				The Man Who'll Defend Eichmann		92	John Gregg
10.4.1961		42	247	Israel To Brand Eichmann	Murdered By Own Hand	2, 6	Peter Wallenberg
11.4.1961		42	248	Eichmann On Trial for His Life	List of Accusations Is Read to Him	3, 30	Peter Wallenberg, Joseph Fried
		42		WHO'S WHO AT THE EICHMANN TRIAL		30	NESG
12.4.1961		42	249	Israel Defends Trial's Legality	Prosecution Pounds At Eichmann Brief	3, 5	Peter Wallenberg
		42		The defense: Court Prejudiced and Lacks Authority		4	Harry Ferguson
		42		The Prosecution: We Acted Within the Law of Mankind		4	NESG
		42		The Nazi Horrors Make Europe's Page One		4	NESG
		42		Radio Carries the Grim Serial And All Israel Has Tuned In		5	Joseph Fried
13.4.1961		42	250	Survivors of Nazis Pray for the Dead		3	Joseph Fried
		42	250	Impossible to Forgive Eichmann: Prosecutor		3, 4	Peter Wallenberg
14.4.1961		42	251	On a Wind-Swept Hill, The Jews Remember...		3	Joseph Fried

		42		Await Ruling on Eichmann Trial Legality		3, 6	Peter Wallenberg
15.4.1961		42	252	Israeli Court to Rule Monday On Eichmann's Freedom Bid		3, 6	Peter Wallenberg
16.4.1961	Sunday News	40	51	Eich Even Had His Son Fooled		2	NESG
				Nazi Awaiting Prosecution's Biggest Guns		2, 96	Peter Wallenberg
				Trial's a Week Old, Eichmann Still Unruffled		96	NESG
				Promises Startling Eichmann Evidence		2	Joseph Fried
17.4.1961		42	253	Eichmann Loses Bid, Judges Order Trial		2, 6	Peter Wallenberg
18.4.1961		42	254	Uneasy Eichmann Waits The Parade of Accusers		2, 26	Peter Wallenberg
				Eye Germany for Eichmann Aid		26	Joseph Fried
19.4.1961		42	255	Eichmann's Taped Story Of Death Heard In Court		2, 6	Peter Wallenberg
				Death Camp Details Stun, Sicken Israelis		6	Joseph Fried
20.4.1961		42	256	Eichmann's Tape: I'm Ready to Hang		2, 6	Peter Wallenberg
21.4.1961		42	257	Eichmann Hears More of His Tape		2, 34	Peter Wallenberg
22.4.1961		42	258	Eichmann Will Ask Aid of U.S. Cardinal		2	Joseph Fried
		42		I Obey Orders:Eichmann		2, 6	Peter Wallenberg
23.4.1961	Sunday News	40	52	Trial Is Fair So Far, Says Eichmann		4	Peter Wallenberg, Joseph Fried
24.4.1961		42	259	Eichmann Jottings On Nazi Ties Bared		3, 6	Peter Wallenberg, Joseph Fried
25.4.1961		42	260	Testimony of Hanged Nazi Damns Eichmann as Killer		2, 28	Peter Wallenberg
26.4.1961		42	261	Court Accepts Hanged Nazi's Notes as Eichmann Evidence		6	Peter Wallenberg

27.4.1961		42	262	Weigh Eichmann Defense Bid To Block Ex-Nazis' Affidavits		6	Peter Wallenberg
28.4.1961		42	263	OK Nazis' Affidavits At Eichmann Trial		6	Peter Wallenberg
29.4.1961		42	264	Eichmann Linked To Strategists in Murder Of Jews		5	Peter Wallenberg
1.5.1961		42	265	Eichmann Trial Hears Witnesses Of Nazi Brutality		5	Peter Wallenberg, Joseph Fried
2.5.1961		42	266	Death Camp Ghosts Watch Awhile in Jerusalem Court		5	Peter Wallenberg
3.5.1961		42	267	Await Ruling by Israeli Judges On Giving 4 Nazis Immunity		6	Peter Wallenberg
4.5.1961		42	268	Bonn Asked to Quiz Nazis on Eichmann		8	Peter Wallenberg
5.5.1961		42	269	Cardinal Never Met Eichmann		4	NESG
		42		German Who Died Aiding Jews Cited a 'Dog Named Eichmann'		4	Peter Wallenberg, Joseph Fried
7.5.1961	Sunday News	41	1	Israel Wondering: Will Eichmann Take Stand?		22	Peter Wallenberg, Joseph Fried
8.5.1961		42	271	The Eichmann Trial Turns To West Europe		6	Peter Wallenberg
10.5.1961		42	273	Lay Child Murders At Eichmann's Feet		6	Joseph Fried
11.5.1961		42	274	Charge Eichmann Was Eager Partner in the Death Business		6	Joseph Fried
12.5.1961		42	275	A Chance of Pace At Trial in Israel: Tales of Rescues		5	Joseph Fried
13.5.1961		42	276	Tells How Germans Tricked Red Cross		7	Joseph Fried
16.5.1961		42	278	Goering Told Judge Of Eichmann Might		10	Joseph Fried
17.5.1961		42	279	Block of Ice'm Minister Says of Eichmann		16	Joseph Fried
18.5.1961		42	280	Forced Jews to Pay For the Death Trip		11	Joseph Fried
19.5.1961		42	281	A Dead Nazi's Finger Points at Eichmann		18	Joseph Fried

20.5.1961		42	282	Tells of Eichman's Yugo Jew Slaughter		14	Joseph Fried
22.5.1961		42	283	Trial Will Link Himmler, Eichmann		8	Joseph Fried
23.5.1961		42	284	Find Eichmann Sealed Fate of Bulgarian Jews		14	Joseph Fried
26.5.1961		42	287	Eject 2 for Israel Trial Outburst		8	Joseph Fried
27.5.1961		42	288	Charges Eichmann Helped Slay Youth		6	Joseph Fried
29.5.1961		42	289	Israel Trial Will Air Bid to Ransom Jews		30	Joseph Fried
30.5.1961		42	290	Jews-for-Trucks Bid Is Tied to Eichmann		8	Joseph Fried
31.5.1961		42	291	Bomb Death Camps, Jews Asked		18	Joseph Fried
1.6.1961		42	292	Eichmann Stalled Hitler In Move to Free Jews		24	Joseph Fried
3.6.1961		42	294	Tells Of Nazi Laughs as Jews Died		11	Joseph Fried
4.6.1961	Sunday News	41	5	EICHMANN: Why the Allies Spurned a Nazi Butcher's Bargain		45	NESG
5.6.1961		42	295	Trial to Hear More About Death Camps		6	Joseph Fried
6.6.1961		42	296	Bands Played as Jews Died, A Pole Says		8	Joseph Fried
7.6.1961		42	297	Murder Gas Is Traced To Eichmann's Bureau		14	Joseph Fried
8.6.1961		42	298	Testifies on Auschwitz And Collapses at Trial		18	Joseph Fried
9.6.1961		42	299	Atrocity Films Sicken Court; Eichmann Glares		30	Joseph Fried
10.6.1961		42	300	Fight Over Statement Stalls Eichmann Trial		9	Joseph Fried
12.6.1961		42	301	One Last Try On Confession By Eichmann		18	Joseph Fried
13.6.1961		42	302	Eichmann's Words Linked to Slaughter		8	Joseph Fried
20.6.1961		42	308	Eichmann's on Stand Today; Only Witness		2	Joseph Fried
21.6.1961		42	309	Eichmann Takes Stand, Tries To Wash Blood Off His Hands		2, 6	Joseph Fried
22.6.1961		42	310	Eichmann Blaming Bosses in Massacre		8	Joseph Fried

23.6.1961		42	311	Eichmann Again Puts Konrad Aid in Hot Spot		22	Joseph Fried
24.6.1961		42	312	Judge Rumbles as Eichmann Rambles at Trial		11	Joseph Fried
26.6.1961		43	1	Eichmann Due To Tell Trial of Orphan Deaths		12	Joseph Fried
27.6.1961		43	2	Eichmann Dons Pontius Pilate Toga		14	Joseph Fried
28.6.1961		43	3	Eichmann Says Reds Got Lidice Orphans		34	Joseph Fried
29.6.1961		43	4	Deal to Trade Body Is Told By Eichmann		29	Joseph Fried
30.6.1961		43	5	Red Cross Unit Lied About Me: Eichmann		6	Joseph Fried
1.7.1961		43	6	Another Adenauer Aid Cited at Eichmann Trial		8	Joseph Fried
3.7.1961		43	7	Eichmann Will Tell of Trucks For Jews Deal		8	Joseph Fried
4.7.1961		43	8	Six Living Ex-Nazis To Accuse Eichmann		7	Joseph Fried
5.7.1961		43	9	Ex-Nazi Damn Eichmann as Cruel Fanatic		5	Joseph Fried
6.7.1961		43	10	Blood-for-Trucks Swap Was My Idea: Eichmann		30	NESG
7.7.1961		43	11	Eichmann Takes Raps 1 by 1 and Cries 'Nein'		22	Joseph Fried
8.7.1961		43	12	Eichmann Finds Himself Guilty in His Own Heart		11	Joseph Fried
10.7.1961		43	13	Eichmann Will Hear Own Words on Nazis		14	Joseph Fried
11.7.1961		43	14	Own Words Cast At Eichmann to Tag Him 'Liar'		5	Joseph Fried
12.7.1961		43	15	It's Rough Going for Eichmann		18	Joseph Fried
13.7.1961		43	16	Yes, Eichmann Knew He Sent Jews to Death		9	Joseph Fried
14.7.1961		43	17	Hear Eichmann Cry Over the Spilt Blood		18	Joseph Fried
15.7.1961		43	18	Tired of Denying All, Eichmann Complains		8	Joseph Fried
17.7.1961		43	19	Hausner Maps Heavist Fire On Eichmann		17	Joseph Fried

18.7.1961		43	20	Charge Eichmann Was For Gas - It Was Faster		33	Joseph Fried
19.7.1961		43	21	Eichmann Out of Cage, Shows Terror Points		6	Joseph Fried
20.7.1961		43	22	Judge Orders Eichmann to Keep in Line		9	Joseph Fried
21.7.1961		43	23	Eichmann's 3 Judges Are In On Questions		14	Joseph Fried
22.7.1961		43	24	Judges Tell Eichmann He Is Beyond Belief		7	Joseph Fried
24.7.1961		43	25	10 Nazis Speak For Eichmann From Distance		10	Joseph Fried
8.8.1961		43	38	Hausner Fires A Summation At Eichmann		20	Joseph Fried
9.8.1961		43	39	Hausner Damns Eichmann as 'the Devil Himself'		18	Joseph Fried
11.8.1961		43	41	Prosecution's Final Blitz Hits Eichmann		8	Joseph Fried
14.8.1961		43	43	Eichmann Has His Last Pitch in Trial Today		15	Joseph Fried
15.8.1961		43	44	Defense's Sour Note Ends Eichmann Trial		16	Joseph Fried
21.8.1961		43	49	Eichmann Put In Fort Again		14	NESG
7.12.1961		43	142	Eichmann Won't Get Poland Trial		32	NESG
10.12.1961	Sunday News	41	32	See Eichmann Doomed; Trial Set to Resume		59	Joseph Fried
11.12.1961		43	145	Eichmann Found Guilty on All 15 Courts		2, 6	Joseph Fried
12.12.1961		43	146	Convicted Eichmann Hangs by a Phrase		2, 58	Joseph Fried
13.12.1961		43	147	Eichmann's 3 Judges Reject Any Mitigation		18	Joseph Fried
14.12.1961		43	148	Disappointed, Is Eichmann;s Reply to Court		6	Joseph Fried
15.12.1961		43	149	Eichmann Hears His Sentence: Death	Court Rules Gallows For Nazi Butcher	3, 6	Joseph Fried
16.12.1961		43	150	Court to Hear Eichmann Plea in Feb.		5	Joseph Fried

17.12.1961	Sunday News	41	33	Fear Convicts Might Try to Kill Eichmann		19	Joseph Fried
18.12.1961		43	151	Conunsel Files Appeal Notice For Eichmann		8	Joseph Fried
29.12.1961		43	161	Adolf's Aid to Ask Delay		8	NESG
28.5.1962		43	289	Guards Ready Eichmann for Appeal Ruling		4	NESG
29.5.1962		43	290	DENY APPEAL BY EICHMANN; HE MUST DIE		2	Joseph Fried
1.6.1962		43	293	Eichmann Hanged, His Body Cremated	Wouldn't Use Hood, Eyewitness Says	2	Joseph Fried

Příloha č. 5: Seznam analyzovaných článků – The Guardian

The Guardian					
Datum	Číslo	Název článku	Podnázev	strana	autor
1.4.1961	35 689	Eichmann dossier		6	NESG
3.4.1961	35 690	CHURCHILL 'COULD HAVE SAVE THE JEWS'	Mr Ben-Gurion accuses	9	NESG
		Airline employees for Eichmann trial		9	NESG
5.4.1961	35 692	Eichmann's claim rejected	Bonn not to pay trial costs	7	Terence Prittie
7.4.1961	35 694	EICHMANN MOVED TO JERUSALEM	Preparations for trial	12	NESG
10.4.1961	35 696	IRONY OF HISTORY IN EICHMANN TRIAL	Searching question of law	11	NESG
11.4.1961	35 697	Germany and the Eichmann trial		8	Terence Prittie
		Shadows on trial		8	NESG
12.4.1961	35 698	Eichmann, his judges and accusers		16	NESG
		MAN IN THE GLASS CASE	Jews answer history with Eichmann trial	1	James Morris
		Court's competence disputed by defense		1, 16	James Morris
13.4.1961	35 699	Israel's right to try Eichmann	Attorney-General's case for competence of court	12	James Morris
		Echoes of another courtroom	Powers recalled in Jerusalem	12	James Morris
		Defence submission rejected		12	NESG
14.4.1961	35 700	Day of remembrance in Israel	Eichmann showing signs of remorse?	11	James Morris
		The Eichmann Trial		10	NESG
15.4.1961	35 701	Eichmann 'had to take orders'	Rulling on Court's competence on Monday	7	NESG
17.4.1961	35 702	Court decides tomorrow	Competence to try Eichmann	9	James Morris
		Eichmann a "peaceful citizen"	Defence claim takes court by surprise	9	James Morris
		LATEST "AFFAIR" IN RESTLESS IZRAEL	Spy arrest drives Eichmann off front page ; OBSCURE MOTIVES	1	James Morris
18.4.1961	35 703	THE BUREAUCRAT FACES HIS ACCUSERS	Eichmann pleads not guilty	12	James Morris

		"A killer behind the desk"	Mr Hausner recalls Nazi atrocities	12	NESG
19.4.1961	35 704	RETURN TO CANNIBALISM IN DEATH CAMPS	"Even Himmler reprimanded Eichmann"	11	NESG
20.4.1961	35 705	"I ought to hang"	Eichmann saw mass murderers	1, 2	James Morris
21.4.1961	35 706	EICHMANN: "I WAS NEVER AN ANTI-SEMITE"	Only acted "under orders"	12	NESG
22.4.1961	35 707	Only a "transport officer"	Eichmann's attempts to be humble	7	NESG
24.4.1961	35 708	Eichmann "chained to bed"	After capture in Argentina	11	NESG
25.4.1961	35 709	Eichmann 'beat boy to death'	Eyewitness to be called	16	NESG
26.4.1961	35 710	Eichmann 'a coward'- judges hear SS man's affidavit		12	NESG
27.4.1961	35 711	Eichmann born in Palestine?	London estate agent's evidence	13	NESG
28.4.1961	35 712	British aid for Czech Jews	Story of £500,000 loan	6	NESG
29.4.1961	35 713	Crying children shot by guards	Eichmann court told of death march	3	NESG
2.5.1961	35 715	The significance of Jewishness		8, 10	James Morris
		SS men made Jews dig their own graves	Scientist tells of escape	10	NESG
3.5.1961	35 716	Helped to look for his own body	Man who escaped while digging grave	17	NESG
4.5.1961	35 717	The day the Jews hit back	Battle of Warsaw ghetto described	11	NESG
5.5.1961	35 718	German shot for helping Jews	He blamed "that dog Eichmann"	13	NESG
9.5.1961	35 721	Wounded Jews buried alive	Woman's escape from mass grave	15	NESG
10.5.1961	35 722	Not enough Jews to fill train	More rounded up "on Eichmann's order"	12	NESG
12.5.1961	35 724	Roman Jews as hostages	"Warning was ignored"	13	NESG
13.5.1961	35 725	Fears of damaging Federal Republic's good name	Reactions to Eichmann trial	7	Terence Prittie
		"Glass palace" for children	Nazi attempt to fool Red Cross	7	NESG
16.5.1961	35 727	Nazi leaders "blamed Eichmann for extermination of Jews"	American judge gives evidence	14	NESG
17.5.1961	35 728	"Boudless hatred" of Jews	Eichmann "like block of ice"	9	NESG

18.5.1961	35 729	Camp where 17,000 Russians died	Nazi fears of "atrocious propaganda"	11	NESG
19.5.1961	35 730	Nazi sterilisation experiment	Doctor "sent reports to Eichmann"	11	NESG
23.5.1961	35 733	Attempt to save 5,000 children	Eichmann urged to reject offer	7	NESG
24.5.1961	35 734	Thousands of Jews saved by secret organisation		11	NESG
25.5.1961	35 735	Missing children of Lidice	Perished in Nazi death camp?	11	NESG
26.5.1961	35 736	Judges walk out of court	Disorders during Eichmann trial	11	NESG
27.5.1961	35 737	Evidence of violence by Eichmann		7	NESG
30.5.1961	35 739	Goering accused Eichmann	US psychologist's evidence	17	NESG
31.5.1961	35 740	Appeal to Britain to bomb death camp		11	NESG
1.6.1961	35 741	Jews for lorries offer genuine?	Mr Brand tells of Cairo talks	11	NESG
2.6.1961	35 742	Thousands shot during march	SS General's protest ignored	21	NESG
3.6.1961	35 743	NAZI PROPAGANDA IN BRITAIN	Court told of Himmler's plans	7	NESG
6.6.1961	35 745	Beheading of 76 prisoners	Camp guards' "games" described	11	NESG
7.6.1961	35 746	10,000 gassed in 45 minutes	Survivors shot by guards	11	NESG
8.6.1961	35 747	Court told of Jewish riot	SS man thrown into flames	11	NESG
9.6.1961	35 748	The Eichmann trial		12	NESG
		The horror of Auschwitz	Court shown films of atrocities	13	NESG
13.6.1961	35 751	Tape-recording as evidence	Eichmann's court's ruling	10	NESG
		"The case of Adolf Eichmann"		8	NESG
21.6.1961	35 758	EICHMANN TESTIFIES IN HIS OWN DEFENCE	"Minor official who only took orders from his superiors"	11	NESG
22.6.1961	35 759	Eichmann "only an emigration expert"	no connection with mass murders'	11	NESG
23.6.1961	35 760	EICHMANN'S SOLUTION	Sending Jews to Madagascar	11	NESG
24.6.1961	35 761	SHARP'WORK TO SAVE JEWS	Eichmann's claim	7	NESG
27.6.1961	35 763	Eichmann's plan "torpedoed"	"I felt like Pontius Pilate"	9	NESG

28.6.1961	35 764	LIDICE CHILDREN "SEEN IN 1945"	Court accepts woman's affidavit	9	NESG
29.6.1961	35 765	Eichmann 'shocked' by anti-Jewish outrages		11	NESG
30.6.1961	35 766	Eichmann lays all the blame on his "superiors"		11	NESG
1.7.1961	35 767	EICHMANN'S INDIGNATION	Day od angry denials	7	NESG
2.7.1961	35 768	Eichmann 'may have passed on deportation orders'		11	NESG
5.7.1961	35 770	Former Nazis testify against Eichmann		9	NESG
18.7.1961	35 781	EICHMANN EXPLAINS A "JOKE"	Tribute from Gestapo leader	9	NESG
19.7.1961	35 782	EX-NAZI'S VIEW OF EICHMANN	Fanatical Jew-hater	7	NESG
20.7.1961	35 783	Eichmann complains about questions on Sassen document		9	NESG
21.7.1961	35 784	EICHMANN: "MY HANDS ARE CLEAN"	Jews' death march	11	NESG
22.7.1961	35 785	Eichmann lacked courage to disobey orders		7	NESG
25.7.1961	35 787	Eichmann "not an anti-Semite"		9	NESG
3.8.1961	35 795	EICHMANN TRIAL DELAY		1	NESG
9.8.1961	35 800	Eichmann 'willing accomplice'	Israeli prosecutor's closing speech	7	NESG
15.8.1961	35 805	Eichmann trial: verdict in November?		21	NESG
12.12.1961	35 907	EICHMANN GUILTY	Capital countrs upheld	11	NESG
13.12.1961	35 908	Sentence on Eichmann tomorrow		9	NESG
14.12.1961	35 909	EICHMANN APPEALS AS VICTIM OF FATE	Prosecutor claims death is mandatory sentence	9	NESG
15.12.1961	35 910	Eichmann to appeal if sentenced to death		11	NESG
16.12.1961	35 911	QUIET REMORSE ON EICHMANN	German reflections	1	Terence Prittie
28.12.1961	35 919	Israel debates the fate of Adolf Eichmann	EVERYMAN ON ROAD TO AUSWITZCH	7	Golda Zimmerman
30.5.1962	36 049	LAST ATTEMPT TO SAVE EICHMANN	Israeli Cabinet considers plea for clemency	9	Hella Pick
31.5.1962	36 050	Eichmann's plea for clemency		11	NESG

1.6.1962	36 051	EICHMANN DIES "UNREPENTANT"	Hanged at midnight in Tel-Aviv prison ; "BITTER TO THE END"	1	NESG

Příloha č. 6: Seznam analyzovaných článků – Daily Mirror

Daily Mirror					
Datum	Číslo	Název článku	Podnázev	strana	autor
5.4.1961	17 821	NO' to Eichmann		24	NESG
7.4.1961	17 823	Eichmann Trial Jitters		5	Donald Wise
10.4.1961	17825	THIS WAY TO EICHMANN		3	Donald Wise
11.4.1961	17826	CHECK BEFORE TRIAL		28	Donald Wise
12.4.1961	17827	THE MAN IN THE GLASS CAGE		14, 15	Cassandra
		73 minutes to read charges		3	Donald Wise
13.4.1961	17828	Message that brought a smile from the Man in the Glass Cage		4	Donald Wise
14.4.1961	17829	Reminder to Eichmann		2	Donald Wise
15.4.1961	17830	Hissing drama in 'Glass Cage' court		2	Donald Wise
18.4.1961	17832	WHITE-COLLAR MURDERER'	Fee for a hanging - 3 smokes	5	Donald Wise
19.4.1961	17833	A SWEET - THEN CHILDREN WERE SENT TO DEATH	Court told about 'one kindly act'	4	Donald Wise
20.4.1961	17834	THE CONFESSION		1	NESG
		I WILL ATONE..LET ME HANG		5	Donald Wise
21.4.1961	17835	i'd have killed my father	Eichmann confesses	5	Donald Wise
22.4.1961	17836	SEND 150 SKULLS, SAID THE PROFESSOR..So 150 Jews were beheaded		9	Donald Wise
25.4.1961	17 838	HE'S A TOUGH MAN, SAID CHIEF		4	NESG
26.4.1961	17 839	Briton 'snatched them from jaws of death'	The man who saved thousands	10	NESG
27.4.1961	17 840	I ACCUSE! - BY A LONDONER		22	NESG
28.4.1961	17 841	I have the Jews on the run, he wrote	..as he aimed for a top job	21	NESG
29.4.1961	17 842	A MENU WITH MURDER		2	NESG
2.5.1961	17 844	TURN RIGHT - DEATH THIS WAY		14, 15	NESG
		REVENGE!		1	NESG
3.5.1961	17 845	CORPSE WAS MISSING - IT WAS MINE SAYS Dr. L		23	NESG
4.5.1961	17 846	TWO TINY SHOES THAT TELL A TALE OF HORROR		3	NESG

5.5.1961	17 847	I GIVE YOUR WIFE MY LIFE - A MOTHER TOLD HER SON		11	NESG
6.5.1961	17 848	THE DAY A WOMAN RETURNED FROM THE GRAVE		19	NESG
9.5.1961	17 850	THE WOMAN WHO ROSE FROM THE DEAD	I felt bodies pulling me..'	11	NESG
10.5.1961	17 851	THE TRAGIC TALE OF BISCUIT	and a little boy called Jacques	22	NESG
11.5.1961	17 852	They had date with death - every Tuesday		20	NESG
12.5.1961	17 853	A POTATO RESCUE		11	NESG
17.5.1961	17 857	Where dead mean attended roll call...		21	NESG
20.5.1961	17 860	The doctor tells 'How I bluffed the killers'		4	NESG
23.5.1961	17 862	Save the children' plea failed		5	NESG
27.5.1961	17 866	BOY WAS KILLED FOR STEALING CHERRIES		4	NESG
31.5.1961	17 869	Mercy raids ban - Britain accused		21	NESG
3.6.1961	17 872	A 'TERROR' PLOT FOR BRITAIN		14	NESG
6.6.1961	17 874	Murder 'gift' to VIP at a death camp		7	NESG
7.6.1961	17 875	THE SECRET HORROR		7	NESG
8.6.1961	17 876	THE BOYS WHO WERE TOO SHORT WENT TO DIE..		11	NESG
9.6.1961	17 877	What dr M did to two children..		7	NESG
12.6.1961	17 879	Condition for Evil		6	Cassandra
21.6.1961	17 887	THE NAZIS AND I - BY EICHMANN		7	Donals Wise
22.6.1961	17 888	ADENAUER'S TOP AIDE 'ROBBED JEWS'		2	Donald Wise
23.6.1961	17 889	Eichmann and Dr Globke		11	Donald Wise
26.6.1961	17 891	THE MAN WITH ALL THE ANSWERS		10, 11	Cassandra
27.6.1961	17 892	EICHMANN: 'I TOED LINE'		5	Donald Wise
28.6.1961	17 893	A STRAIGHT THEODOLITE		6	Cassandra
7.7.1961	17 901	EICHMANN: I DID NOT KILL THAT BOY		5	NESG
8.7.1961	17 902	I'M GUILTY, IN A HUMAN WAY - Eichmann tells court		7	NESG
11.7.1961	17 904	EICHMAN SLEEPS..		16	NESG
17.7.1961	17 909	CASSANDRA ON		8	Cassandra
26.7.1961	17 917	THE TAX MAN COMETH		6	Cassandra
9.8.1961	17 929	TO DEPTH OF HELL..		5	NESG

15.8.1961	17 934	Eichmann trial is over		3	NESG
21.8.1961	17 939	Eichmann is moved to prison fortress		5	NESG
8.12.1961	18 033	ALIVE OR DEAD	Eichmann might haunt Israel forever	8	Donald Wise
11.12.1961	18 035	Eichmann faces his Day of Judgment		7	NESG
		The Battle of Britain		6	Cassandra
12.12.1961	18 036	Master killer Eichmann faces death sentence		3	Donald Wise
13.12.1961	18 037	Eichmann: murderer by proxy		18	Donald Wise
14.12.1961	18 038	EICHMANN INSISTS: I'M NO MONSTER		7	Donald Wise
16.12.1961	18 040	DOOMED - BUT NOT SHOCKED		17	Donald Wise
18.12.1961	18 041	EICHMANN LODGES HIS APPEAL		6	NESG
22.12.1961	18 045	EICHMANN 'JUSTICE' - By a German		4	NESG
1.5.1962	18 153	Eichmann sees wife in prison		22	NESG
29.5.1962	18 177	Eichmann returns to hear his fate		11	NESG
30.5.1962	18 178	The final verdict		11	Dan Pahter
31.5.1962	18 179	EICHMANN: 'SPARE ME'		3	NESG
2.6.1962	18 181	Eichmann cremated at sea		2	NESG

Příloha č. 7: Seznam analyzovaných článků – The Gazette

The Gazette					
Datum	Ročník	Název článku	Podnázev	strana	autor
4.4.1961	183	Heard Eichmann Boasting, Ottawa Merchant Claims		1	NESG
5.4.1961	183	In The News	Cologne	2	NESG
6.4.1961	183	Ex-Nazi Aide: Globke Problem In Bonn			NESG
	183	People Make News		4	Ed. Harper
7.4.1961	183	Eichmann Transferred To New Cell For Trial		1	NESG
	183	The Eichmann trial in The Gazette		1	NESG
	183	Lawyer To Trial In Israel		23	NESG
8.4.1961	183	Little Room Left For Spectators When Eichmann's Trial Opens Tuesday		2	S.L.A.Marshall
	183	Strict Security Measures for Eichmann		1	NESG
10.4.1961	183	Legions Of Ghosts Stand Witness Against Eichmann		2	Relman Morin
	183	Eichmann Indictment		2	NESG
	183	Eichmann's Son Vanishes In Argentina As Day Of Father's Trial Approches		1	NESG
11.4.1961	183	Eichmann Goes On Trial Today		1	NESG
	183	Eichmann Is Fatalistic On Eve Of Trial		2	Arye Wallenstein
12.4.1961	183	Eichmann's 2nd Day - Bias Argued		1	NESG
13.4.1961	183	Eichmann Claimed Key Figure	Initiated... Extermination of Jews'	1	Arye Wallenstein
	183	Unrolling An Indelible Scroll		6	NESG
14.4.1961	183	Israel Mourns Victims Of Nazi Extermination		2	NESG
	183	U.S., Bonn Agreed On Aims	Eichmann Trial Discussed	1	NESG
15.4.1961	183	Defence Claims Eichmann Has Been 'Peaceful' Man Since War Ended	Statement Causes Laughter In Courtroom	2	Arye Wallenstein
	183	Eichmann Trial Also Indictment Of Other Peoples		20	NESG

17.4.1961	183	Eichmann Plans Moves		2	Robert S. Bird
	183	Eichmann Will Defend Self		1	Robert S. Bird
18.4.1961	183	Eichmann's Atrocities Told In Israeli Court		2	Lionel Walsh
21.4.1961	183	Eichmann: 'I Have Never Killed Anybody'		2	Peter Johnson
24.4.1961	183	Israel Plans To Prove Eichmann Killed Child		2	NESG
25.4.1961	183	Lawyers Argue Over Evidence In Eichmann Trial		2	Garven Hudgins
26.4.1961	183	Result Of Assassination Described In Jerusalem		2	NESG
	183	Eichmann Trial		1	NESG
27.4.1961	183	Jewish Witness Says Eichmann 'Changed'		2	NESG
28.4.1961	183	Eichmann Offered Jewish 'Homeland'		4	Lionel Walsh
29.4.1961	183	Burning of Jews In Poland Described Trubunal To Allow German Testimony		4	NESG
1.5.1961	183	Eichmann Counsel Testimony by 10 Former Nazi S.S.S Officers		4	Lionel Walsh
3.5.1961	183	Body Disposal Described In Court		4	NESG
4.5.1961	183	Tiny Brown Shoes Stir Israeli Court		4	NESG
	183	Eichmann's Wife Writes, Claims Husband 'Framed'		4	NESG
5.5.1961	183	Eichmann Was 'Organizer'		4	Relman Morin
6.5.1961	183	Israeli Tells Of Nazi Machine-Gun Massacre		4	Robert S. Bird
9.5.1961	183	Woman Described Slaughter Of Family, Tots		4	Arye Wallenstein
10.5.1961	183	Eichmann Irked At Neutral Hotel Where Jews Accepted		2	Garven Hudgins
11.5.1961	183	Witness Recalls Camp Existence		4	Arye Wallenstein
12.5.1961	183	Jewish Group Survived In Berlin Until 1943		4	Robert S. Bird
13.5.1961	183	Survivor Recalls Intense Hunger In Nazi Camp		4	Arye Wallenstein
16.5.1961	183	Nazi's Anti-Jewish Drive Poorly Supported		4	Peter Johnson

		U.S. Judge Claims Eichmann All-Powerful		4	Hanns Neuerbourg
17.5.1961	183	Clergyman Found Eichmann Full Of Hatred		4	Hanns Neuerbourg
18.5.1961	183	Nazi Official Urged A Cleanup At Belsen		4	Arye Wallenstein
19.5.1961	183	Saw Eichmann Mark Death For Brothers		4	NESG
20.5.1961	183	Trial Hears Yugoslavia Jews' Fate		4	NESG
22.5.1961	183	Elegant Job'- Eichmann		29	NESG
23.5.1961	183	Israel Denies Eichmann Had Heart Attack		2	Arye Wallenstein
24.5.1961	183	Escape Group Helped Jews Flee Nazis		1	NESG
	183	Guilty Verdict Predicted For Eichmann By Editor		3	NESG
25.5.1961	183	93 Missing Orphans Linked To Eichmann		4	NESG
26.5.1961	183	Outbursts Of Rage Halt Eichmann Trial		4	NESG
27.5.1961	183	Eichmann Helped Fatal Beating - Witness		4	NESG
		Ben-Gurion Defends Israeli Right To Try Eichmann, Praises Canada		3	Patrick Nagle
30.5.1961	183	Witness Tells About 'Jews-Trucks' Offer		4	NESG
		'Good' People To Blame As Well		3	NESG
31.5.1961	183	Nazi Deal Details Recalled		2	NESG
1.6.1961	183	Nazi Offers For Truck Not Believed		2	NESG
2.6.1961	183	Montrealer Saw Eichmann's 'Satisfaction'		2	NESG
3.6.1961	184	Tales Of Death Camps Begin At Jerusalem		4	NESG
5.6.1961	184	Eichmann 'Problem' For Israel		10	NESG
6.6.1961	184	Jewish Women Kept For 'Gift' Ceremony		4	NESG
7.6.1961	183	Nazi's Extermination Machinery Described		4	NESG
8.6.1961	183	Auschwitz Testimony Continues In Israel		4	NESG
10.6.1961	183	Allied Armies Wrecked Extermination Plans		4	Hanns Neuerbourg

		Israel's Problem: What To Do About Eichmann's Crimes		21	Edwin Roth
13.6.1961	183	Eichmann Prosecution Ends		4	NESG
17.6.1961	184	Bishops Urge Atonement For Nazis		15	NESG
20.6.1961	184	Eichmann To Speak For Defence Today		1	NESG
21.6.1961	184	Bureaucrat Taking Orders'- Eichmann Swears		2	NESG
22.6.1961	184	Eichmann Tells Court He Is 'Surprised' At Extent Of Nazi Slaughter		10	Garven Hudgins
23.6.1961	184	Eichmann Novel Revealed, May be Offered At Trial		14	NESG
	184	Nazi 'Evacuation' Trick: Death 'Rides' Cost Jews 50 Marks		1	NESG
24.6.1961	184	Trial Documents Stolen In Athens		1	NESG
27.6.1961	184	Eichmann Compares Role To Pontius Pilate		2	NESG
29.6.1961	184	Eichmann Was 'Friend' of Jews		38	NESG
30.6.1961	184	Blame Placed On Himmler By Eichmann		4	NESG
1.7.1961	184	Death Order Hotly Denied by Eichmann		2	NESG
4.7.1961	184	Six Nazis Condemn Eichmann		4	NESG
5.7.1961	184	Eichmann 'Death Chief' in SS Evidence		2	NESG
6.7.1961	184	Eichmann Explains Barter		11	NESG
7.7.1961	184	Eichmann Disavows 'Solution'		1	NESG
8.7.1961	184	Guilty In Human Way' Eichmann Tells Court		2	NESG
11.7.1961	184	Verbal Clash Marks Trial Of Eichmann		2	NESG
14.7.1961	184	Confesses Role		16	NESG
18.7.1961	184	Gas 'More Elegant' Way Of Killing Jews		55	NESG
19.7.1961	184	Skeleton' Proposal Refuted		2	NESG
20.7.1961	184	Prosecution Ending Case As Eichmann Shows Strain		4	NESG
25.7.1961	184	Eichmann Testimony All Over		4	NESG
26.7.1961	184	Eichmann Evidence Completed		4	NESG

31.7.1961	184	The Trial Of Adolf Eichmann: A Landmark In History	Unique Case Brought To Light Story Of Nazi Victims' Intense Suffering	4	Robert S. Bird
3.8.1961	184	Historic Case Of Eichmann Is Delayed		4	Alvin Rosenfeld
9.8.1961	184	Eichmann Hearing Is Near Final Stages		1	NESG
10.8.1961	184	Orders To Eichmann Said No Legal Excuse		2	NESG
11.8.1961	184	Prosecution Finishes Case On Eichmann		2	NESG
12.8.1961	184	Final Fate For Eichmann Presents Problem In Israel		11	Robert S. Bird
15.8.1961	184	War Crime Prosecution On Increase		12	NESG
	184	Eichmann's Fate Rests Wth Judges		2	NESG
16.8.1961	184	Eichmann Case Cuases Wetzel Probe Restart		2	NESG
18.8.1961	184	Bonn Democracy's End Seen After Adenauer		21	NESG
21.8.1961	184	Eichmann Moved		4	NESG
11.12.1961	184	Long Verdict On Eichmann Starts Today		1	NESG
12.12.1961	184	Eichmann Guilty; To Hear Penalty Later This Week		2	NESG
13.12.1961	184	Cog' Plea Rejected, Eichmann Is Guilty On All 15 Charges		1	NESG
14.12.1961	184	Eichmann Resigned, Dignified		2	NESG
15.12.1961	184	Eichmann To Die!		1	NESG
16.12.1961	184	Dec. 15: A Day Of Reckoning		4	NESG
		As Child: Unhappy, Lonely		4	NESG
		Grab Ended 15-Year Search		4	NESG
18.12.1961	184	The Face Of Adolf Eichmann		6	NESG
	184	Former Montreal Lawyer Important Figure In Eichmann's Appeal Of Death Sentence		2	NESG
21.12.1961	184	City Rabbis Divided On Eichmann Execution		11	Linda Randal
25.4.1962	184	People make news		4	Ed Harper
29.5.1962	184	Eichmann visited by Wife		1	Trude B. Feldman

30.5.1962	184	Death for Eichmann, Reprieve only Hope		2	NESG
31.5.1962	184	Zionist Last Eichmann Hope		4	NESG
1.6.1962	184	Clemency Rejected For Nazi		1	NESG
2.6.1962	184	A Warning To Humanity		6	NESG